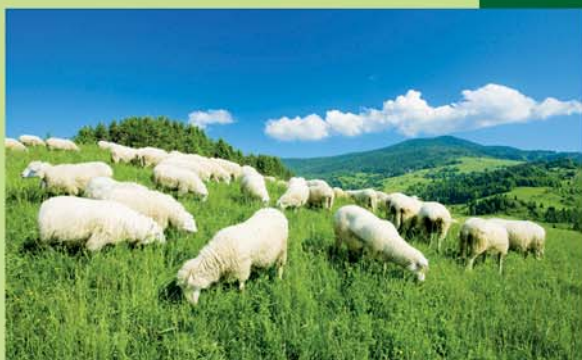

URZĄD STATYSTYCZNY W WARSZAWIE

Charakterystyka gospodarstw rolnych w 2013 r. w województwie mazowieckim

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE

WARSZAWA 2014

URZĄD STATYSTYCZNY W WARSZAWIE

**Charakterystyka
gospodarstw rolnych
w 2013 r.
w województwie mazowieckim**

WARSZAWA 2014

Opracowanie publikacji:

URZĄD STATYSTYCZNY W WARSZAWIE
Mazowiecki Ośrodek Badań Regionalnych
Zespół Analiz i Opracowań Zbiorczych

pod kierunkiem:

Emilii Murawskiej

Redaktor główny

Barbara Czerwińska-Jędrusiak

Autorzy opracowania:

Anna Cacko
Justyna Kotowoda
Daniel Koźmiński
Hanna Murawska
Joanna Podolska

Tłumaczenia

Weronika Kloc-Nowak

Publikacja dostępna na <http://warszawa.stat.gov.pl>

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Warszawie przekazuje Państwu publikację „Charakterystyka gospodarstw rolnych w 2013 r. w województwie mazowieckim” zawierającą wyniki reprezentacyjnego badania „Struktura gospodarstw rolnych”, przeprowadzonego w okresie od 1 czerwca do 8 lipca 2013 r.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1166/2008 wszystkie kraje członkowskie miały obowiązek przeprowadzenia badania struktury gospodarstw rolnych w 2013 r..

W skład opracowania wchodzi uwagi metodyczne, część analityczna i część tabelaryczna. Uwagi metodyczne opisują cel i zakres tematyczny badania, zawierają podstawowe pojęcia i definicje oraz schemat losowania próby. W części analitycznej przedstawione zostały zagadnienia charakteryzujące gospodarstwa rolne według wybranych kryteriów, natomiast w części tabelarycznej zamieszczono szeroki zakres danych liczbowych dla województwa mazowieckiego. Publikacja została wzbogacona wykresami prezentującymi wybrane zjawiska występujące na terenie województwa.

Przekazując Państwu nasze opracowanie wyrażam nadzieję, że spotka się ono z życzliwym przyjęciem i dużym zainteresowaniem.

Dyrektor

Urzędu Statystycznego

w Warszawie

Zofia Kozłowska

Warszawa, wrzesień 2014

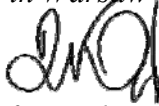
PREFACE

The Statistical Office in Warsaw hands to you the publication “Characteristics of agricultural holdings in Mazowieckie voivodship in 2013”, presenting the results of a representative survey “Structure of agricultural holdings” conducted between 1 June and 8 July 2013.

According to the Regulation (EC) No 1166/2008 of the European Parliament and of the Council, all member states were obliged to conduct a farm structure survey in 2013.

The publication consists of methodological notes, an analytical part and a tabular part. Methodological notes describe the aim and thematic scope of the survey, basic terms and definitions as well as the sampling scheme. The analytical part discusses issues concerning agricultural holdings according to selected criteria, while the tabular part contains a wide range of numerical data for Mazowieckie voivodship. In addition, charts presenting selected phenomena on the area of the voivodship enrich the publication.

Handing to you the effect of our elaboration, I express hope that it will receive a kind welcome and a large interest.

*Director
of the Statistical Office
in Warsaw*

Zofia Kozłowska

Warsaw, September 2014

SPIS TREŚCI

CONTENTS

	Str. <i>Page</i>
PRZEDMOWA	3
<i>PREFACE</i>	
OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH. SKRÓTY	14
<i>SYMBOLS AND ABBREVIATIONS</i>	
UWAGI METODYCZNE	15
<i>METHODOLOGICAL NOTES</i>	
UWAGI ANALITYCZNE	38
<i>ANALYTICAL NOTES</i>	
Ogólna charakterystyka gospodarstw rolnych.....	38
<i>General characterisation of agricultural holdings</i>	
Użytkowanie gruntów	42
<i>Land use</i>	
Powierzchnia zasiewów	46
<i>Sown area</i>	
Zwierzęta gospodarskie	56
<i>Livestock</i>	
Ciągniki, maszyny i urządzenia rolnicze	66
<i>Tractors, agricultural machinery and equipment</i>	
Nawozy i nawadnianie	69
<i>Fertilisers and irrigation</i>	
Dochody gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego.....	71
<i>Income of households with a holder of an agricultural holding</i>	
Pracujący i nakłady pracy w gospodarstwach rolnych	73
<i>Labour force and labour input in agricultural holdings</i>	
Typologia gospodarstw rolnych	79
<i>Typology of agricultural holdings</i>	
Wybrane dane na tle kraju.....	86
<i>Selected data on the background of the country</i>	

Tablice <i>Tables</i>	Tabl. <i>Table</i>	Str. <i>Page</i>
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych użytków rolnych..... <i>Agricultural holdings by area groups of agricultural land</i>	1	38
Powierzchnia zasiewów, liczba gospodarstw z powierzchnią pod zasiewami oraz przeciętna powierzchnia zasiewów	2	46
<i>Sown area, number of agricultural holdings with sown area and average sown area</i>		
Charakterystyka gospodarstw indywidualnych..... <i>Characterisation of private farms</i>	3	86

Wykresy <i>Charts</i>	Str. <i>Page</i>
Struktura osób kierujących gospodarstwem rolnym według poziomu wykształcenia rolniczego..... <i>Structure of persons managing agricultural holdings by level of education</i>	41
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych..... <i>Land use in agricultural holdings</i>	42
Powierzchnia użytków rolnych oraz liczba gospodarstw rolnych według grup obszarowych użytków rolnych..... <i>Agricultural land area and number of agricultural holdings by area groups of agricultural land</i>	43
Struktura powierzchni użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej według ich rodzaju .. <i>Structure of agricultural land area in good agricultural condition by their kind</i>	43
Struktura powierzchni sadów według rodzaju uprawy. <i>Structure of area of orchards by kind of crop</i>	45
Powierzchnia zasiewów według grup ziemiopłodów..... <i>Sown area by groups of crops</i>	47

Wykresy (cd.)*Charts (cont.)*Str.
Page

Struktura gospodarstw rolnych prowadzących uprawę zbóż i powierzchni tych upraw oraz przeciętna powierzchnia zasiewów zbóż przypadająca na 1 gospodarstwo według grup obszarowych użytków rolnych.....	48
<i>Structure of agricultural holdings harvesting cereals and of the harvested area of cereals, and average sown area of cereals per 1 agricultural holding by area groups of agricultural land</i>	
Struktura gospodarstw oraz powierzchni upraw zbóż w tych gospodarstwach według grup obszarowych powierzchni upraw	48
<i>Structure of agricultural holdings and of the harvested area of cereals in these holdings by area groups of harvested area</i>	
Struktura powierzchni zasiewów zbóż według rodzaju upraw	49
<i>Structure of sown area of cereals by kind of crop</i>	
Struktura gospodarstw rolnych prowadzących uprawę ziemniaków i powierzchni tych upraw oraz przeciętna powierzchnia uprawy ziemniaków przypadająca na 1 gospodarstwo według grup obszarowych użytków rolnych.....	50
<i>Structure of agricultural holdings harvesting potatoes and of the harvested area of this crop and average harvested area of potatoes per 1 agricultural holding by area groups of agricultural land</i>	
Struktura gospodarstw oraz powierzchni upraw ziemniaków w tych gospodarstwach według grup obszarowych powierzchni upraw	50
<i>Structure of agricultural holdings and of the harvested area of potatoes in these holdings by area groups of harvested area</i>	
Struktura gospodarstw oraz powierzchni upraw strączkowych jadalnych w tych gospodarstwach według grup obszarowych powierzchni upraw	51
<i>Structure of agricultural holdings and of the harvested area of edible pulses in these holdings by area groups of harvested area</i>	
Struktura gospodarstw rolnych prowadzących uprawę rzepaku i rzepiku oraz powierzchni tych upraw i przeciętna powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku przypadająca na 1 gospodarstwo według grup obszarowych użytków rolnych.....	52
<i>Structure of agricultural holdings harvesting rape and turnip rape and of the harvested area of these crops, and average harvested area of rape and turnip rape per 1 agricultural holding by area groups of agricultural land</i>	

Wykresy (cd.) <i>Charts (cont.)</i>	Str. Page
Struktura gospodarstw oraz powierzchni upraw rzepaku i rzepiku w tych gospodarstwach według grup obszarowych powierzchni upraw	52
<i>Structure of agricultural holdings and of the harvested area of rape and turnip rape in these holdings by area groups of harvested area</i>	
Struktura gospodarstw rolnych prowadzących uprawę buraków cukrowych i powierzchni tych upraw oraz przeciętna powierzchnia uprawy buraków cukrowych przypadająca na 1 gospodarstwo według grup obszarowych użytków rolnych	53
<i>Structure of agricultural holdings harvesting sugar beet and of the harvested area of this crop and average harvested area of sugar beet per 1 agricultural holding by area groups of agricultural land</i>	
Struktura gospodarstw oraz powierzchni upraw buraków cukrowych w tych gospodarstwach według grup obszarowych powierzchni upraw	53
<i>Structure of agricultural holdings and of the harvested area of sugar beet in these holdings by area groups of harvested area</i>	
Struktura gospodarstw rolnych prowadzących uprawę warzyw gruntowych i powierzchni tych upraw oraz przeciętna powierzchnia uprawy warzyw gruntowych przypadająca na 1 gospodarstwo według grup obszarowych użytków rolnych	54
<i>Structure of agricultural holdings harvesting field vegetables and of the harvested area of these crops, and average harvested area of field vegetables per 1 agricultural holding by area groups of agricultural land</i>	
Struktura gospodarstw oraz powierzchni upraw warzyw gruntowych w tych gospodarstwach według grup obszarowych powierzchni upraw	54
<i>Structure of agricultural holdings and of the harvested area of field vegetables in these holdings by area groups of harvested area</i>	
Struktura gospodarstw rolnych prowadzących uprawę truskawek i powierzchni tych upraw oraz przeciętna powierzchnia uprawy truskawek przypadająca na 1 gospodarstwo według grup obszarowych użytków rolnych.....	55
<i>Structure of agricultural holdings harvesting strawberries and of the harvested area of this crop, and average harvested area of strawberries per 1 agricultural holding by area groups of agricultural land</i>	

Wykresy (cd.) <i>Charts (cont.)</i>	Str. <i>Page</i>
Struktura gospodarstw oraz powierzchni upraw truskawek w tych gospodarstwach według grup obszarowych powierzchni upraw	56
<i>Structure of agricultural holdings and of the harvested area of strawberries in these holdings by area groups of harvested area</i>	
Udział gospodarstw rolnych utrzymujących zwierzęta gospodarskie w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą	56
<i>Proportion of agricultural holdings maintaining farm animals in the total number of agricultural holdings conducting agricultural activity</i>	
Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących bydło oraz pogłowia bydła według grup obszarowych użytków rolnych	57
<i>Structure of agricultural holdings maintaining cattle and of the headage of cattle by area groups of agricultural land</i>	
Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących bydło i pogłowia bydła według skali chowu w grupach obszarowych użytków rolnych	57
<i>Structure of agricultural holdings maintaining cattle and of the headage of cattle by scale of breeding in area groups of agricultural land</i>	
Struktura pogłowia bydła	58
<i>Structure of the headage of cattle</i>	
Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących krowy oraz pogłowia krów według grup obszarowych użytków rolnych	58
<i>Structure of agricultural holdings maintaining cows and of the headage of cows by area groups of agricultural land</i>	
Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących krowy i pogłowia krów według skali chowu w grupach obszarowych użytków rolnych	59
<i>Structure of agricultural holdings maintaining cows and of the headage of cows by scale of breeding in area groups of agricultural land</i>	
Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących świnie oraz pogłowia świń według grup obszarowych użytków rolnych	60
<i>Structure of agricultural holdings maintaining pigs and of the headage of pigs by area groups of agricultural land</i>	

Wykresy (cd.) <i>Charts (cont.)</i>	Str. Page
Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących świnie i pogłównia świń według skali chowu w grupach obszarowych użytków rolnych	60
<i>Structure of agricultural holdings maintaining pigs and of the headage of pigs by scale of breeding in area groups of agricultural land</i>	
Struktura pogłównia świń.....	61
<i>Structure of the headage of pigs</i>	
Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących lochy oraz pogłównia loch według grup obszarowych użytków rolnych	61
<i>Structure of agricultural holdings maintaining sows and of the headage of sows by area groups of agricultural land</i>	
Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących lochy i pogłównia loch według skali chowu w grupach obszarowych użytków rolnych	62
<i>Structure of agricultural holdings maintaining sows and of the headage of sows by scale of breeding in area groups of agricultural land</i>	
Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących owce oraz pogłównia owiec według grup obszarowych użytków rolnych	62
<i>Structure of agricultural holdings maintaining sheep and of the headage of sheep by area groups of agricultural land</i>	
Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących kozy oraz pogłównia kóz według grup obszarowych użytków rolnych.....	63
<i>Structure of agricultural holdings maintaining goats and of the headage of goats by area groups of agricultural land</i>	
Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących konie oraz pogłównia koni według grup obszarowych użytków rolnych	63
<i>Structure of agricultural holdings maintaining horses and of the headage of horses by area groups of agricultural land</i>	
Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących konie i pogłównia koni według skali chowu	64
<i>Structure of agricultural holdings maintaining horses and of the headage of horses by scale of breeding</i>	

Wykresy (cd.) <i>Charts (cont.)</i>	Str. Page
Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących drób kurzy oraz pogłowia drobiu kurzego według grup obszarowych użytków rolnych..... <i>Structure of agricultural holdings maintaining fowls and of the headage of fowls by area groups of agricultural land</i>	64
Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących drób kurzy i pogłowia drobiu kurzego według skali chowu..... <i>Structure of agricultural holdings maintaining fowls and of the headage of fowls by scale of breeding</i>	65
Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących kury nioski oraz pogłowia kur niosek według grup obszarowych użytków rolnych..... <i>Structure of agricultural holdings maintaining laying hens and of the headage of laying hens by area groups of agricultural land</i>	65
Struktura ciągników według mocy silnika..... <i>Structure of tractors by engine power</i>	66
Ciągniki przypadające na 100 gospodarstw rolnych według grup obszarowych użytków rolnych..... <i>Number of tractors per 100 agricultural holdings by area groups of agricultural land</i>	67
Wybrane maszyny i urządzenia rolnicze przypadające na 100 gospodarstw rolnych..... <i>Selected agricultural machinery and equipment per 100 agricultural holdings</i>	68
Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik według grup obszarowych użytków rolnych..... <i>Consumption of mineral (NPK) and lime (CaO) fertilisers in terms of quantity of nutrients by area groups of agricultural land</i>	70
Struktura gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego według głównego źródła dochodu..... <i>Structure of households with a farm holder by main source of income</i>	72
Pracujący i nakłady pracy w gospodarstwach rolnych (schemat)..... <i>Labour force and labour input in agricultural holdings (scheme)</i>	74

Wykresy (dok.) <i>Charts (cont.)</i>	Str. <i>Page</i>
Przeciętna liczba AWU przypadająca na pracującego członka rodziny użytkownika gospodarstwa rolnego według grup obszarowych użytków rolnych..... <i>Average number of AWU per working member of the holder's family by area groups of agricultural land</i>	76
Struktura pracujących w gospodarstwach indywidualnych w ciągu roku w poszczególnych grupach obszarowych użytków rolnych według kategorii pracujących <i>Structure of persons working on private farms in the year in particular area groups of agricultural land by worker categories</i>	76
Struktura pracujących w gospodarstwach rolnych i nakładów pracy w ciągu roku w poszczególnych kategoriach pracujących według grup obszarowych użytków rolnych <i>Structure of persons working on private farms and of labour input in the year in particular worker categories by area groups of agricultural land</i>	77
Członkowie rodzinnej siły roboczej pracujący w swoim gospodarstwie rolnym według wieku <i>Family members working on their agricultural holding by age</i>	78
Struktura członków rodzinnej siły roboczej pracujących w gospodarstwach indywidualnych w poszczególnych grupach obszarowych użytków rolnych według wykonywania pracy dodatkowej <i>Structure of the family members working on private farms in particular area groups of agricultural land by subsidiary occupation</i>	79

CZĘŚĆ TABELARYCZNA**TABULAR PART**

	Tabl. <i>Table</i>	Str. <i>Page</i>
Gospodarstwa rolne według form własności i grup obszarowych użytków rolnych <i>Agricultural holdings by forms of property and area groups of agricultural land</i>	1	89

CZĘŚĆ TABELARYCZNA (dok.) <i>TABULAR PART (cont.)</i>	Tabl. <i>Table</i>	Str. <i>Page</i>
Charakterystyka gospodarstw rolnych według form własności	2	90
<i>Characterisation of agricultural holdings by forms of property</i>		
Charakterystyka gospodarstw rolnych według rodzaju prowadzonej działalności		
<i>Characterisation of agricultural holdings by kind of activity</i>	3	91
Charakterystyka gospodarstw rolnych powyżej 1 ha użytków rolnych według grup obszarowych użytków rolnych	4	94
<i>Characterisation of agricultural holdings over 1 ha of agricultural land by area groups of agricultural land</i>		
Charakterystyka gospodarstw indywidualnych według głównego źródła dochodu gospodarstwa domowego	5	142
<i>Characterisation of private farms by main source of household's income</i>		
Charakterystyka gospodarstw rolnych według płci i wieku osoby kierującej.....		
<i>Characterisation of agricultural holdings by sex and age of the holder</i>	6	146
Charakterystyka gospodarstw rolnych według typów rolniczych (według siedziby gospodarstwa)	7	150
<i>Characterisation of agricultural holdings by farm types (by holding's location)</i>		
Charakterystyka gospodarstw rolnych według klas wielkości ekonomicznych (według siedziby gospodarstwa)	8	160
<i>Characterisation of agricultural holdings by economic size classes (by holding's location)</i>		

W wersji angielskiej: przedmowa, spis treści.
In English version: preface, content.

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

- Kreska (-) – zjawisko nie wystąpiło.
- Zero: (0) – zjawisko istniało w wielkościach mniejszych od 0,5;
(0,0) – zjawisko istniało w wielkościach mniejszych od 0,05.
- Kropka (.) – zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
- Znak x – wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
- Znak # – oznacza, że dane nie mogą być publikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
- „W tym” – oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

SKRÓTY

AWU	=	roczna jednostka pracy	m.in.	=	między innymi
cd.	=	ciąg dalszy	np.	=	na przykład
dok.	=	dokończenie	nr (NR)	=	numer
Dz. U.	=	Dziennik Ustaw	ok.	=	około
EUROSTAT	=	Biuro Statystyczne Wspólnot Europejskich	pkt	=	punkt
EWG	=	Europejska Wspólnota Gospodarcza	poz.	=	pozycja
FAO	=	Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Wyżywienia i Rolnictwa	PSR	=	Powszechny Spis Rolny
GUS	=	Główny Urząd Statystyczny	r.	=	rok
ha	=	hektar	str.	=	strona
itp.	=	i tym podobne	szt.	=	sztuka
kg	=	kilogram	tabl.	=	tablica
kW	=	kilowat	tj.	=	to jest
Lp.	=	liczba porządkowa	tys.	=	tysiąc
m	=	metr	tzn.	=	to znaczy
m ²	=	metr kwadratowy	tw.	=	tak zwany
			UE	=	Unia Europejska
			UR	=	użytki rolne
			WE	=	Wspólnota Europejska
			ww.	=	wyżej wymienione

UWAGI METODYCZNE

Wprowadzenie

Niniejszą publikację opracowano na podstawie wyników badania struktury gospodarstw rolnych (formularz R-SGR), które przeprowadzono w dniach 1 czerwca – 8 lipca 2013 roku.

Badanie zostało przeprowadzone na potrzeby Unii Europejskiej i krajowe, a jego podstawę prawną stanowiły:

- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1166/2008 z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie badań struktury gospodarstw rolnych i badania metod produkcji rolnej oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 571/88 (Dz. U. UE nr L 321 z dnia 1 grudnia 2008 r.),
- ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2012 r., poz. 591),
- załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 9 listopada 2012 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2013 (Dz. U. z 2012 r., poz. 1391).

Dniem referencyjnym badania był 1 czerwca 2013 r. Należy jednak zaznaczyć, że część danych (działalność inna niż rolnicza bezpośrednio związana z gospodarstwem rolnym i udział przychodów z tej działalności w ogólnej sprzedaży gospodarstwa rolnego, przeznaczenie końcowej produkcji rolniczej, struktura dochodów gospodarstwa domowego, stała aktywność ekonomiczna, zużycie nawozów) dotyczyła okresu 12 miesięcy kończącego się w dniu referencyjnym badania, czyli okresu od 2 czerwca 2012 r. do 1 czerwca 2013 r.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa rolne osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz wylosowaną próbę gospodarstw indywidualnych.

Uwaga

W związku z wprowadzaniem od 2010 r. stopniowych zmian w metodologii badań rolniczych, mających na celu dostosowanie do standardów unijnych oraz uwzględnienie przemian dokonujących się w polskim rolnictwie, a także szersze wykorzystanie źródeł administracyjnych **definicja gospodarstwa rolnego uległa zmianie**. Zgodnie z obowiązującą definicją w badaniu struktury gospodarstw rolnych 2013 nie ujęto posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy użytków rolnych o powierzchni poniżej 1 ha prowadzących działalność rolniczą o małej skali.

W związku z powyższym, prezentowane w niniejszym opracowaniu dane dla 2013 roku, dotyczące gospodarstw rolnych ogółem oraz gospodarstw rolnych o powierzchni do 1 ha użytków rolnych włącznie, nie są porównywalne z informacjami dla lat 2002, 2005, 2007 i 2010 zawartymi w poprzednich edycjach publikacji. Dane z Powszechnego Spisu Rolnego 2010 dla ww. grup gospodarstw, na potrzeby analiz przedstawionych w publikacji, zostały przeliczone według nowej definicji gospodarstwa rolnego.

Dane dla gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych są porównywalne z danymi prezentowanymi w poprzednich edycjach publikacji (dla gospodarstw prowadzących działalność rolniczą).

Ważniejsze pojęcia, definicje i zasady spisywania

Gospodarstwo rolne – to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i prowadząca działalność rolniczą.

Gospodarstwo rolne osoby fizycznej (gospodarstwo indywidualne) – to gospodarstwo użytkowane przez osobę fizyczną o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych (UR) lub gospodarstwo poniżej 1 ha UR (w tym nieposiadające użytków rolnych), jeżeli spełnia co najmniej jeden z poniższych progów:

- ✓ 0,5 ha dla: plantacji drzew owocowych, plantacji krzewów owocowych, warzyw gruntowych, truskawek gruntowych, chmielu,
- ✓ 0,3 ha szkółek sadowniczych i ozdobnych,
- ✓ 0,1 ha dla: warzyw pod osłonami, truskawek pod osłonami, kwiatów i roślin ozdobnych pod osłonami, tytoniu,
- ✓ 25 m² grzybów jadalnych,
- ✓ 10 szt. bydła ogółem,
- ✓ 5 szt. krów,
- ✓ 50 szt. świń ogółem,
- ✓ 10 szt. loch,
- ✓ 20 szt. dla: owiec ogółem, kóz ogółem,
- ✓ 100 szt. drobiu ogółem,
- ✓ 5 szt. koni ogółem,
- ✓ 50 szt. samic królików,
- ✓ 5 szt. samic pozostałych zwierząt futerkowych,
- ✓ 10 szt. dzikich zwierząt (np. dziki, sarny, danielę) utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa,
- ✓ 20 pni pszczelich

lub niezależnie od ww. progów jest gospodarstwem ekologicznym.

Gospodarstwo rolne osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej to gospodarstwo rolne prowadzone przez osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której podstawowa działalność jest zaliczana według Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 do sekcji A, dział 01, grupy: 01.1 – uprawy rolne inne niż wieloletnie,

01.2 – uprawy roślin wieloletnich, 01.3 – rozmnażanie roślin, 01.4 – chów i hodowla zwierząt, 01.5 – uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana), 01.6, klasa 01.61 – działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną (utrzymywanie gruntów w dobrej kulturze rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska), a także niezależnie od zaklasyfikowania działalności podstawowej, gdy w gruntach użytkowanych przez jednostkę powierzchnia użytków rolnych wynosi 1 ha i więcej lub prowadzony jest chów/hodowla zwierząt gospodarskich.

Za **użytkownika gospodarstwa rolnego** uważa się osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, faktycznie użytkującą gospodarstwo rolne, niezależnie od tego, czy jest właścicielem, dzierżawcą tego gospodarstwa czy też użytkuje je z innego tytułu i niezależnie od tego, czy grunty wchodzące w skład gospodarstwa rolnego są położone na terenie jednej czy kilku gmin.

Za **osobę kierującą gospodarstwem rolnym** uważa się pełnoletnią osobę fizyczną upoważnioną przez właściciela/użytkownika gospodarstwa rolnego do podejmowania decyzji bezpośrednio związanych z procesami produkcyjnymi, nadzorowania ich lub wykonywania. Kierujący jest na ogół tą samą osobą co użytkownik.

Siedziba użytkownika gospodarstwa indywidualnego to adres zamieszkania (który nie musi być jednocześnie adresem zameldowania) użytkownika.

Za **siedzibę gospodarstwa rolnego osoby fizycznej** uważa się siedlisko gospodarstwa (budynek mieszkalny oraz budynki gospodarcze i urządzenia służące do produkcji rolniczej), a w przypadku braku budynków, największą część gospodarstwa rolnego.

Siedziba gospodarstwa rolnego osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej to siedziba jednostki lokalnej prowadzącej działalność rolniczą (jest to jednocześnie **siedziba użytkownika**).

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym również uprawę grzybów), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, świń, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, daniele) i pszczoł, a także działalność polegającą na utrzymaniu gruntów rolnych, już niewykorzystywanych do celów produkcyjnych, według zasad dobrej kultury rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska (zgodnie z normami).

Za **zarobkową działalność inną niż rolnicza bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym** przyjęto działalność produkcyjną lub usługową prowadzoną na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku, która wykorzystuje zasoby gospodarstwa rolnego (siłę roboczą, teren, budynki, park maszynowy itp.) lub produkty rolne w nim powstałe (np. agroturystyka, przetwórstwo produktów rolnych). Nie wlicza się tu działalności innej niż rolnicza, jeżeli z zasobów gospodarstwa do jej prowadzenia wykorzystywana jest tylko i wyłącznie siła robocza.

Wartość końcowej produkcji rolniczej to suma wartości sprzedanych oraz zużytych przez gospodarstwo domowe użytkownika (samozaopatrzenie) surowych, nieprzetworzonych produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych).

Wartość **ogólnej sprzedaży produkcji gospodarstwa rolnego** to suma przychodów ze sprzedaży surowych produktów rolnych i zwierząt gospodarskich oraz wyrobów i usług z działalności innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem rolnym, a także płatności bezpośrednich.

Bezpośrednia sprzedaż konsumentom (ostatecznym odbiorcom na ich własne potrzeby) oznacza sprzedaż produktów rolnych, wytworzonych w gospodarstwie rolnym, na targowiskach, we własnych sklepach lub w ramach sprzedaży międzysąsiedzkiej. Nie zalicza się tu sprzedaży produktów rolnych do punktów skupu oraz zakupów dokonywanych przez właścicieli sklepów, restauracji itp.

Za **gospodarstwo rolne korzystające ze środków wsparcia rozwoju obszarów wiejskich** uważa się gospodarstwo, z którym zawarto umowę/wydano pozytywną decyzję o przyznaniu płatności w okresie 3 lat kończących się 31 grudnia 2013 r. dla przynajmniej jednego z działań wymienionych poniżej:

- korzystanie z usług doradczych,
- modernizacja gospodarstw rolnych,
- zwiększanie wartości dodanej produktów rolnych i leśnych,
- spełnianie norm opartych na prawodawstwie wspólnotowym,
- uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności,
- dopłaty bezpośrednie do gruntów rolnych w ramach programu Natura 2000,
- płatności związane z ramową dyrektywą wodną,
- płatności rolno-środowiskowe,
 - w tym płatności z tytułu rolnictwa ekologicznego,
- płatności z tytułu dobrostanu zwierząt,
- różnicowanie w kierunku działalności pozarolniczej,
- zachęcanie do prowadzenia działalności związanej z turystyką.

Użytkowanie gruntów

Powierzchnia gruntów ogółem oznacza łączną powierzchnię użytków rolnych, lasów i gruntów leśnych oraz pozostałych gruntów niezależnie od tytułu władania – własnych, dzierżawionych (na zasadzie umowy i bezumownie), użytkowanych z tytułu zajmowania określonego stanowiska (leśniczy, ksiądz, nauczyciel itp.), wspólnych w części przypadającej użytkownikowi, a także użytkowane przez gospodarstwo grunty należące do gospodarstw opuszczonych.

Użytki rolne ogółem to powierzchnia:

- użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej (użytki rolne utrzymywane zgodnie z normami, spełniające wymogi rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 marca 2010 r. w sprawie minimalnych norm. (Dz. U. Nr 39, poz. 211) z późniejszymi zmianami, na którą składają się:
 - łąki trwałe,
 - pastwiska trwałe,
 - uprawy trwałe, w tym sady,
 - ogrody przydomowe (bez powierzchni przeznaczonej na rekreację),
 - zasiewy (z wyłączeniem upraw trwałych i ogrodów przydomowych),
 - grunty ugorowane (łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny),
- użytków rolnych pozostałych (użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze rolnej w dniu 1 czerwca 2013 r.).

Łąki trwałe to grunty pokryte trwale trawami (tj. co najmniej 5 lat), z zasady koszone, a w rejonach górskich również powierzchnia koszonych hal i połonin. Łąki powinny być utrzymywane w dobrej kulturze rolnej i przynajmniej raz w roku koszone, ale zbiory niekoniecznie wykorzystywane do celów produkcyjnych.

Pastwiska trwałe to grunty pokryte trwale trawami (tj. co najmniej 5 lat), które z zasady nie są koszone, lecz wypasane, a w rejonach górskich również powierzchnia wypasanych hal i połonin utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z pastwiskami trwałymi niewykorzystywanymi do celów produkcyjnych oraz z ekstensywnie wypasanymi pastwiskami położonymi na terenie pagórkowatym lub na znacznej wysokości, na glebach niskiej klasy, na których nie stosuje się nawożenia, podsiewów, melioracji itp.).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia sadów, szkółek drzew i krzewów owocowych, szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, innych gruntowych upraw trwałych, w tym tarniny, derenia i choinek bożonarodzeniowych, a także upraw trwałych pod osłonami.

Sady to plantacje drzew owocowych, krzewów owocowych i upraw jagodowych utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z plantacjami leszczyny, malin, winorośli) rosnące w zwartym nasadzeniu, a także szkółki drzew i krzewów owocowych. Do sadów nie zalicza się powierzchni uprawy truskawek i poziomek.

Ogrody przydomowe to powierzchnia zlokalizowana najczęściej wokół siedziby gospodarstwa, często oddzielona od reszty gospodarstwa. Obejmuje powierzchnię upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie w gospodarstwie domowym użytkownika gospodarstwa rolnego. Sporadycznie nadwyżki zbiorów mogą być sprzedawane. Ogród przydomowy może obejmować zarówno uprawy rolne i ogrodnicze jednoroczne, jak i uprawy wieloletnie. Do

ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Grunty ugorowane to grunty niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska. Zaliczamy tu grunty zarówno uprawnione, jak i nieuprawnione (np. gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha) do płatności obszarowych, a także powierzchnię upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone). Do gruntów ugorowanych nie zaliczono gruntów przygotowanych pod zasiewy (np. warzyw), które do 1 czerwca 2013 r. były nieobsiane lub nieobsadzone.

Lasy i grunty leśne to powierzchnia o wielkości co najmniej 0,10 ha, pokryta roślinnością leśną (zalesiona) lub przejściowo jej pozbawiona (nie zalesiona) oraz grunty związane z gospodarką leśną. Uwzględnia się tu powierzchnię szkółek drzew leśnych założonych na terenach leśnych i wykorzystywanych na potrzeby własne gospodarstwa rolnego (niehandlowe), a także powierzchnię drzew i krzewów szybkorosnących prowadzonych na użytkach rolnych (np. wierzba energetyczna).

Pozostałe grunty to grunty pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, parkami, powierzchnia wód śródlądowych (własnych i dzierzawionych), rowów melioracyjnych, powierzchnia porośnięta wikliną w stanie naturalnym, powierzchnia terenów bagiennych, powierzchnia innych gruntów (torfowiska, żwirownie), nieużytków (w tym gruntów zadrzewionych i zakrzaczonych) oraz powierzchnia przeznaczona do rekreacji (np. zlokalizowana wokół domu, pól golfowych). Do pozostałych gruntów zalicza się także powierzchnię gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo, jeżeli grunty te nie powrócą już do użytkowania rolniczego, np. grunty rolne przeznaczone pod budowę drogi, supermarketu.

Powierzchnia zasiewów

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym (z wyłączeniem upraw trwałych i w ogrodach przydomowych).

Dane o powierzchni zasiewów dotyczą powierzchni upraw poszczególnych ziemiopłodów uprawianych w plonie głównym.

Do grupy „**zboż ogółem**” zaliczono zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i pozostałe zbożowe (amarantus, kanar, żyto stuletnie itp.).

W grupie „**zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi**” ujęto zboża podstawowe (pszenica, żyto, jęczmień, owies i pszenżyto) oraz powierzchnię zasiewów mieszanek zbożowych ozimych i jarych.

Grupa „**przemysłowe**” obejmuje buraki cukrowe, rzepak i rzepik, len (łącznie z lnem oleistym), konopie oraz tytoń.

Do grupy „**strączkowych jadalnych**” zaliczono groch, fasolę, bób oraz inne strączkowe jadalne (np. ciecierzycę) uprawiane na ziarno. Powierzchnię zasianą grochem, fasolą, bobem itp. przewidzianą do zbioru w stanie niedojrzałym zaliczono do warzyw gruntowych.

Grupa „**pastewne**” obejmuje uprawy okopowych pastewnych, strączkowych pastewnych łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno i zielonkę, kukurydzę na zielonkę, motylkowe drobnonasienne, inne pastewne i trawy na nasiona i zielonkę (bez upraw przeznaczonych na nawozy zielone).

Grupa „**pozostałe**” obejmuje warzywa gruntowe, truskawki i poziomki gruntowe, uprawy nasienne, kwiaty i rośliny ozdobne gruntowe, pozostałe przemysłowe (np. krokosz barwierski, zioła dla przemysłu kosmetycznego, uprawy wieloletnie na cele energetyczne), słonecznik na ziarno, soję, inne oleiste (nie uwzględnione w grupie „przemysłowe”), chmiel, zioła i przyprawy, cykorię, a także uprawy pod osłonami (bez upraw trwałych pod osłonami) oraz pozostałe uprawy .

Do **warzyw** zaliczono: kapustę głowiastą (wczesną i późną, białą, czerwoną i włoską), cebulę, marchew jadalną, buraki ćwikłowe, ogórki, pomidory, kalafior (wczesne i późne), warzywa pozostałe (pietruszkę, selery, pory, brukselkę, szczaw, szpinak, sałatę, rzodkiewkę, chrzan, rabarbar, skorzonere, kalarepę, czosnek, dynię, szparagi, brokuły, kapustę pekińską, cykorię liściastą itp.). Grupa ta obejmuje również groch i bób zebrany w stanie niedojrzałym (zielonym), fasolę szparagową, z której zebrano niedojrzałe strąki oraz kukurydzę z przeznaczeniem na zbiór kolb w stanie niedojrzałym, a także rozsady warzyw gruntowych na potrzeby własne gospodarstwa.

Powierzchnia uprawy „**warzyw gruntowych**” to łączna powierzchnia warzyw uprawianych w gruncie lub z zastosowaniem przykrycia upraw niską, niedostępną folią (poniżej 1,5 m w szczycie) okresowo bądź na stałe w danym sezonie wegetacji. Do powierzchni warzyw gruntowych zaliczono także powierzchnię planowaną do obsiania lub obsadzenia po 1 czerwca 2013 r. pod zbiory warzyw w 2013 r.

Powierzchnia uprawy „**warzyw pod osłonami**” to powierzchnia warzyw i rozsąd warzyw na potrzeby gospodarstwa, uprawianych pod dostępnymi osłonami, tj. w szklarniach, tunelach foliowych wysokich (1,5 m i więcej w szczycie) i w inspektach.

Powierzchnia uprawy „**truskawek**” to powierzchnia zasadzona truskawkami i poziomkami (łącznie z nowymi, wiosennymi nasadzeniami) w gruncie i pod niską, niedostępną folią (poniżej 1,5 m w szczycie). Nie uwzględniono tu powierzchni przygotowanej do nasadzeń jesiennych oraz powierzchni plantacji truskawek przeznaczonych na sadzonki (którą ujęto w grupie „pozostałe”).

Powierzchnię uprawy ziemniaków, warzyw gruntowych, truskawek i poziomek gruntowych oraz grupy „pozostałych upraw” od 2007 r. podaje się bez powierzchni w ogrodach przydomowych, która zgodnie z klasyfikacją UE jest odrębną pozycją wyszczególnioną w użytkowaniu gruntów.

Zwierzęta gospodarskie

Badaniu podlegały zwierzęta gospodarskie, które znajdowały się w gospodarstwie rolnym oraz zwierzęta wysłane na redyki, wypasy i do bacówek. Rejestrowane były wszystkie zwierzęta, tj. zarówno stanowiące własność użytkownika gospodarstwa rolnego lub członków jego gospodarstwa domowego, jak również zwierzęta przetrzymywane czasowo lub stale w gospodarstwie, tj. przyjęte na wychów, opas itp., niezależnie od tego, czy przyjęto je od gospodarstw indywidualnych, czy od jednostek państwowych, spółdzielczych, spółek. Wyjątek stanowiły pnie pszczele, które były spisywane u ich właściciela niezależnie od tego w jakim miejscu się znajdowały.

Do **krów** zalicza się krowy mleczne i krowy „mamki”.

Krowy mleczne to dorosłe samice bydła, które miały już potomstwo, a ze względu na rasę, odmianę lub szczególne właściwości utrzymywane są w gospodarstwie wyłącznie lub głównie do produkcji mleka przeznaczonego do konsumpcji lub przetworzenia na produkty mleczne. Zalicza się tu również krowy mleczne wybrakowane już z chowu, które w momencie przeprowadzania badania pozostają jeszcze w gospodarstwie na tzw. dopasie, po czym skierowane zostaną do uboju.

Krowy „mamki” to dorosłe samice bydła, które miały już potomstwo, a ze względu na rasę (krowy ras mięsnych i urodzone z krzyżówek z rasami mięsnymi) lub szczególne właściwości utrzymywane są w gospodarstwie wyłącznie lub głównie do produkcji cieląt rzeźnych, i których mleko wykorzystywane jest do odchowu cieląt lub przeznaczane na paszę dla innych zwierząt. Zalicza się tu również krowy „mamki” wybrakowane już z chowu, które w momencie przeprowadzania badania pozostawały jeszcze w gospodarstwie na tzw. dopasie, przed skierowaniem do uboju.

Badaniu podlegało pogłowie **drobiu** poszczególnych gatunków w wieku powyżej 2 tygodni. Dla gospodarstw rolnych o dużej skali chowu drobiu (np. ferma wielkotowarowa produkująca brojlery lub jaja), w których w dniu badania nie było na stanie drobiu w związku z trwającą właśnie przerwą technologiczną w produkcji, a przerwa ta nie przekraczała 8 tygodni, przyjmowano stany drobiu z okresu przed opróżnieniem pomieszczeń (kurników).

W celu przeliczenia pogłowia zwierząt w sztukach fizycznych na **sztuki przeliczeniowe duże (SD)** wykorzystano następujące współczynniki:

- bydło, tj. cielęta ogółem w wieku poniżej 1 roku – 0,40; byczki i jałówki razem w wieku 1–2 lat – 0,70; samce bydła w wieku 2 lat i więcej – 1,0; jałówki w wieku 2 lat i więcej – 0,80; krowy mleczne – 1,0, krowy „mamki” – 0,80,
- trzoda chlewna, tj. prosięta o wadze do 20 kg – 0,027; lochy ogółem – 0,50; pozostała trzoda chlewna razem (warchlaki o wadze 20–50 kg, knury i knurki o wadze 50 kg i więcej, trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej, tj. tuczniki) – 0,30,
- owce ogółem – 0,10,
- kozy ogółem – 0,10,
- konie ogółem – 0,80,

- drób, tj. łącznie brojlery kurze oraz kury i koguty dorosłe na rzeź – 0,007; nioski kurze razem – 0,014; łącznie indyki, gęsi, kaczki, drób pozostały (bez strusi) – 0,030; strusie – 0,35,
- króliki ogółem – 0,020.

Ciągniki, maszyny i urządzenia rolnicze

Badaniem zostały objęte ciągniki oraz wybrane maszyny i urządzenia wykorzystywane wyłącznie lub częściowo w gospodarstwach rolnych do prac związanych z działalnością rolniczą. Spisano sprzęt własny (stanowiący wyłączną własność użytkownika gospodarstwa lub członka jego gospodarstwa domowego), jak i wspólny (będący współwłasnością kilku rolników i użytkowany przez więcej niż jedno gospodarstwo). Ciągniki, maszyny i urządzenia rolnicze należące do kilku rolników spisywano u tego rolnika, u którego znajdowały się w dniu referencyjnym.

Spisywano sprzęt sprawny technicznie, jak również znajdujący się w remoncie oraz przeznaczony do naprawy (niesprawny technicznie przez okres krótszy niż rok).

Dane o ciągnikach dotyczą ciągników kołowych dwuosioowych oraz gąsienicowych (również własnej konstrukcji). W grupie ciągników spisane zostały również ładowarki teleskopowe.

Zużycie nawozów

Dane o zastosowanych w gospodarstwie rolnym nawozach mineralnych, wapniowych oraz nawozach naturalnych pochodzenia zwierzęcego obejmują okres od 2 czerwca 2012 r. do 1 czerwca 2013 r.

Zużycie nawozów mineralnych (azotowych, fosforowych, potasowych) oraz wapniowych prezentowane jest w przeliczeniu na czysty składnik NPK i CaO. Przeliczeń zużycia nawozów na 1 ha użytków rolnych w roku gospodarczym 2012/2013 dokonano na powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej według stanu w dniu 1 czerwca 2013 r.

Gospodarstwa ekologiczne

Dane dotyczą okresu 12 miesięcy, tj. okresu od 2 czerwca 2012 r. do 1 czerwca 2013 r.

Za **gospodarstwo stosujące ekologiczne metody produkcji rolniczej (gospodarstwo ekologiczne)** uważa się gospodarstwo rolne, które posiada certyfikat nadany przez jednostkę certyfikującą lub jest w trakcie przedstawiania na ekologiczne metody produkcji rolniczej (pod kontrolą jednostki certyfikującej).

Dochody gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego

Za **gospodarstwo domowe z użytkownikiem gospodarstwa rolnego** uważa się zespół osób mieszkających i utrzymujących się wspólnie, jeżeli wśród nich jest osoba prowadząca gospodarstwo indywidualne.

Za **dochód całkowity gospodarstwa domowego** uważa się łączne dochody (z tytułu prowadzenia działalności rolniczej i pozarolniczej oraz z tytułu: pracy najemnej, pobierania emerytur i rent, zasiłku z pomocy społecznej, zasiłku wychowawczego, alimentów, stypendiów, posiadania lokat kapitałowych, uzyskiwania pomocy zagranicznej, wygranych w grach liczbowych i loteriach itp.) wszystkich osób (spokrewnionych i niespokrewnionych) zamieszkujących wspólnie z użytkownikiem gospodarstwa rolnego i wspólnie się z nim utrzymujących.

Dla potrzeb publikacji przyjęto, że **główne źródło dochodu** to źródło dochodów przekraczające 50% dochodów ogółem gospodarstwa domowego.

Do gospodarstw uzyskujących dochody z działalności rolniczej oraz z działalności pozarolniczej zaliczono również te gospodarstwa, w których omawiane rodzaje działalności nie przyniosły jeszcze dochodów lub przynosiły straty.

Pracujący

Dane o pracujących w rolnictwie według **aktywności stałej** dotyczą nakładów pracy ponoszonych na wytworzenie produkcji rolnej w ciągu 12 miesięcy, a więc uwzględniają cały roczny cykl produkcyjny w gospodarstwie rolnym.

W **gospodarstwach indywidualnych** poddano badaniu wkład pracy użytkownika gospodarstwa rolnego oraz dorosłych członków jego rodziny (tj. w wieku 15 lat i więcej), niezależnie od tego czy stanowili jedno gospodarstwo domowe, czy nie, wkład pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych, a także pracę wykonywaną w ramach pomocy sąsiedzkiej.

W **gospodarstwach osób prawnych** oraz **jednostkach organizacyjnych niemających osobowości prawnej** badany był wkład pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pozostałych pracujących.

Za **pracę w swoim/rodzinnym gospodarstwie rolnym** uznaje się wykonywanie prac bezpośrednio związanych z produkcją rolniczą (roślinną i zwierzęcą) oraz prace ogólne, związane z prowadzeniem gospodarstwa, np.:

- zakup środków produkcji,
- sprzedaż produktów i przygotowanie ich do sprzedaży,
- prace związane z magazynowaniem,
- transport na potrzeby gospodarstwa rolnego,
- bieżące naprawy sprzętu rolniczego, prace konserwacyjne budynków, maszyn, instalacji,
- organizację i zarządzanie pracą w gospodarstwie rolnym, załatwianie spraw urzędowych, prowadzenie rachunków,
- wypełnianie wniosków o dopłaty bezpośrednie i inne.

Jako pracy w gospodarstwie rolnym nie traktuje się prac takich jak: przyrządzanie posiłków, pranie, sprzątanie, opieka nad dziećmi oraz innych prac związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego. Wyłączone są również prace związane z leśnictwem, łowiectwem, połowem lub hodowlą ryb (bez względu na to czy prowadzone były w gospodarstwie czy poza nim), a także praca w ramach działalności gospodarczej innej niż rolnicza.

Za **pracę poza swoim/rodzinnym gospodarstwem rolnym** uznaje się każdą pracę (również dorywczą), wykonywaną poza rodzinnym gospodarstwem rolnym (najemną lub na własny rachunek, w tym również w rolnictwie). Uwzględniona została tutaj również praca wykonywana w rodzinnej działalności gospodarczej (innej niż rolnicza), np. w agroturystyce, działalności usługowej z wykorzystaniem własnego sprzętu.

Wśród pracujących członków gospodarstwa domowego z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (określonych jako „pracujący w swoim gospodarstwie rolnym”) wyodrębniono następujące kategorie:

- 1) pracujący wyłącznie w swoim gospodarstwie rolnym,
- 2) pracujący głównie w swoim gospodarstwie rolnym i dodatkowo poza gospodarstwem,
- 3) pracujący głównie poza swoim gospodarstwem rolnym i dodatkowo w swoim gospodarstwie rolnym.

Podziału na pracę główną i dodatkową dokonano na podstawie kryterium czasu pracy, tj.:

- **praca główna** – określana dla osób, które wykonywały więcej niż jedną pracę – oznaczała taką, która zwykle zajmuje najwięcej czasu. Jeżeli dwie prace (lub więcej) zajmowały taką samą ilość czasu, pracą główną była ta, która przynosiła wyższy dochód,
- **praca dodatkowa** oznaczała tę, która spośród innych niż praca główna wykonywanych zajęć zarobkowych, zajmowała zwykle najwięcej czasu. Jeżeli dwie prace dodatkowe zajmowały taką samą ilość czasu, należało wskazać tę, która przynosiła wyższy dochód.

Ze względu na duży udział pracy w niepełnym wymiarze godzin oraz sezonowego zatrudnienia pracowników dorywczych, kontraktowych, pracujących w ramach pomocy sąsiedzkiej i „pozostałych osób pracujących” nakłady pracy w rolnictwie zostały wyrażone w **umownych rocznych jednostkach pracy (Annual Work Unit – AWU)**.

Roczna jednostka pracy (AWU) oznacza ekwiwalent pełnego etatu. Oblicza się ją przez podzielenie liczby godzin przepracowanych w ciągu roku przez roczną liczbę godzin odpowiadającą pełnemu etatowi. W Polsce jako ekwiwalent pełnego etatu przyjęto 2120 godzin pracy w roku, tzn. 265 dni roboczych po 8 godzin pracy dziennie. Przy wyliczaniu nakładów pracy wyrażonych w AWU (zgodnie z metodologią EUROSTATU-u) zachowano warunek, że na 1 osobę nie może przypadać więcej niż 1 AWU, nawet jeżeli w rzeczywistości pracuje ona dłużej.

W tabelicy prezentującej dane według godzin pracy podano średni czas pracy w gospodarstwie rolnym w ciągu roku w przedziałach:

- 0–530 godzin oznacza mniej niż $\frac{1}{4}$ etatu (np. praca była wykonywana przez okres do 3 miesięcy),
- 531–1060 godzin oznacza $\frac{1}{4}$ etatu, ale mniej niż $\frac{1}{2}$ etatu (np. praca była wykonywana przez okres od 3 miesięcy włącznie do 6 miesięcy),
- 1061–1590 godzin oznacza $\frac{1}{2}$ etatu, ale mniej niż $\frac{3}{4}$ etatu (np. praca była wykonywana przez okres od 6 miesięcy włącznie do 9 miesięcy),
- 1591–2119 godzin oznacza $\frac{3}{4}$ etatu, ale mniej niż 1 etat (np. praca była wykonywana przez okres od 9 miesięcy włącznie do 12 miesięcy),
- 2120 godzin i więcej oznacza 1 pełny etat (np. praca była wykonywana przez 12 miesięcy w roku).

Nakłady pracy ogółem dla całego rolnictwa uwzględniają również wkład pracowników najemnych w gospodarstwach indywidualnych i w gospodarstwach osób prawnych oraz jednostkach organizacyjnych niemających osobowości prawnej.

Do **pracowników najemnych** zaliczono osoby zatrudnione na podstawie pisemnej lub ustnej umowy o pracę, otrzymujące wynagrodzenie w gotówce lub w naturze. Częścią wynagrodzenia mogły być również koszty utrzymania (np. nocleg, wyżywienie).

Do **pracowników najemnych stałych** zaliczono osoby, które pracowały w każdym tygodniu w roku poprzedzającym dzień badania, bez względu na liczbę godzin pracy w ciągu tygodnia. Do pracowników najemnych stałych zaliczono również osoby, które przepracowały tylko część tygodni w roku ze względu na:

- specyfikę produkcji rolnej w gospodarstwie (np. uprawa owoców, warzyw gruntowych) wymagającej zatrudnienia pracowników tylko w ciągu kilku miesięcy w roku,
- urlop, chorobę, wypadek, zgon,
- rozpoczęcie lub zakończenie pracy w gospodarstwie (czyli osoby, które zmieniły miejsce pracy w ciągu roku),
- całkowite wstrzymanie pracy w gospodarstwie spowodowane przyczynami naturalnymi (powódź, pożar).

Pracownicy dorywczy – to osoby, które w ciągu 12 miesięcy pracowały tylko w wybranym okresie i nie mają stałej umowy o pracę.

Pomoc sąsiedzka – to wymiana nakładów pracy pomiędzy gospodarstwami rolnymi. Praca ta musi być wykonywana bez wynagrodzenia przez osoby użytkujące inne gospodarstwo rolne.

Pracownicy kontraktowi – to osoby wykonujące określoną usługę w gospodarstwie rolnym, które nie zostały zatrudnione bezpośrednio przez to gospodarstwo rolne.

Do pozostałych osób pracujących w gospodarstwie rolnym zaliczono członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych (jeżeli pracowali w gospodarstwie rolnym), uczniów pracujących w szkolnych gospodarstwach rolnych, osoby pracujące (w tym duchownych) w gospodarstwach prowadzonych przez zakony (ale nie pracowników najemnych stałych).

Typologia gospodarstw rolnych

Obowiązująca klasyfikacja gospodarstw rolnych według standardów Unii Europejskiej, nazywana Wspólnotową Typologią Gospodarstw Rolnych w skrócie „typologią”, została ustanowiona Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1242/2008 z dnia 8 grudnia 2008 r.

Podstawowym celem typologii jest dostarczenie narzędzia umożliwiającego:

- spełnienie potrzeb informacyjnych Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej,
- sporządzanie analiz porównawczych sytuacji ekonomiczno-produkcyjnej gospodarstw rolnych:
 - pomiędzy różnymi klasami wielkości ekonomicznej i różnymi typami rolniczymi gospodarstw,
 - pomiędzy poszczególnymi krajami członkowskimi i ich regionami,
 - pomiędzy różnymi okresami czasowymi (analizy pionowe).

Dane pochodzące z badania struktury gospodarstw rolnych 2013 oraz wartości współczynników standardowej produkcji (opracowane przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy) dla każdej uprawy i kategorii zwierząt, pozwoliły na ustalenie dla każdego objętego badaniem gospodarstwa rolnego **wielkości ekonomicznej** oraz **typu rolniczego**.

Produkcja określonej działalności rolniczej jest to wartość produkcji rolnej brutto uzyskanej z jednego hektara uprawy lub od jednego zwierzęcia gospodarskiego. Wartość oblicza się poprzez przemnożenie produkcji z 1 ha lub od 1 zwierzęcia przez cenę na terenie gospodarstwa rolnego, bez VAT, podatków od produktów i dopłat bezpośrednich.

Standardowa produkcja (SP) oznacza wartość produkcji odpowiadającej przeciętnej sytuacji w danym regionie. Jest obliczana jako średnia z pięciu lat wartość produkcji z określonej działalności rolniczej (roślinnej i zwierzęcej).

Całkowita standardowa produkcja gospodarstwa (GSP) jest sumą wartości uzyskanych dla każdej działalności rolniczej prowadzonej w gospodarstwie przez przemnożenie współczynników SP dla danej działalności przez liczbę hektarów lub liczbę zwierząt.

Wartość SP produktów roślinnych jest odnoszona do 1 ha, z wyjątkiem upraw grzybów, gdzie stosuje się standardową powierzchnię 100 m². W przypadku produkcji zwierzęcej współczynniki SP liczone są na jedną sztukę zwierzęcia. Wyjątek stanowią drób i pszczoły, dla których SP liczone są odpowiednio na 100 sztuk i 1 pień pszczeleli.

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego jest to całkowita standardowa produkcja gospodarstwa wyrażona w euro.

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa pozwala na jego zaklasyfikowanie do jednej z poniżej podanych klas:

Klasa wielkości ekonomicznej	Całkowita standardowa produkcja gospodarstwa w euro		
I		<	2 000
II	2 000	– <	4 000
III	4 000	– <	8 000
IV	8 000	– <	15 000
V	15 000	– <	25 000
VI	25 000	– <	50 000
VII	50 000	– <	100 000
VIII	100 000	– <	250 000
IX	250 000	– <	500 000
X	500 000	– <	750 000
XI	750 000	– <	1 000 000
XII	1 000 000	– <	1 500 000
XIII	1 500 000	– <	3 000 000
XIV		> =	3 000 000

Typ rolniczy gospodarstwa określany jest na podstawie wielkości udziału standardowej produkcji poszczególnych działalności rolniczych prowadzonych w gospodarstwie w całkowitej standardowej produkcji gospodarstwa rolnego.

Typologia gospodarstw rolnych ma charakter hierarchiczny. Wyróżnia się 9 typów ogólnych, 22 typy podstawowe oraz 62 typy szczegółowe.

Dla potrzeb definicji typów ogólnych, wskaźnikom standardowej produkcji z działalności rolniczych ujmowanych w badaniach struktury gospodarstw rolnych zostały nadane następujące symbole:

- **P1** – standardowa produkcja z następujących upraw: zboża (pszenica zwyczajna, pszenica twarda, żyto, pszenżyto, jęczmień, owies, kukurydza na ziarno, gryka, proso, pozostałe zboża), strączkowe łącznie z mieszankami zbóż z roślinami strączkowymi (groch jadalny, fasola jadalna, inne strączkowe jadalne, strączkowe pastewne na ziarno), ziemniaki, buraki cukrowe, rośliny przemysłowe (tytoń, chmiel, rzepak i rzepik, słonecznik, soja, len, konopie, zioła i rośliny aromatyczne, pozostałe uprawy przemysłowe), warzywa i truskawki w uprawie polowej, uprawy nasienne i sadzonki, pastewne na sprzedaż, pozostałe uprawy, grunty ugorowane bez dopłat;
- **P2** – standardowa produkcja z następujących upraw: warzywa i truskawki w uprawie polowej – ogrody towarowe, warzywa i truskawki w uprawie pod osłonami, kwiaty i rośliny ozdobne w uprawie polowej, kwiaty i rośliny ozdobne w uprawie pod osłonami, szkółki drzew i krzewów owocowych, ozdobnych i leśnych oraz uprawy grzybów;

- **P3** – standardowa produkcja z następujących upraw: plantacje drzew i krzewów owocowych, winnice, pozostałe uprawy trwałe (np. wiklina), uprawy trwałe pod osłonami;
- **P4** – standardowa produkcja z następujących gatunków zwierząt: konie, bydło, owce, kozy oraz roślin pastewnych (łąki i pastwiska z wyłączeniem nieuprawianych terenów do wypasu, rośliny okopowe, rośliny na zielonkę: strączkowe, motylkowe, kukurydza, inne pastwne na zielonkę oraz trawy polowe na zielonkę);
- **P5** – standardowa produkcja z następujących gatunków zwierząt: trzoda chlewna, drób, króliki (samice hodowlane).

Wyróżnia się następujące **typy ogólne** gospodarstw:

1. Specjalizujące się w uprawach polowych

Gospodarstwa, dla których: $P1 > 2/3$ całkowitej standardowej produkcji gospodarstwa rolnego (GSP)

2. Specjalizujące się w uprawach ogrodniczych (warzyw, truskawek, kwiatów i roślin ozdobnych), grzybów i w szkółkarstwie

Gospodarstwa, dla których: $P2 > 2/3$ GSP

3. Specjalizujące się w uprawie drzew i krzewów owocowych (uprawy trwałe)

Gospodarstwa, dla których: $P3 > 2/3$ GSP

4. Specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi

Gospodarstwa, dla których: $P4 > 2/3$ GSP

5. Specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi

Gospodarstwa, dla których: $P5 > 2/3$ GSP

6. Mieszane – różne uprawy

Gospodarstwa, dla których: $(P1 + P2 + P3) > 2/3$ GSP; $P1 \leq 2/3$ GSP; $P2 \leq 2/3$; $P3 \leq 2/3$ GSP

7. Mieszane – różne zwierzęta

Gospodarstwa, dla których: $(P4 + P5) > 2/3$ GSP; $P4 \leq 2/3$ GSP; $P5 \leq 2/3$ GSP

8. Mieszane – różne uprawy i zwierzęta

Gospodarstwa nie spełniające warunków klasyfikacji dla typów 1–7

9. Gospodarstwa niesklasyfikowane

Gospodarstwa, dla których GSP = 0.

Schemat losowania próby

Uwagi wstępne

Obszerna i różnotematyczna problematyka badania spowodowała szczególne podejście do zagadnienia schematu wyboru próby, a przede wszystkim warstwowania gospodarstw. Przy opracowywaniu tych zagadnień wykorzystane zostały doświadczenia krajów Unii Europejskiej oraz

Polski z przeprowadzonych w latach 2005, 2007 oraz 2010 badań struktury gospodarstw rolnych. Problematyka badania w 2013 roku, podobnie jak w roku 2010, poszerzona została o zmienne dla potrzeb krajowych oraz o zakres zagadnień wymaganych przez EUROSTAT dla badania struktury gospodarstw rolnych (zgodnie z obowiązującym obecnie Rozporządzeniem PE i Rady nr 1166/2008).

Badana populacja liczyła łącznie w kraju ok. 1733 tys. gospodarstw, z której wylosowano próbę liczącą ok. 200 tys. gospodarstw.

Problem warstwowania

W celu wylosowania próby zastosowany został schemat losowania warstwowego. Powstały jednak trudności z wykorzystaniem tych samych zmiennych warstwowujących dla różnych typów gospodarstw. Z tego powodu przed warstwowaniem populacja gospodarstw rolnych w Polsce podzielona została na następujące kategorie:

- I – gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą, nie zaliczone do gospodarstw ekologicznych, z tego:
 - I1 – gospodarstwa, które według danych w operacji losowania posiadały co najmniej: 20 sztuk owiec lub 20 kóz lub 2000 sztuk drobiu kurzego lub 500 sztuk indyków lub 500 sztuk gęsi lub 500 sztuk kaczek lub 80 pni pszczelich, a także gospodarstwa prowadzące działy specjalne produkcji rolnej oraz z przypisaną wielkością ekonomiczną wynoszącą co najmniej 250 tys. euro,
 - I2 – zasadnicza kategoria gospodarstw prowadzących działalność rolniczą, ale bez gospodarstw zaliczonych do powyższej kategorii,
- II – gospodarstwa nieprowadzące działalności rolniczej,
- III – gospodarstwa nowopowstałe oraz gospodarstwa, dla których nie został określony typ gospodarstwa i wielkość ekonomiczna.
- IV – gospodarstwa ekologiczne,
- V – gospodarstwa osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej.

Gospodarstwa zaliczone do kategorii II oraz kategorii IV i V były badane w 100%. W pozostałych kategoriach losowane były próby gospodarstw. Losowanie poprzedzone było dzieleniem, oddzielnie w każdej kategorii, założonej liczebności próby pomiędzy województwa, tworzeniem warstw w poszczególnych kategoriach oraz alokacją próby pomiędzy warstwy. W zależności od kategorii gospodarstw, kryteria warstwowania i alokacji próby były odmienne. Zgodnie z doświadczeniami krajów Unii Europejskiej, jednym z kryteriów warstwowania była wielkość ekonomiczna gospodarstwa, obliczana według metodologii EUROSTAT-u.

Warstwowanie i alokacja próby

Warstwowanie gospodarstw i alokacja próby pomiędzy województwa i warstwy przeprowadzone zostało oddzielnie w każdej z wymienionych wyżej kategorii gospodarstw.

Gospodarstwa grupy I1 stanowiły w każdym województwie warstwę 01. Gospodarstwa te nie były losowane. Zbadano 100% tej populacji, tj. 21661 gospodarstw.

Gospodarstwa zaliczone do kategorii I2 w liczbie ok. 1404 tys. jednostek losowania, powarstwowane zostały oddzielnie w każdym województwie, według 10 warstw.

Podział populacji gospodarstw na warstwy oraz alokację próby przeprowadzano przy wykorzystaniu metody optymalizacji numerycznej¹ (metoda ta była stosowana także w odniesieniu do innych kategorii gospodarstw).

Jako kryterium warstwowania dla kategorii I2 przyjęto dwie zmienne: powierzchnię użytków rolnych i wielkość ekonomiczną. Ze względu na znaczenie tej kategorii gospodarstw, zasady doboru próby zostały w tym przypadku opisane dokładniej (poniżej).

Przystępując do losowania próby z tej kategorii gospodarstw przyjęto następujące założenia:

- (1) liczebność próby n ustalona jest dla populacji gospodarstw w Polsce, a nie dla poszczególnych województw, przy czym n liczy ok. 145 tys. jednostek losowania,
- (2) w poszczególnych województwach próba losowana jest według schematu losowania warstwowego-optymalnego Neymana,
- (3) w każdym województwie dokonywany jest podział populacji na 10 warstw ($h = 02, 03, \dots, 11$) i jednocześnie dokonuje się alokacji próby pomiędzy warstwy,
- (4) w każdym województwie do ostatniej warstwy (tj. $h = 11$) zaliczane są gospodarstwa, które przynajmniej dla jednej zmiennej przyjętej za podstawę warstwowania mają wartość powyżej określonego progu. Utworzona w ten sposób tzw. górna warstwa zawiera gospodarstwa, które nie są losowane, lecz wszystkie zaliczane są do próby,
- (5) przyjęto, że oczekiwana precyzja wyników badania, mierzona współczynnikiem zmienności powierzchni użytków rolnych i wartości wielkości ekonomicznej dla tej grupy gospodarstw będzie jednakowa dla każdego województwa i w przybliżeniu równa będzie 0,3%.

Z tej części populacji wylosowano 145 304 gospodarstwa.

Gospodarstwa kategorii II to gospodarstwa nieprowadzące działalności rolniczej. Gospodarstwa tej grupy, liczącej ok. 121 tys. gospodarstw, objęte zostały badaniem w celu sprawdzenia czy nie podjęły produkcji rolniczej. W związku z tym gospodarstwa te zakwalifikowane zostały do jednej z pięciu warstw, tj. $h = 12, 13, \dots, 16$. Kryterium tworzenia warstw i alokacji próby pomiędzy województwa i warstwy była powierzchnia ogólna gospodarstwa. Przyjęto, że współczynnik

¹ Opis rozwiązania tego problemu opublikowany został w artykule B. Lednickiego i R. Wieczorkowskiego „Optimal Stratification and Sample Allocation Between Subpopulation and Strata”, „Statistics in Transition”, V.6, No 2, 2003 r. Warszawa.

zmienności dla tej zmiennej powinien być dla każdego województwa równy 1,5%. Do próby wylosowano 2809 gospodarstw. W warstwie 16 wszystkie gospodarstwa zaliczone zostały do próby.

Kategorię III stanowiły gospodarstwa nowopowstałe oraz takie, dla których nie było informacji o typie gospodarstwa i wielkości ekonomicznej. W operacie losowania było zapisanych ok. 159 tys. takich gospodarstw. Gospodarstwa te, w każdym województwie, zostały powarstwowane według 6 warstw ($h = 17, 18, \dots, 22$). Warstwę 22 stanowiły gospodarstwa, w których według operatu było co najmniej 20 sztuk bydła względnie 50 sztuk trzody chlewnej. Kryterium tworzenia warstw 17–21 i alokacji próby pomiędzy województwa i warstwy była powierzchnia użytków rolnych. Przyjęto, że współczynnik zmienności dla tej zmiennej powinien być dla każdego województwa równy 2%. Do próby wylosowano 7684 gospodarstwa tej kategorii.

Kategorię IV (warstwa $h = 23$) stanowiły gospodarstwa ekologiczne, które w liczbie 22542 zaliczone zostały do próby.

Gospodarstwa osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, stanowiące kategorię V (warstwa $h = 24$), zbadane były w 100%. Grupa ta liczyła 4690 gospodarstw.

Do próby wylosowano, względnie zaliczono bez losowania, 204690 gospodarstw rolnych. Liczba gospodarstw w populacji i w próbie według kategorii podana została w poniższym zestawieniu:

Kategoria gospodarstwa	Populacja	Próba
Polska	1733272	204690
I1	21661	21661
I2	1404483	145304
II	121233	2809
III	158663	7684
IV	22542	22542
V	4690	4690

Jako operat losowania wykorzystano Operat do Badań Rolniczych (OdBR). Informacje o gospodarstwach rolnych zapisane w operacie aktualizowane są danymi ze źródeł administracyjnych oraz wynikami kolejnych badań rolniczych.

Uogólnianie wyników i metoda oceny precyzji

Podstawowym parametrem szacowanym w badaniu jest suma wartości zmiennej X (np. pogłowie trzody chlewnej, powierzchnia użytków rolnych).

Parametr ten dla w-tego województwa jest postaci:

$$(1) \quad \hat{x}_w = \sum_h \sum_i M1_{whi} * x_{whi}, \quad (i = 1, 2, \dots, n_{wh}; h = 1, 2, \dots, 24)$$

gdzie:

x_{whi} – wartość zmiennej X w i-tym gospodarstwie wylosowanym z h-tej warstwy w w-tym województwie,

$M1_{whi}$ – waga przypisana i-temu gospodarstwu wylosowanemu z h-tej warstwy w-tego województwa,

N_{wh} – liczba gospodarstw wylosowanych do próby z h-tej warstwy w-tego województwa.

Ocena sumy zmiennej X dla Polski jest sumą wartości oszacowanych dla województw, tj.:

$$(2) \quad \hat{x} = \sum_w \hat{x}_w,$$

Wagi $M1_{whi}$ są równe odwrotności frakcji losowania w h-tej warstwie w-tego województwa, tj.:

$$(3) \quad M1_{whi} = \frac{N_{wh}}{n_{wh}},$$

gdzie:

N_{wh} – liczba gospodarstw w h-tej warstwie w-tego województwa.

Ze względu na występowanie braków odpowiedzi (odmów), braków kontaktów z wylosowanym gospodarstwem, a także likwidacji gospodarstwa, wagi pierwotne wynikające z losowania próby zostały odpowiednio skorygowane. Wykorzystano do tego informacje zawarte w raportach kompletności (symbol RA).

Waga dla i-tego gospodarstwa w h-tej warstwie w-tego województwa korygowana była za pomocą mnożnika korygującego r_{whi} , który obliczony został następująco:

$$(4) \quad r_{whi} = \frac{\hat{n}_{1wh} + \hat{n}_{2wh} + \hat{n}_{3wh} \frac{\hat{n}_{1wh} + \hat{n}_{2wh}}{\hat{n}_{wh} - \hat{n}_{3wh}}}{\hat{n}_{1wh}},$$

gdzie:

\hat{n}_{wh} – uogólniona (ważona) liczebność próby wylosowanej w h-tej warstwie w-tego województwa,

\hat{n}_{1wh} – uogólniona liczebność próby zbadanej w h-tej warstwie w-tego województwa (RA = 01),

\hat{n}_{2wh} – uogólniona liczba gospodarstw, które odmówiły udziału w badaniu w h-tej warstwie w-tego województwa (RA = 22),

\hat{n}_{3wh} – uogólniona liczba gospodarstw z h-tej warstwy w-tego województwa, z którymi nie nawiązano kontaktu (RA = 24).

Powyższe wartości oszacowane zostały przy wykorzystaniu wag obliczonych zgodnie ze wzorem (3), po czym obliczone zostały wagi skorygowane $M2_{whi}$ według następującej formuły:

$$(5) \quad M2_{whi} = r_{whi} * M1_{whi},$$

Mnożnik korygujący r_{whi} stanowi oszacowanie proporcji liczby jednostek, które powinny być zbadane w stosunku do liczby zbadanych jednostek w danej warstwie. Do jednostek, które powinny zostać zbadane zaliczono wszystkie przypadki odmów oraz w odpowiedniej proporcji część przypadków braku kontaktu.

Waga obliczona według wzoru (5) była korygowana w sytuacji, gdy stwierdzono, że wylosowane gospodarstwo stanowiło przypadek nietypowy (tzw. *outlier*). Dotyczyło to gospodarstw, dla których w operacie losowania zapisane były stosunkowo małe wartości powierzchni użytków rolnych lub pogłowia zwierząt. W rzeczywistości okazywały się gospodarstwami dużymi ze względu na wspomniane zmienne. Utrzymanie wag (5) dla tego typu gospodarstw, prowadziłoby do znacznego przeszacowania powierzchni użytków rolnych lub pogłowia trzody chlewnej czy bydła. W związku z tym, wprowadzono wagę $M3_{whi}$, która przyjmuje wartości:

$$(6) \quad M3_{whi} = 1 \text{ dla przypadków nietypowych,}$$

$$(7) \quad M3_{whi} = M2_{whi} \frac{\sum_i M2_{whi} - \dot{n}_{1wh}}{\sum_{i:\text{typowe}} M2_{whi}}, \text{ dla pozostałych (typowych) gospodarstw,}$$

gdzie:

n_{1wh} – liczba gospodarstw zbadanych w h-tej warstwie w-tego województwa,

\dot{n}_{1wh} – liczba gospodarstw nietypowych w h-tej warstwie w-tego województwa.

Ostatecznie podane wcześniej w równaniu (1) wagi $M1_{wh}$ są zastępowane przez wagi $M3_{whi}$.

Precyzja oszacowania sumy wartości zmiennej X estymowana jest następująco:

$$(8) \quad \hat{N}_{wh} = \sum_i M\mathcal{B}_{whi}, \quad (i = 1, 2, \dots, n_{wh}^l),$$

$$(9) \quad s_{wh}^2(x) = \frac{1}{n_{wh}^l - 1} \left[\sum_i x_{whi}^2 - \frac{1}{n_{wh}^l} \left(\sum_i x_{whi} \right)^2 \right],$$

gdzie:

n_{wh}^l – liczba gospodarstw z waga $M\mathcal{B}_{whi} > 1$,

\hat{N}_{wh} – oszacowanie liczby gospodarstw (bez gospodarstw nietypowych) w h-tej warstwie w-tego województwa.

$$(10) \quad d^2(\hat{x}_w) = \sum_h \hat{N}_{wh}^2 \left(\frac{1}{n_{wh}^l} - \frac{1}{\hat{N}_{wh}} \right) s_{wh}^2(x)$$

$$(11) \quad v(\hat{x}_w) = \frac{\sqrt{d^2(\hat{x}_w)}}{\hat{x}_w} 100.$$

Wartość $v(x_w)$ jest względnym błędem standardowym oszacowania sumy wartości zmiennej X w w-tym województwie. Z kolei dla Polski, mamy:

$$(12) \quad v(\hat{x}) = \frac{\sqrt{\sum_w d^2(\hat{x}_w)}}{\hat{x}} 100.$$

Poniższe zestawienie prezentuje precyzję dla podstawowych cech uzyskaną w województwie mazowieckim.

Wartość względnego błędu standardowego dla wybranych cech dla woj. mazowieckiego

Lp.	Nazwa cechy	Względny błąd standardowy
1.	Powierzchnia ogółem	0,46
2.	Powierzchnia użytków rolnych	0,44
3.	Powierzchnia zasiewów	0,76
4.	Powierzchnia zbóż	0,88
5.	Pogłowie bydła	0,97
6.	Pogłowie świń	2,63
7.	Pogłowie drobiu	1,75
8.	Liczba ciągników	0,89
9.	Liczba osób pracujących w gospodarstwie rolnym	0,38
10.	Nakłady pracy w AWU – ogółem	0,89

Ważniejsze grupowania i zakres publikowanych danych

Wyniki badania zaprezentowano na poziomie kraju i województwa.

W tablicach przedstawiono dane dla dwóch grup gospodarstw: gospodarstw rolnych ogółem i gospodarstw indywidualnych. Dla podstawowych cech grupowanie to zostało rozszerzone o sektor prywatny oraz sektor publiczny.

W **sektorze prywatnym** podstawowymi formami własności są: własność prywatna krajowa (gospodarstwa indywidualne, gospodarstwa spółdzielcze i spółki prywatne), własność zagraniczna i własność mieszana.

Do **sektora publicznego** zaliczono gospodarstwa własności państwowej (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), gospodarstwa będące własnością samorządową oraz gospodarstwa stanowiące własność mieszaną (spółki z przewagą mienia publicznego).

Dane prezentowane w publikacji opracowano **według siedziby użytkownika gospodarstwa**, z wyjątkiem tablic dotyczących **typologii gospodarstw rolnych**, gdzie dane zaprezentowano **według siedziby gospodarstwa rolnego**.

W zależności od tematyki, dane zostały opracowane według niżej wymienionych grupowań:

- grup obszarowych powierzchni użytków rolnych,
- płci i wieku osoby kierującej gospodarstwem rolnym,
- wykształcenia ogólnego i rolniczego osoby kierującej gospodarstwem,
- liczby lat prowadzenia gospodarstwa rolnego przez osobę kierującą,
- nakładów pracy wyrażonych w AWU,
- rodzaju prowadzonej działalności,
- grup obszarowych upraw,

- skali chowu zwierząt gospodarskich,
- mocy ciągników rolniczych,
- rodzajów nawozów mineralnych,
- przeznaczenia wytworzonej produkcji rolniczej (sprzedaż, samozaopatrzenie gospodarstwa domowego),
- głównego źródła dochodów gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego,
- wielkości ekonomicznej gospodarstw,
- typu rolniczego gospodarstw rolnych.

x x x

Przedziały grup obszarowych użytków rolnych są lewostronnie zamknięte, z wyjątkiem grup:

- „0–1”, gdzie przedział jest obustronnie zamknięty $<0,00–1,00>$,
- „1–2”, gdzie przedział jest obustronnie otwarty $(1,01–1,99)$.

Wszystkie przedziały grup obszarowych upraw oraz klas wielkości ekonomicznej są lewostronnie zamknięte.

W tablicach zawierających dane sumaryczne mogą wystąpić pewne nieścisłości rachunkowe wynikające z zaokrągleń automatycznych zastosowanych w procesie uogólnienia danych z próby. Informacje liczbowe w ujęciu odsetkowym prezentowane są z jednym znakiem po przecinku i z uwagi na elektroniczną technikę zaokrągleń mogą nie sumować się na 100%.

UWAGI ANALITYCZNE

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH

Według uogólnionych wyników badania struktury gospodarstw rolnych (BSGR) w czerwcu 2013 r. w województwie mazowieckim działalność rolniczą prowadziło 212,2 tys. **gospodarstw rolnych**, tj. 14,8% ogólnej liczby gospodarstw w kraju. **Gospodarstw indywidualnych**, które dominują w rolnictwie, było 211,9 tys., a gospodarstw będących własnością osób prawnych lub jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej – 263, w tym 48 należało do sektora publicznego.

W porównaniu z wynikami Powszechnego Spisu Rolnego 2010, przeliczonymi zgodnie z nową definicją gospodarstwa rolnego, w 2013 r. liczba gospodarstw rolnych ogółem zmniejszyła się o 16,7 tys., tj. o 7,3%. Największy relatywny spadek liczby gospodarstw (o 11,9%) odnotowano w grupie obszarowej 5–10 ha użytków rolnych (UR), natomiast największy relatywny wzrost (o 28,2%) – w grupie obszarowej 50 ha UR i więcej, a następnie w grupie do 1 ha UR łącznie (o 27,3%). Więcej było również gospodarstw o powierzchni 20–50 ha UR (o 10,4%) oraz gospodarstw o powierzchni 1–2 ha UR (o 0,6%).

Gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych było 208,5 tys., w tym gospodarstw indywidualnych – 208,3 tys. W ogólnej liczbie tych gospodarstw rolnych największą grupę stanowiły gospodarstwa o powierzchni do 5 ha UR (44,8%), a w następnej kolejności gospodarstwa o powierzchni od 5 do 10 ha UR (28,1%). W odniesieniu do 2010 r. liczba gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha UR zmniejszyła się o 17,4 tys. (o 7,7%).

Gospodarstwa najmniejsze (do 1 ha UR łącznie) stanowiły 1,7% ogółu gospodarstw rolnych i użytkowały 0,2% ogólnej powierzchni użytków rolnych w dobrej kulturze.

W 2013 r. średnia powierzchnia użytków rolnych przypadająca na 1 gospodarstwo wyniosła 8,96 ha, a na 1 gospodarstwo o powierzchni powyżej 1 ha UR – 9,11 ha (w 2010 r. odpowiednio: 8,46 ha i 8,56 ha).

Tabl. 1. **Gospodarstwa rolne według grup obszarowych użytków rolnych**

Lata	Ogółem	Gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych w ha								
		≤ 1	1–2	2–3	3–5	5–10	10–15	15–20	20–50	≥ 50
		O g ó ł e m w tysi ^ę cach								
2010	228,8	2,9	32,0	27,3	42,5	66,4	29,0	12,8	14,0	1,9
2013	212,2	3,7	32,2	23,2	38,1	58,5	26,4	12,2	15,5	2,4
		<i>2010 = 100</i>								
2013	92,7	127,3	100,6	85,0	89,7	88,1	90,9	95,2	110,4	128,2

Tabl. 1. **Gospodarstwa rolne według grup obszarowych użytków rolnych (dok.)**

Lata	Ogółem	Gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych w ha								
		≤ 1	1–2	2–3	3–5	5–10	10–15	15–20	20–50	≥ 50
W tym gospodarstwa indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha UR										
<i>w tysiącach</i>										
2010	225,7	x	32,0	27,3	42,4	66,4	29,0	12,8	14,0	1,8
2013	208,3	x	32,2	23,2	38,1	58,5	26,3	12,2	15,5	2,3
<i>2010 = 100</i>										
2013	92,3	x	100,6	85,0	89,7	88,1	90,9	95,2	110,4	130,5

Wśród ogółu gospodarstw rolnych 211,8 tys. (99,8%) posiadało użytki rolne, 211,2 tys. (99,6%) – użytki rolne w dobrej kulturze rolnej, a 103,9 tys. (49,0%) utrzymywało zwierzęta gospodarskie.

Ponad 82% gospodarstw posiadało powierzchnię pod zasiewami (najbardziej popularną uprawą były zboża, których produkcją zajmowało się 90,2% tych jednostek), 32,6% utrzymywało bydło, 13,8% posiadało trzodę chlewną, a 27,3% prowadziło produkcję drobiu kurzego.

Większość gospodarstw rolnych (51,0%) zajmowało się wyłącznie produkcją roślinną, 48,6% zajmowało się zarówno produkcją roślinną, jak i zwierzęcą, a 0,4% – tylko produkcją zwierzęcą. Największe były gospodarstwa prowadzące produkcję mieszaną – ich średnia powierzchnia użytków rolnych wyniosła 11,90 ha. W gospodarstwach rolnych prowadzących wyłącznie produkcję roślinną oraz prowadzących wyłącznie produkcję zwierzęcą średni areal wynosił odpowiednio 6,22 i 2,43 ha UR.

W 2013 r. 3,8 tys. gospodarstw rolnych (1,8% ogółu) oprócz działalności rolniczej prowadziło również **działalność gospodarczą inną niż rolnicza bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym**. Najniższy odsetek omawianych gospodarstw odnotowano w grupie obszarowej 0–1 ha UR (0,5%) i w grupie 2–3 ha UR (0,8%), a najwyższy – w grupie 50 ha UR i więcej (8,3%). Najwyższy odsetek gospodarstw prowadzących działalność inną niż rolnicza odnotowano dla:

- działalności usługowej z wykorzystaniem własnego sprzętu – w grupie obszarowej użytków rolnych 20–50 ha (45,8% ogółu gospodarstw tej grupy prowadzących działalność inną niż rolnicza),
- agroturystyki – w grupie obszarowej 2–3 ha (24,6%),
- przetwórstwa produktów rolnych – w grupie obszarowej 15–20 ha (11,8%),
- przetwarzania drewna – w grupie obszarowej 2–3 ha (23,5%),
- akwakultury – w grupie obszarowej 50 ha i więcej (6,4%),
- leśnictwa – w grupie obszarowej 1–2 ha (6,4%),
- rękodziela – w grupie obszarowej 1–2 ha (6,4%),
- produkcji energii odnawialnej na rynek – w grupie obszarowej 5–10 ha (1,7%),
- innej działalności (np. prowadzenie sklepu, w którym są sprzedawane produkty gospodarstwa rolnego) – w grupie obszarowej 0–1 ha (84,2% ogółu gospodarstw tej grupy prowadzących działalność inną niż rolnicza).

Udział przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług z działalności innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem rolnym w ogólnej sprzedaży gospodarstwa rolnego:

- nie przekraczał 10% w przypadku 47,2% ogółu gospodarstw prowadzących działalność inną niż rolnicza,
- mieścił się w przedziale 11–50% dla 22,9% omawianych gospodarstw,
- wynosił ponad 50% w przypadku 29,9% gospodarstw prowadzących działalność inną niż rolnicza.

Według wyników badania struktury gospodarstw rolnych w 2013 r. w województwie mazowieckim 2,0 tys. gospodarstw rolnych (0,9% ogółu) posiadało certyfikat **rolnictwa ekologicznego** nadany przez jednostkę certyfikującą lub było w trakcie przestawiania na ekologiczne metody produkcji rolniczej. Udział gospodarstw ekologicznych wzrastał wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych, osiągając najwyższą wartość (14,3%) w grupie obszarowej 50 ha UR i więcej.

Spśród 169,1 tys. gospodarstw rolnych **produkujących na rynek** (79,7% ogółu) 52,4% jednostek (88,7 tys.) sprzedawało część wytworzonych produktów bezpośrednio konsumentom. Z tej liczby dla 45,5% gospodarstw wartość bezpośredniej sprzedaży konsumentom wynosiła co najmniej 50% wartości ogólnej sprzedaży gospodarstwa.

Co piąte gospodarstwo indywidualne (19,5% ogółu tych gospodarstw) produkowało **głównie na samozaopatrzenie**, tj. gospodarstwo domowe użytkownika zużywało więcej niż 50% wartości wytworzonej produkcji rolniczej (w tym 8,7% gospodarstw produkowało **wyłącznie na samozaopatrzenie** gospodarstwa domowego użytkownika). W grupie obszarowej 0–1 ha UR odsetek omawianych gospodarstw wyniósł 17,5%, natomiast wśród gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha UR najwyższą wartość osiągnął w grupie obszarowej 1–2 ha UR (25,7%) i malał wraz z rosnącą powierzchnią gospodarstw, osiągając najniższą wartość (6,4%) w jednostkach o powierzchni 50 ha UR i więcej. Ponad 18% ogółu gospodarstw indywidualnych produkowało **wyłącznie na sprzedaż**. Najwyższy odsetek omawianych gospodarstw odnotowano w grupie obszarowej 50 ha UR i więcej – 26,7%, a najniższy w grupie 10–15 ha UR – 15,0%.

Według danych uzyskanych w badaniu 47,9% **osób kierujących** gospodarstwem rolnym **posiadało wykształcenie rolnicze lub kurs rolniczy**. Wraz z rosnącą powierzchnią gospodarstwa odsetek ten wyraźnie wzrastał, i tak: w grupie gospodarstw najmniejszych (do 1 ha UR włącznie) wynosił 24,3%, w grupie 1–2 ha UR – 26,3%, a w grupie gospodarstw największych (powyżej 50 ha UR) – ponad 76%.

Ukończeniem kursu rolniczego (jako najwyższym poziomem wykształcenia rolniczego) legitymowało się 16,9% osób kierujących. Najwyższy odsetek omawianych osób odnotowano w gospodarstwach z grup obszarowych 10–15 i 15–20 ha UR (odpowiednio 19,4% i 19,3%), a najniższy – w gospodarstwach o powierzchni do 1 ha UR włącznie (8,9%) i o powierzchni 50 ha UR i więcej (13,0%). Osoby z wyższym wykształceniem rolniczym stanowiły 2,5% ogółu kierujących,

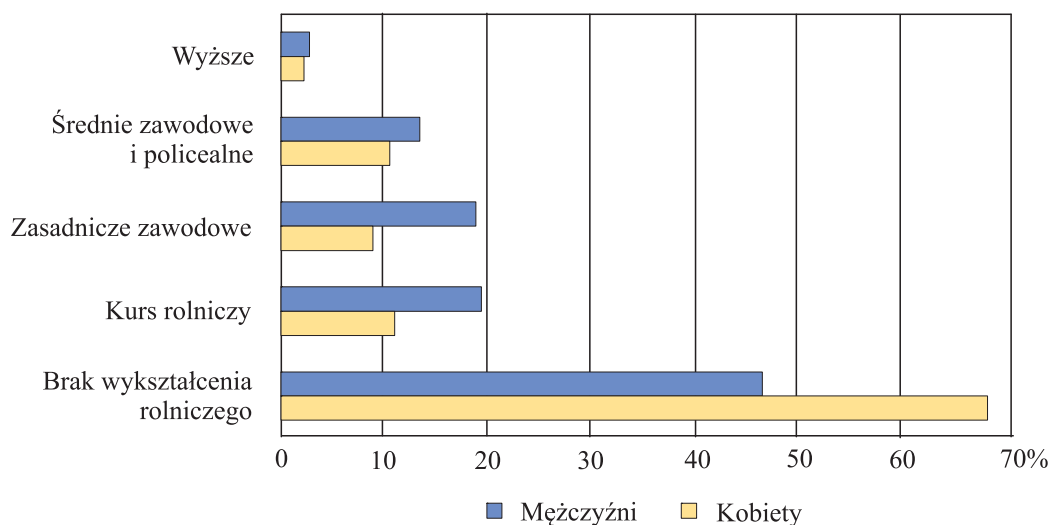
przy czym udział ten był najniższy wśród gospodarstw należących do grupy obszarowej 3–5 ha UR (1,1%), a najwyższy – w grupie obszarowej 50 ha UR i więcej (15,2%).

Większość osób kierujących (72,0%) posiadało ponad dziesięcioletnie **doświadczenie w prowadzeniu gospodarstwa rolnego**, w tym 39,4% stanowiły osoby prowadzące gospodarstwo ponad 20 lat. Najwyższy odsetek osób kierujących z ponad dziesięcioletnim stażem w prowadzeniu gospodarstwa rolnego odnotowano w grupie obszarowej użytków rolnych 20–50 ha – 76,6%, a najniższy w grupie do 1 ha – 64,9%.

Wśród osób kierujących gospodarstwem rolnym dominowali mężczyźni, stanowiąc 72,4% ogółu. Z ogółu mężczyzn kierujących gospodarstwem 25,3% było w wieku poniżej 40 lat, a 6,7% – w wieku 65 lat i więcej (dla kobiet odsetki te wyniosły odpowiednio – 22,2% i 11,1%).

W zdecydowanej większości gospodarstw indywidualnych (95,8% ogółu) **użytkownik był jednocześnie osobą kierującą** gospodarstwem.

Struktura osób kierujących gospodarstwem rolnym według poziomu wykształcenia rolniczego

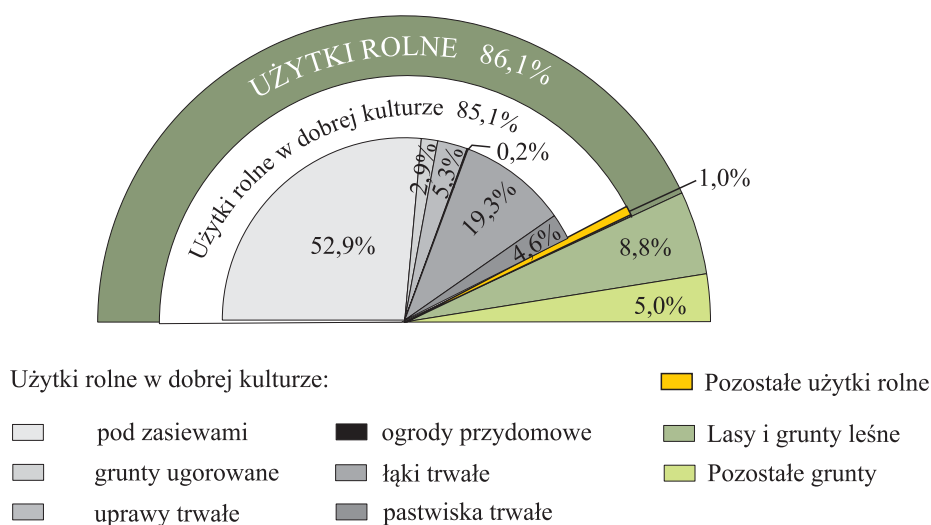

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW

W 2013 r. w województwie mazowieckim **ogólna powierzchnia gruntów w gospodarstwach rolnych** wyniosła 2207,9 tys. ha. W użytkowaniu gospodarstw indywidualnych znajdowało się 2160,5 tys. ha, przez co należało do nich prawie 98% powierzchni gospodarstw rolnych ogółem.

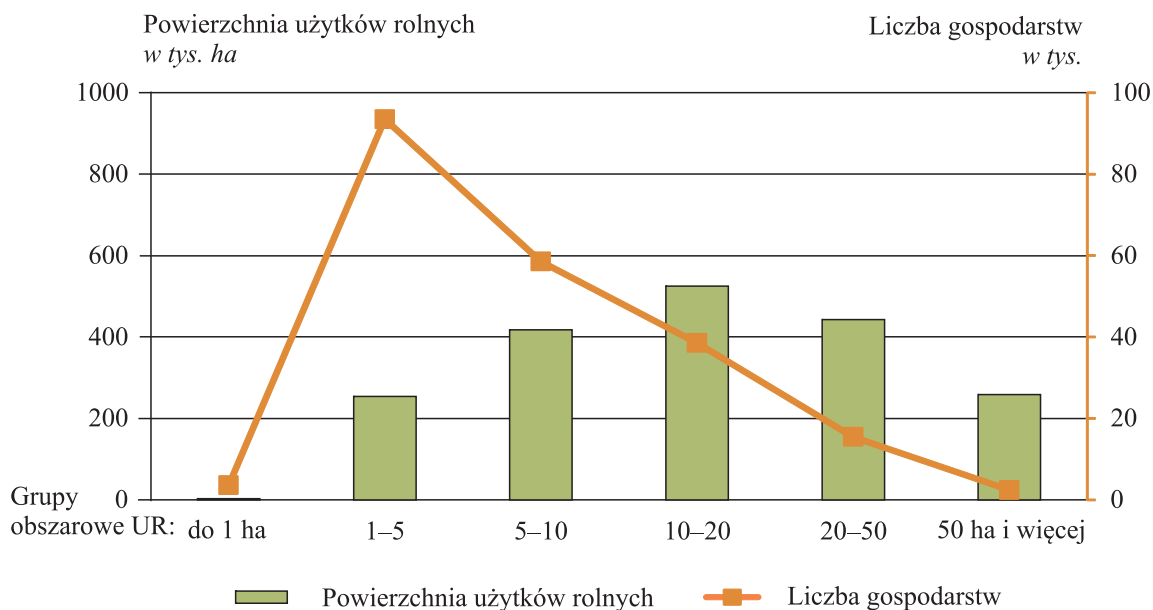
Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w 2013 r. wyniosła 10,41 ha, a gospodarstwa indywidualnego 10,20 ha.

Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych

Według danych z 2013 r. blisko 100% gospodarstw rolnych posiadało użytki rolne. Areal **użytków rolnych** wyniósł 1901,9 tys. ha, tj. 86,1% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych. Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym wyniosła 8,96 ha, w tym w gospodarstwie o areale powyżej 1 ha użytków rolnych – 9,11 ha. Z ogólnej powierzchni użytków rolnych największy udział (23,3%) miały one w gospodarstwach znajdujących się w grupie obszarowej 20–50 ha UR, chociaż jednostki te stanowiły zaledwie 7,3% ogólnej liczby gospodarstw posiadających użytki rolne. Największy udział gospodarstw posiadających użytki rolne w stosunku do ogólnej liczby gospodarstw z użytkami rolnymi odnotowano w grupie obszarowej 5–10 ha UR i wyniósł on 27,6%.

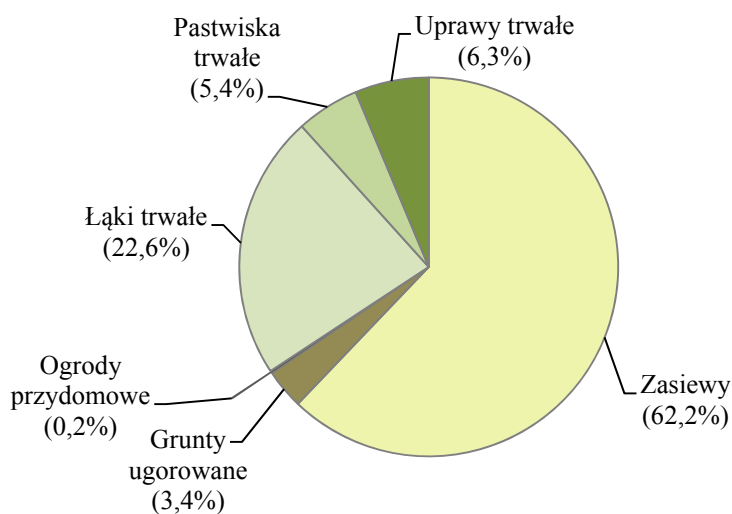
Powierzchnia użytków rolnych oraz liczba gospodarstw rolnych według grup obszarowych użytków rolnych

W 2013 r. łączna powierzchnia **użytków rolnych utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej** zajmowała ogółem 1879,8 tys. ha i stanowiła 98,8% ogólnej powierzchni użytków rolnych. Udział gospodarstw posiadających użytki rolne w dobrej kulturze rolnej w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych wyniósł 99,6%.

Powierzchnia **użytków rolnych pozostałych**, tzn. wyłączonych z produkcji rolniczej wyniosła 22,1 tys. ha, stanowiąc zaledwie 1,2% powierzchni użytków rolnych, natomiast gospodarstwa z omawianą powierzchnią to 6,9% gospodarstw rolnych ogółem.

Struktura powierzchni użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej według ich rodzaju

W 2013 r. w województwie mazowieckim struktura rolniczego użytkowania gruntów charakteryzowała się wysokim udziałem powierzchni **zasiewów**. Stanowiła ona w ogólnych zasobach użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej 62,2%. Uprawą ziemiopłodów zajmowało się 174,9 tys. gospodarstw rolnych, tj. 82,4% gospodarstw ogółem. Odsetek gospodarstw z powierzchnią zasiewów odnoszony do ogólnej liczby gospodarstw w danej grupie obszarowej zwiększał się wraz ze wzrostem powierzchni grup obszarowych użytków rolnych, od prawie 50% w grupie obszarowej UR 0–1 ha do ponad 95% dla grupy 20–50 ha UR, a następnie nieznacznie zmalał do 92,5% w grupie obszarowej 50 ha i więcej.

Grunty ugorowane stanowiły 3,4% użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej i zajmowały powierzchnię 63,2 tys. ha. Gospodarstw z powierzchnią gruntów ugorowanych było 18,5 tys., a udział ich w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych wyniósł 8,7%.

Trwale użytki zielone stanowiły 28,0% użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej, z czego **łąki trwale** – 22,6%, **pastwiska trwale** – 5,4%. Powierzchnię łąk trwałych posiadało 143,7 tys. gospodarstw, tj. 67,7% gospodarstw ogółem, natomiast liczba gospodarstw z powierzchnią pastwisk trwałych wyniosła 31,8 tys., co stanowiło 15,0% ogólnej liczby gospodarstw rolnych. Udział liczby gospodarstw posiadających łąki trwale w całkowitej liczbie gospodarstw w danej grupie obszarowej zwiększał się od 26,8% dla grupy obszarowej 0–1 ha UR, 49,3% dla grupy 1–2 ha UR i ponad 50% we wszystkich grupach obszarowych gospodarstw o powierzchni ponad 2 ha UR, z najwyższym udziałem wynoszącym 84,8% w grupie 20–50 ha UR.

Najwyższy odsetek gospodarstw z powierzchnią pastwisk trwałych odnotowano w grupie obszarowej 20–50 ha UR (38,2%). Z pozostałych grup obszarowych znaczny udział miały gospodarstwa o areale 15–20 ha UR – 33,6% oraz 50 ha i więcej – 31,2%.

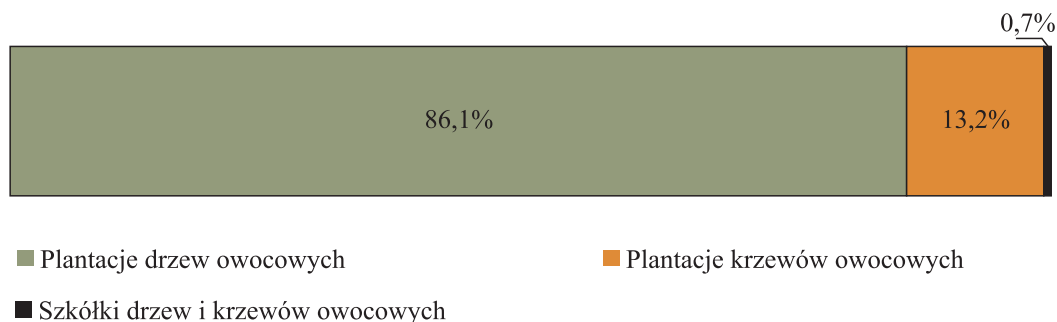
W 2013 r. łączna powierzchnia **upraw trwałych** w gospodarstwach rolnych wyniosła 117,6 tys. ha i stanowiła 6,3% użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej. Uprawy trwale posiadało 35,3 tys. gospodarstw rolnych, a udział ich w ogólnej liczbie gospodarstw wyniósł 16,6%. Uprawy trwale posiadało prawie co piąte gospodarstwo rolne z grupy obszarowej UR 10–15 ha. Istotny udział miały również gospodarstwa znajdujące się w grupie obszarowej 5–10 ha UR – 19,2% oraz w grupie 1–2 ha UR – 17,2%.

W ogólnej powierzchni upraw trwałych znaczący udział miały **sady**, które zajmowały powierzchnię 109,9 tys. ha, stanowiąc 5,8% powierzchni użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej oraz 93,4% powierzchni upraw trwałych. W 2013 r. spisano 33,1 tys. gospodarstw z powierzchnią sadów, które stanowiły 15,6% gospodarstw ogółem oraz 93,8% gospodarstw z powierzchnią upraw trwałych.

Udział gospodarstw, w których zadeklarowano posiadanie powierzchni plantacji drzew owocowych oraz plantacji krzewów owocowych w ogólnej liczbie gospodarstw z powierzchnią sadów wyniósł odpowiednio 83,5% oraz 24,7%, natomiast gospodarstwa posiadające szkółki drzew i krzewów owocowych stanowiły 1,5%.

W strukturze upraw w sadach największą powierzchnię zajmowały plantacje drzew owocowych (94,6 tys. ha), stanowiąc 86,1% łącznej powierzchni sadów. Powierzchnia plantacji krzewów owocowych wyniosła 14,5 tys. ha, tj. 13,2% powierzchni sadów, natomiast areal szkółek drzew i krzewów owocowych – 0,8 tys. ha, co stanowiło zaledwie 0,7% powierzchni sadów.

Struktura powierzchni sadów według rodzaju uprawy

W strukturze użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej najmniejszą powierzchnię zajmowały **ogrody przydomowe**. Powierzchnia ogrodów przydomowych wyniosła 4,2 tys. ha i stanowiła zaledwie 0,2% użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej. Prowadzenie ogrodu przydomowego zadeklarowało 27,7 tys. gospodarstw, tj. 13,0% gospodarstw rolnych ogółem. Odsetek gospodarstw posiadających ogrody przydomowe w poszczególnych grupach obszarowych w ogólnej liczbie gospodarstw w danej grupie obszarowej wahał się od 9,2% w gospodarstwach największych (50 ha UR i więcej) do 16,6% w gospodarstwach należących do grupy obszarowej 1–2 ha UR.

W strukturze zasiewów w ogrodach przydomowych dominowały warzywa (32,9%) oraz ziemniaki (31,1%), natomiast pozostałe uprawy i truskawki stanowiły odpowiednio 18,4% i 17,6%.

Lasy i grunty leśne w gospodarstwach rolnych zajmowały powierzchnię 194,6 tys. ha, tj. 8,8% ogólnej powierzchni gruntów. Użytkowanie lasów i gruntów leśnych zadeklarowało 114,5 tys. gospodarstw, co stanowiło 54,0% ogólnej liczby gospodarstw rolnych. Największy udział gospodarstw z powierzchnią lasów i gruntów leśnych zarejestrowano w grupie obszarowej 20–50 ha UR i wyniósł on 72,2%.

Z ogólnej powierzchni gruntów znajdujących się w użytkowaniu gospodarstw rolnych 111,3 tys. ha, tj. 5,0% zajmowały **pozostałe grunty**, tj. powierzchnia pod zabudowaniami, podwórzami, placami, ogrodami ozdobnymi, parkami, torfowiskami, nieużytkami, itp. Gospodarstwa z powierzchnią pozostałych gruntów w liczbie 185,1 tys. stanowiły 87,2% ogólnej liczby gospodarstw rolnych. Zdecydowana większość (ponad 75%) gospodarstw rolnych w każdej grupie obszarowej posiadała pozostałe grunty. Omawiany odsetek największy był wśród gospodarstw należących do grupy obszarowej 20–50 ha UR – 96,2% oraz w grupie 15–20 ha UR – 94,3%.

POWIERZCHNIA ZASIEWÓW

W 2013 r. liczba gospodarstw rolnych zajmujących się produkcją roślinną na gruntach ornych pod zasiewami wyniosła 174,9 tys., co stanowiło 82,4% ogólnej liczby gospodarstw rolnych. Gospodarstwa te pod uprawy rolne i ogrodnicze przeznaczyły 1168,6 tys. ha gruntów, co stanowiło 61,4% ogólnej powierzchni użytków rolnych. Na 1 gospodarstwo posiadające zasiewy przypadało średnio 6,68 ha powierzchni zasianej.

W gospodarstwach indywidualnych znajdowało się 97,9% ogólnej powierzchni zasiewów, a na 1 gospodarstwo zajmujące się uprawami przypadało przeciętnie 6,55 ha powierzchni zasianej.

Tabl. 2. Powierzchnia zasiewów, liczba gospodarstw z powierzchnią pod zasiewami oraz przeciętna powierzchnia zasiewów

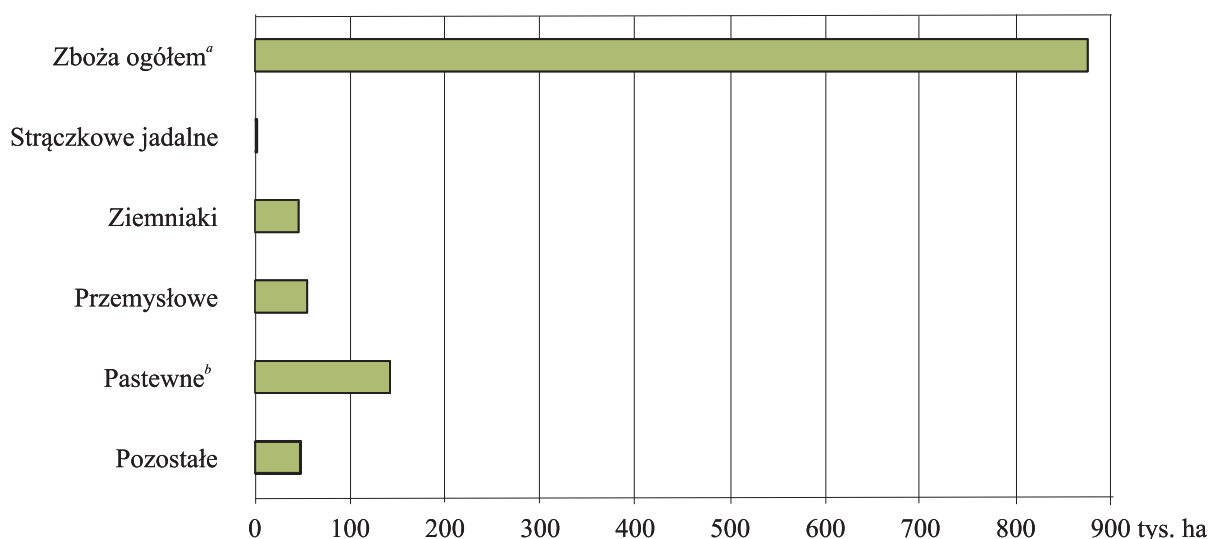
Grupy obszarowe użytków rolnych	Powierzchnia zasiewów		Gospodarstwa z powierzchnią pod zasiewami		Przeciętna powierzchnia zasiewów w 1 gospo- darstwie w ha
	w ha	w odsetkach	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	
Gospodarstwa ogółem					
O g ó ł e m.....	1168621	100,0	174875	100,0	6,68
Do 1 ha.....	1505	0,1	1814	1,0	0,83
1–2	24991	2,1	21552	12,3	1,16
2–5	122006	10,4	49127	28,1	2,48
5–10	250420	21,4	50511	28,9	4,96
10–15	189622	16,2	23555	13,5	8,05
15–20	128762	11,0	11257	6,4	11,44
20–50	280955	24,0	14795	8,5	18,99
50 ha i więcej	170360	14,6	2264	1,3	75,25
w tym gospodarstwa indywidualne					
Razem.....	1144128	100,0	174705	100,0	6,55
Do 1 ha.....	1505	0,1	1814	1,0	0,83
1–2	24988	2,2	21550	12,3	1,16
2–5	121975	10,7	49117	28,1	2,48
5–10	250352	21,9	50498	28,9	4,96
10–15	189569	16,6	23548	13,5	8,05
15–20	128622	11,2	11246	6,4	11,44
20–50	280363	24,5	14768	8,5	18,98
50 ha i więcej	146754	12,8	2164	1,2	67,82

Z analizy struktury powierzchni zasiewów w gospodarstwach rolnych według grup obszarowych wynika, że 48,7% powierzchni pod zasiewami znajdowało się w gospodarstwach posiadających od 5 do 20 ha UR. Największy odsetek gospodarstw zajmujących się produkcją roślinną na gruntach ornych wystąpił w grupie podmiotów o powierzchni 5–10 ha UR oraz 2–5 ha UR (odpowiednio 28,9% i 28,1%). Gospodarstwa największe (o powierzchni 50 ha i więcej UR) użytkowały 14,6% ogólnego areалу zasiewów.

Struktura zasiewów w 2013 r. przedstawiała się następująco:

- zboża ogółem, tj. zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, kukurydza na ziarno oraz gryka, proso i inne zbożowe, zajmowały powierzchnię 875,6 tys. ha, co stanowiło 74,9% ogólnej powierzchni zasiewów;
- rośliny strączkowe jadalne – 2,0 tys. ha, tj. 0,2% ogólnej powierzchni zasiewów;
- ziemniaki – 45,9 tys. ha, tj. 3,9%;
- rośliny przemysłowe – 55,0 tys. ha, tj. 4,7%;
- rośliny pastewne – 142,0 tys. ha, tj. 12,2%;
- pozostałe uprawy – 48,1 tys. ha, tj. 4,1% ogólnej powierzchni zasiewów.

Powierzchnia zasiewów według grup ziemiopłodów

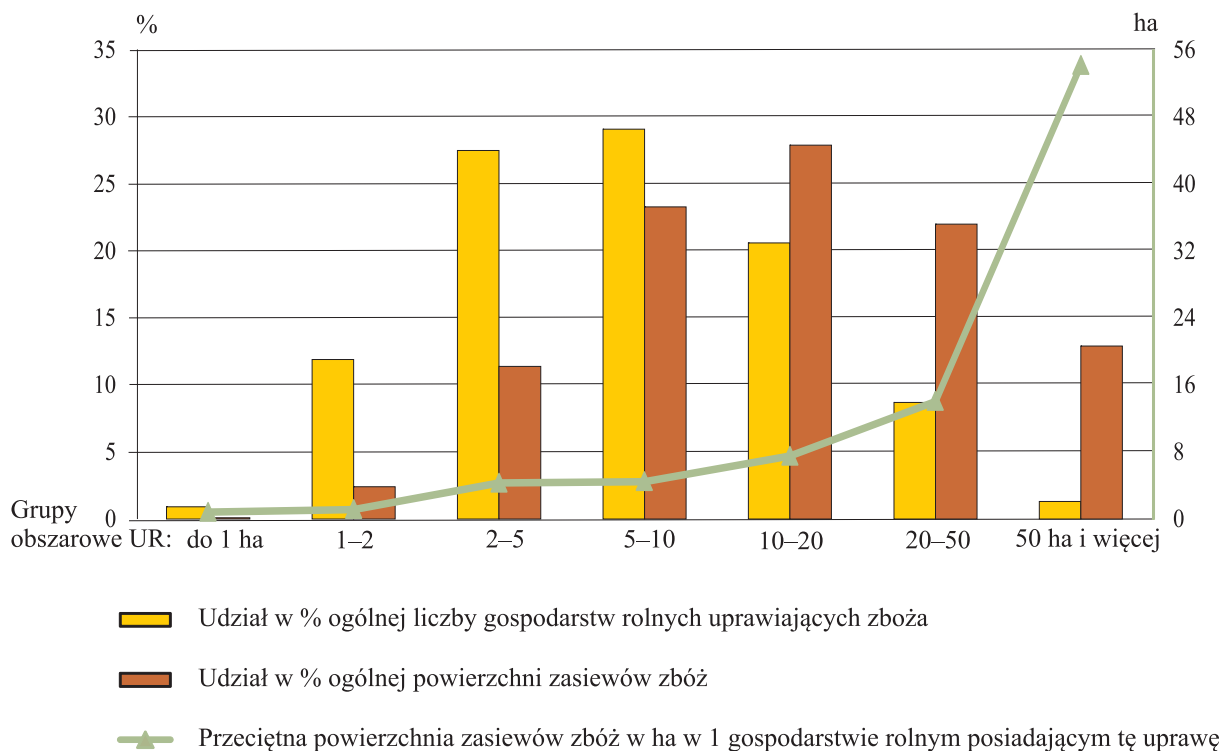
^a Łącznie z kukurydzą na ziarno. ^b Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi.

Gospodarstwa indywidualne koncentrowały m.in.: 98,2% powierzchni zasiewów zbóż w województwie, 93,9% areалу upraw strączkowych jadalnych, 98,8% powierzchni upraw ziemniaków, 92,3% areálu upraw roślin przemysłowych (w tym 93,5% upraw buraków cukrowych i 92,0% zasiewów rzepaku i rzepiku), 99,1% powierzchni upraw warzyw gruntowych oraz 99,4% areálu upraw truskawek gruntowych i spod osłon.

Zboża

W 2013 r. liczba gospodarstw zajmujących się uprawą zbóż wyniosła 157,8 tys., tj. 90,2% ogólnej liczby gospodarstw prowadzących produkcję roślinną na gruntach ornych pod zasiewami. Udział gospodarstw uprawiających zboża wyniósł od 74,3% ogółu gospodarstw z zasiewami w grupie 0–1 ha UR do ponad 90% począwszy od grupy 5–10 ha UR, osiągając najwyższą wartość wśród gospodarstw o powierzchni 10–20 ha UR (93,3%).

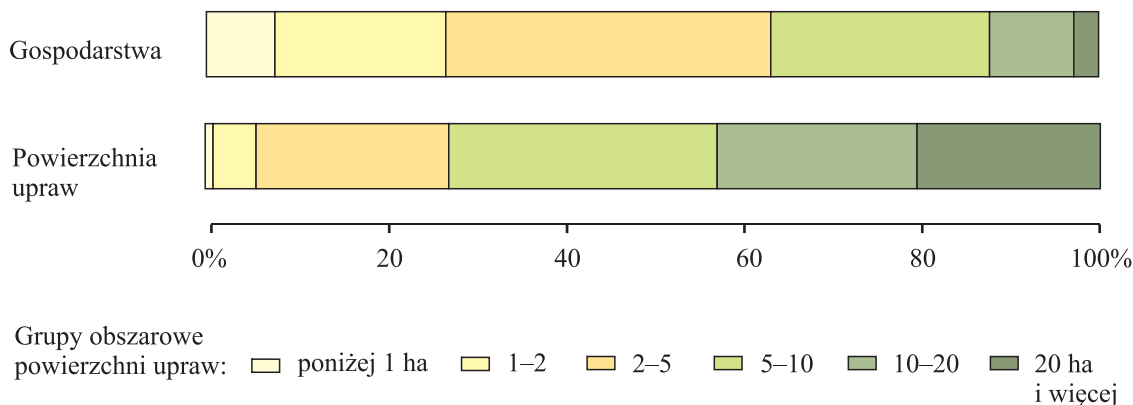
Struktura gospodarstw rolnych prowadzących uprawę zbóż i powierzchni tych upraw oraz przeciętna powierzchnia zasiewów zbóż przypadająca na 1 gospodarstwo według grup obszarowych użytków rolnych

Powierzchnia uprawy roślin zbożowych wyniosła 875,6 tys. ha, co stanowiło 74,9% ogólnej powierzchni zasiewów. Przeciętna powierzchnia uprawy zbóż w jednym gospodarstwie rolnym zajmującym się ich uprawą wyniosła 5,55 ha.

Wśród ogółu podmiotów uprawiających zboża najliczniejszą grupę stanowiły gospodarstwa, których areal uprawy zbóż wynosił 2-5 ha (36,4%). Podmioty, których powierzchnia zasiewów zbóż wynosiła co najmniej 10 ha stanowiły ponad 12% omawianych gospodarstw. W ich posiadaniu znajdowało się 42,8% całego arealu uprawy zbóż.

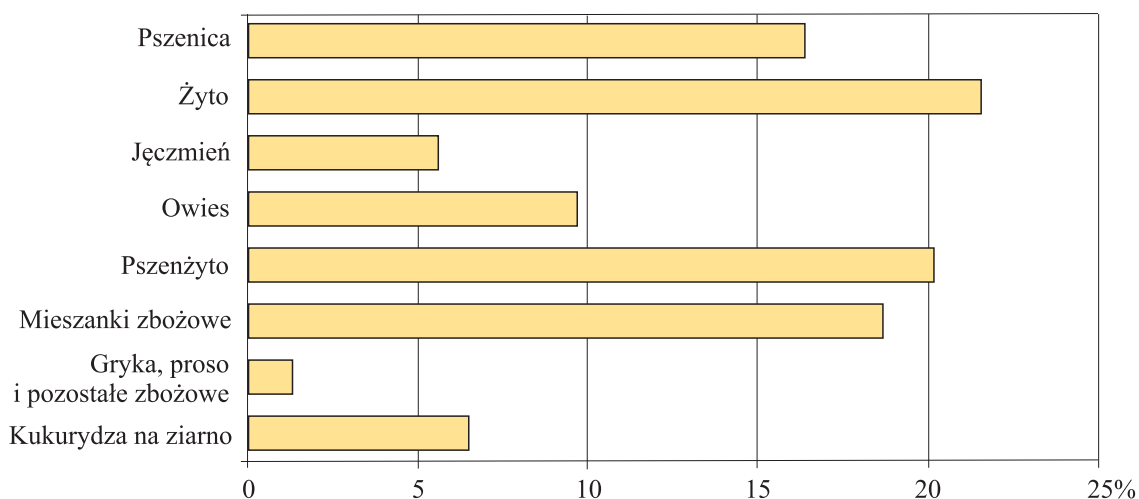
Struktura gospodarstw oraz powierzchni upraw zbóż w tych gospodarstwach według grup obszarowych powierzchni upraw

W ogólnej liczbie podmiotów zajmujących się uprawą zbóż, liczba gospodarstw rolnych prowadzących poszczególne uprawy przedstawiała się następująco:

- pszenicę ozimą uprawiało 32,8 tys. gospodarstw rolnych, tj. 20,8% ogółu gospodarstw z powierzchnią zasiewów zbóż;
- pszenicę jarą uprawiało 19,6 tys., tj. 12,4%;
- żyto uprawiało 75,5 tys., tj. 47,9%;
- jęczmień ozimy uprawiało 6,7 tys., tj. 4,3%;
- jęczmień jary uprawiało 16,1 tys., tj. 10,2%;
- owies uprawiało 46,8 tys., tj. 29,6%;
- pszenżyto ozime uprawiało 60,8 tys., tj. 38,5%;
- pszenżyto jare uprawiało 8,9 tys., tj. 5,7%;
- mieszanki zbożowe ozime uprawiało 9,7 tys., tj. 6,1%;
- mieszanki zbożowe jare uprawiało 52,6 tys., tj. 33,4%;
- grykę uprawiało 2,1 tys., tj. 1,3%;
- proso uprawiało 0,6 tys., tj. 0,4%;
- pozostałe zbożowe uprawiało 1,5 tys., tj. 0,9%;
- kukurydzę na ziarno uprawiało 11,5 tys., tj. 7,3% ogólnej liczby gospodarstw uprawiających zboża.

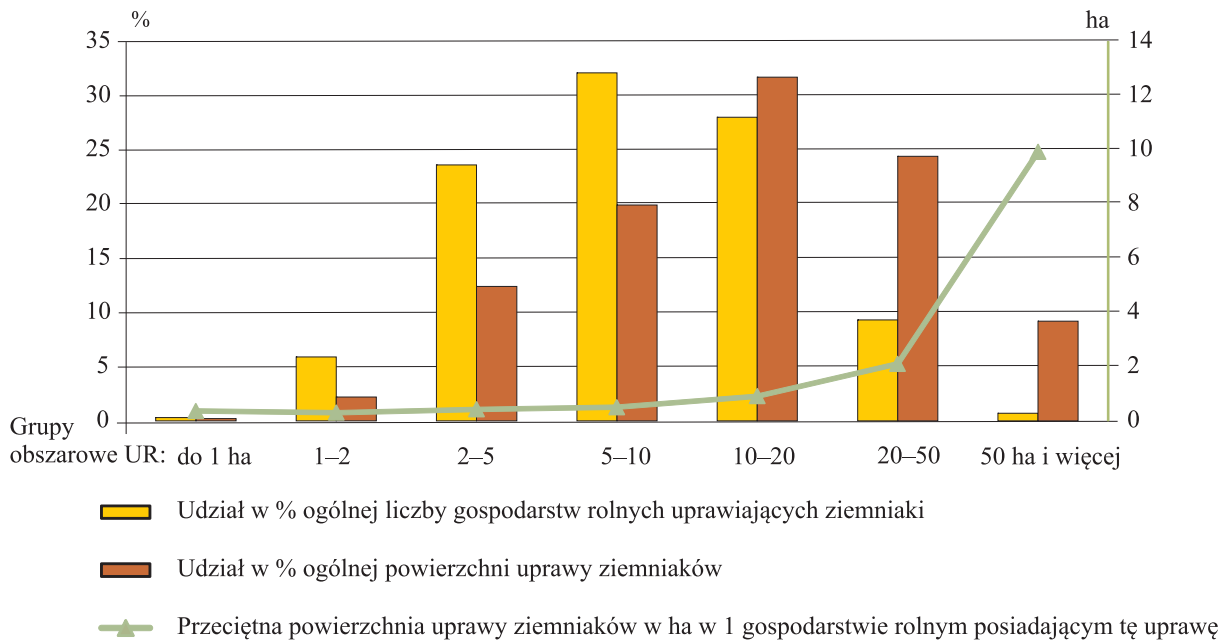
Struktura powierzchni zasiewów zbóż według rodzaju upraw

Ziemniaki

Liczba gospodarstw rolnych uprawiających ziemniaki w 2013 r. wyniosła 57,1 tys. stanowiąc 32,7% ogólnej liczby podmiotów posiadających grunty pod zasiewami. Analiza liczby gospodarstw w poszczególnych grupach obszarowych użytków rolnych wykazała, że uprawę ziemniaków prowadziło blisko 46% podmiotów posiadających zasiewy z grupy 10–20 ha UR oraz 36% w grupach 5–10 ha UR i 20–50 ha UR.

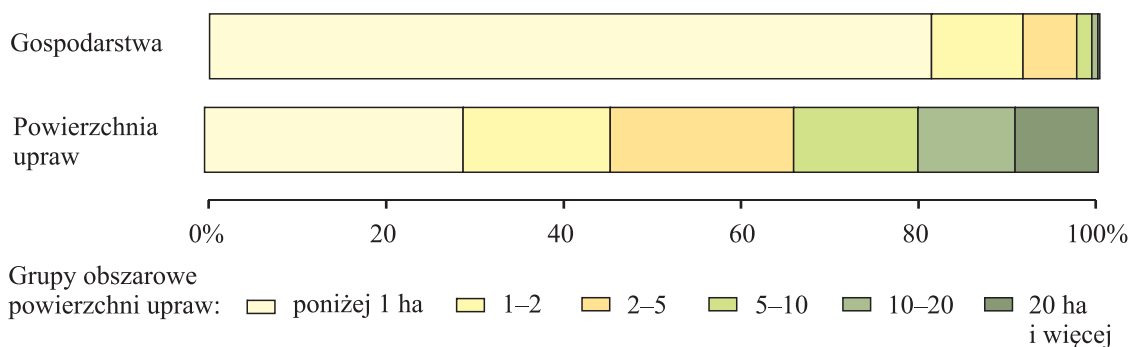
Struktura gospodarstw rolnych prowadzących uprawę ziemniaków i powierzchni tych upraw oraz przeciętna powierzchnia uprawy ziemniaków przypadająca na 1 gospodarstwo według grup obszarowych użytków rolnych

Powierzchnia uprawy ziemniaków wyniosła 45,9 tys. ha, tj. 3,9% ogólnej powierzchni zasiewów w gospodarstwach rolnych. Przeciętnie w 1 gospodarstwie uprawiającym ziemniaki wykazano 0,80 ha powierzchni uprawy ziemniaków.

Wśród gospodarstw posiadających uprawę ziemniaków największą grupę (81,1%) stanowiły podmioty, które prowadziły ich uprawę na powierzchni do 1 ha.

Struktura gospodarstw oraz powierzchni upraw ziemniaków w tych gospodarstwach według grup obszarowych powierzchni upraw

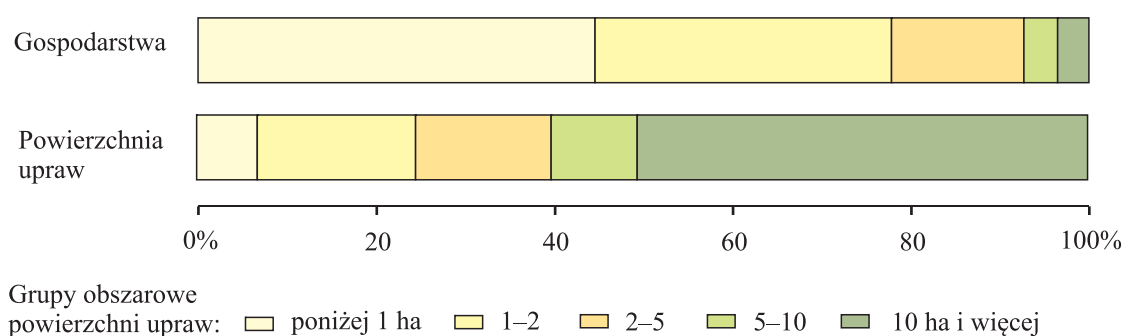
Strączkowe jadalne

W 2013 r. rośliny strączkowe jadalne uprawiało 0,8 tys. gospodarstw rolnych, tj. 0,5% ogólnej liczby podmiotów posiadających zasiewy. Udział ten był najwyższy w gospodarstwach największych obszarowo (50 ha i więcej UR), gdzie wyniósł 2,2%.

Łączna powierzchnia upraw strączkowych jadalnych wyniosła 2,0 tys. ha, co stanowiło 0,2% ogólnej powierzchni zasiewów. Przeciętna powierzchnia uprawy tej grupy roślin w 1 gospodarstwie zajmującym się ich uprawą wyniosła 2,36 ha.

Wśród podmiotów zajmujących się uprawą roślin strączkowych jadalnych największą grupę stanowiły gospodarstwa, które prowadziły uprawę na powierzchni do 1 ha oraz 1–2 ha (odpowiednio 44,6% i 33,3%). Ponad 50% całego areалу zasiewów strączkowych jadalnych znajdowało się w gospodarstwach rolnych uprawiających te rośliny na powierzchni 10 ha i więcej. Podmioty te stanowiły 3,5% wszystkich gospodarstw rolnych prowadzących uprawy strączkowych jadalnych.

Struktura gospodarstw oraz powierzchni upraw strączkowych jadalnych w tych gospodarstwach według grup obszarowych powierzchni upraw

Uprawy przemysłowe

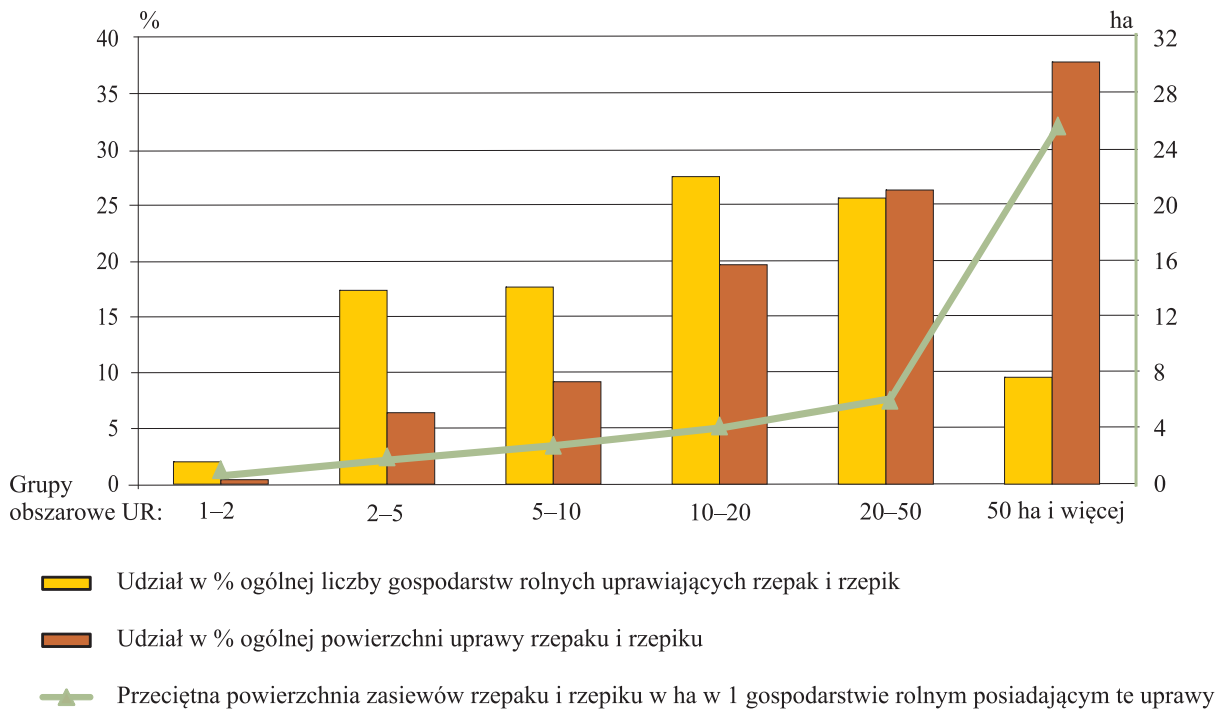
Uprawą roślin przemysłowych zajmowało się 8,9 tys. gospodarstw, tj. 5,1% ogółu jednostek prowadzących uprawy na gruntach ornych pod zasiewami. Najwyższy ich udział odnotowano wśród podmiotów największych obszarowo, tj. w grupach 50 ha i więcej UR oraz 20–50 ha UR (odpowiednio 32,3% i 16,3%).

Rośliny zaliczane do przemysłowych uprawiano na powierzchni 55,0 tys. ha stanowiącej 4,7% ogólnej powierzchni zasiewów. Przeciętna powierzchnia zasiewów tej grupy roślin w 1 gospodarstwie zajmującym się tymi uprawami wyniosła 6,21 ha.

W grupie upraw przemysłowych największą powierzchnię zajmowały rzepak i rzepik oraz buraki cukrowe.

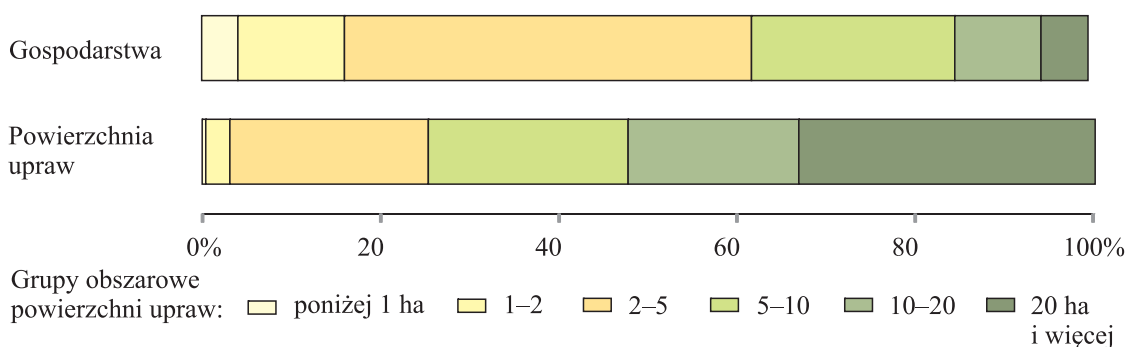
W 2013 r. **rzepak i rzepik** uprawiało 6,7 tys. gospodarstw rolnych, tj. 3,8% ogółu podmiotów posiadających grunty pod zasiewami i 75,9% gospodarstw zajmujących się uprawą roślin przemysłowych. Powierzchnia zajęta pod te uprawy wyniosła 44,8 tys. ha, co stanowiło 81,6% ogólnej powierzchni upraw przemysłowych. Przeciętna powierzchnia zasiewów rzepaku i rzepiku w 1 gospodarstwie rolnym zajmującym się omawianymi uprawami wyniosła 6,67 ha.

Struktura gospodarstw rolnych prowadzących uprawę rzepaku i rzepiku oraz powierzchni tych upraw i przeciętna powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku przypadająca na 1 gospodarstwo według grup obszarowych użytków rolnych

Wśród podmiotów uprawiających rzepak i rzepik najliczniejszą grupę (45,9%) stanowiły gospodarstwa rolne, w których areal tej uprawy wynosił 2–5 ha. Natomiast 33,2% całej powierzchni zasiewów rzepaku i rzepiku znajdowało się w jednostkach o powierzchni uprawy 20 ha i więcej, które stanowiły 5,3% wszystkich gospodarstw zajmujących się omawianymi uprawami.

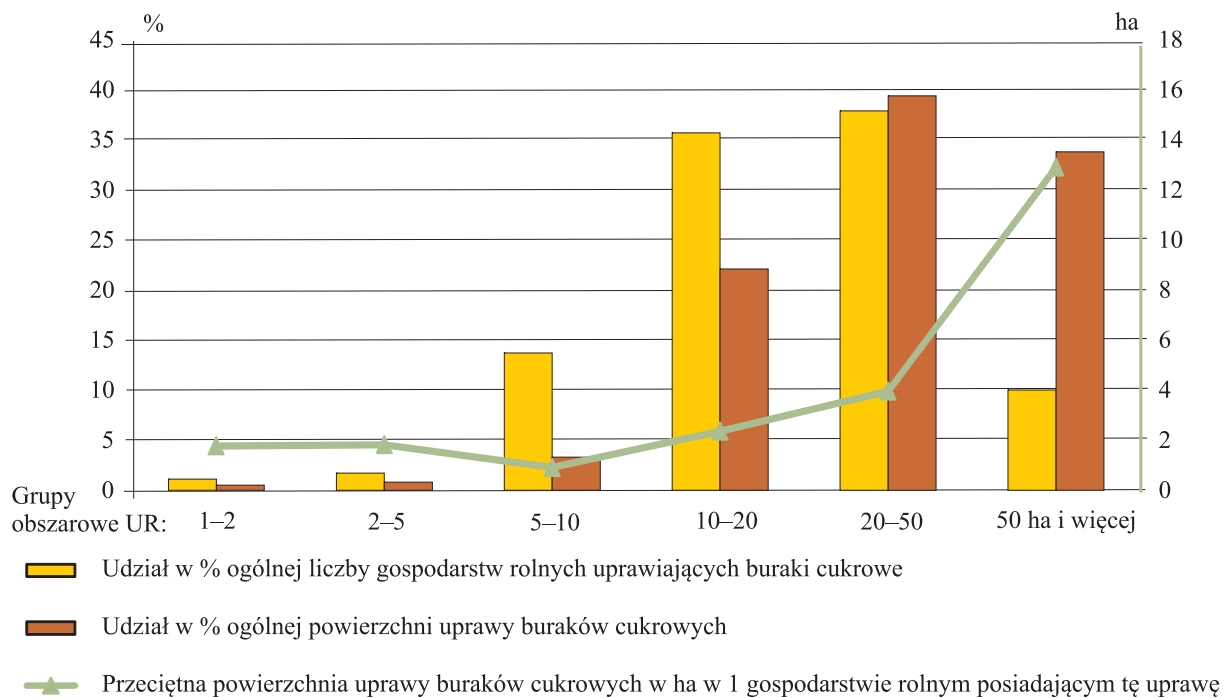
Struktura gospodarstw oraz powierzchni upraw rzepaku i rzepiku w tych gospodarstwach według grup obszarowych powierzchni upraw

Uprawą **buraków cukrowych** zajmowało się 2,6 tys. podmiotów, stanowiąc 1,5% ogólnej liczby gospodarstw rolnych posiadających grunty pod zasiewami oraz 29,0% ogółu jednostek zajmujących się uprawą roślin przemysłowych. Areal uprawy buraków cukrowych w 2013 r.

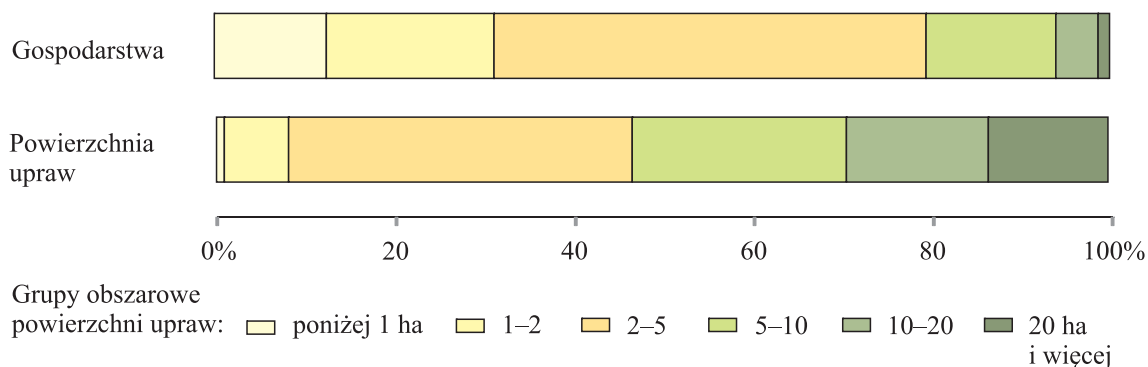
zajmował 9,8 tys. ha, tj. 17,8% ogólnej powierzchni upraw przemysłowych. Przeciętna powierzchnia uprawy buraków cukrowych w 1 gospodarstwie rolnym zajmującym się ich uprawą wyniosła 3,80 ha.

Struktura gospodarstw rolnych prowadzących uprawę buraków cukrowych i powierzchni tych upraw oraz przeciętna powierzchnia uprawy buraków cukrowych przypadająca na 1 gospodarstwo według grup obszarowych użytków rolnych

Najliczniejszą grupę wśród gospodarstw uprawiających buraki cukrowe (48,2%) stanowiły podmioty, w których areal tej uprawy wynosił 2-5 ha. W gospodarstwach tych znajdowało się 38,5% ogólnej powierzchni omawianej uprawy. Gospodarstwa, w których powierzchnia uprawy była większa niż 20 ha stanowiły 1,3%, a w ich posiadaniu znajdowało się 13,4% areалу uprawy buraków cukrowych.

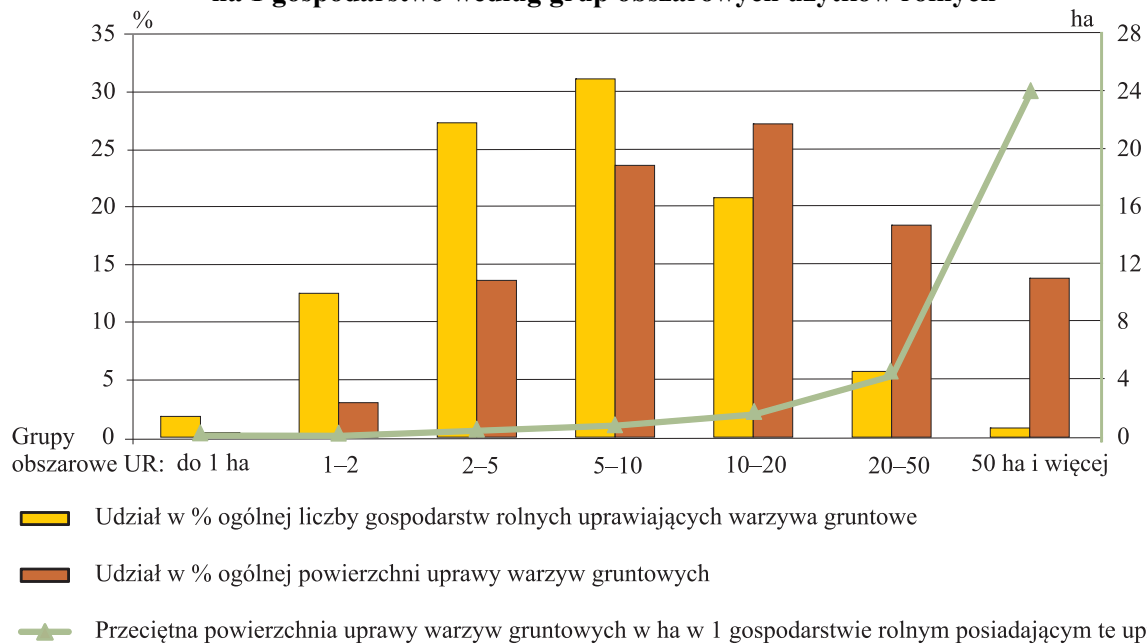
Struktura gospodarstw oraz powierzchni upraw buraków cukrowych w tych gospodarstwach według grup obszarowych powierzchni upraw

Warzywa gruntowe i pod osłonami

W 2013 r. **warzywa gruntowe** uprawiało 11,7 tys. gospodarstw rolnych, tj. 6,7% podmiotów prowadzących uprawę ziemiopłodów. Najwyższy ich udział odnotowano w grupie obszarowej 0–1 ha UR (11,4%), natomiast w gospodarstwach o powierzchni od 1 do 20 ha UR wynosił on ok. 7%. W jednostkach największych (powyżej 20 ha UR) gospodarstwa zajmujące się produkcją warzyw gruntowych stanowiły ponad 4 %.

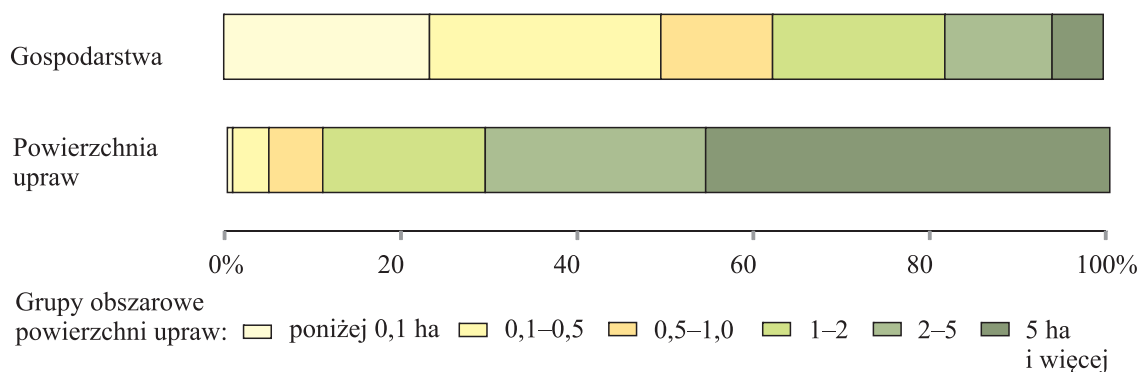
Struktura gospodarstw rolnych prowadzących uprawę warzyw gruntowych i powierzchni tych upraw oraz przeciętna powierzchnia uprawy warzyw gruntowych przypadająca na 1 gospodarstwo według grup obszarowych użytków rolnych

Areał analizowanych upraw wyniósł 16,2 tys. ha, co stanowiło 1,4% ogólnej powierzchni zasiewów. Przeciętna powierzchnia uprawy warzyw gruntowych przypadająca na 1 gospodarstwo rolne zajmujące się ich uprawą wyniosła 1,39 ha.

Wśród uprawiających warzywa gruntowe 62,4% gospodarstw rolnych prowadziło uprawę na powierzchni mniejszej niż 1 ha. Natomiast jednostki z powierzchnią uprawy warzyw gruntowych większą niż 5 ha stanowiły 5,8%, a w ich posiadaniu znajdowało się 45,8% całego areału tych upraw.

Struktura gospodarstw oraz powierzchni upraw warzyw gruntowych w tych gospodarstwach według grup obszarowych powierzchni upraw

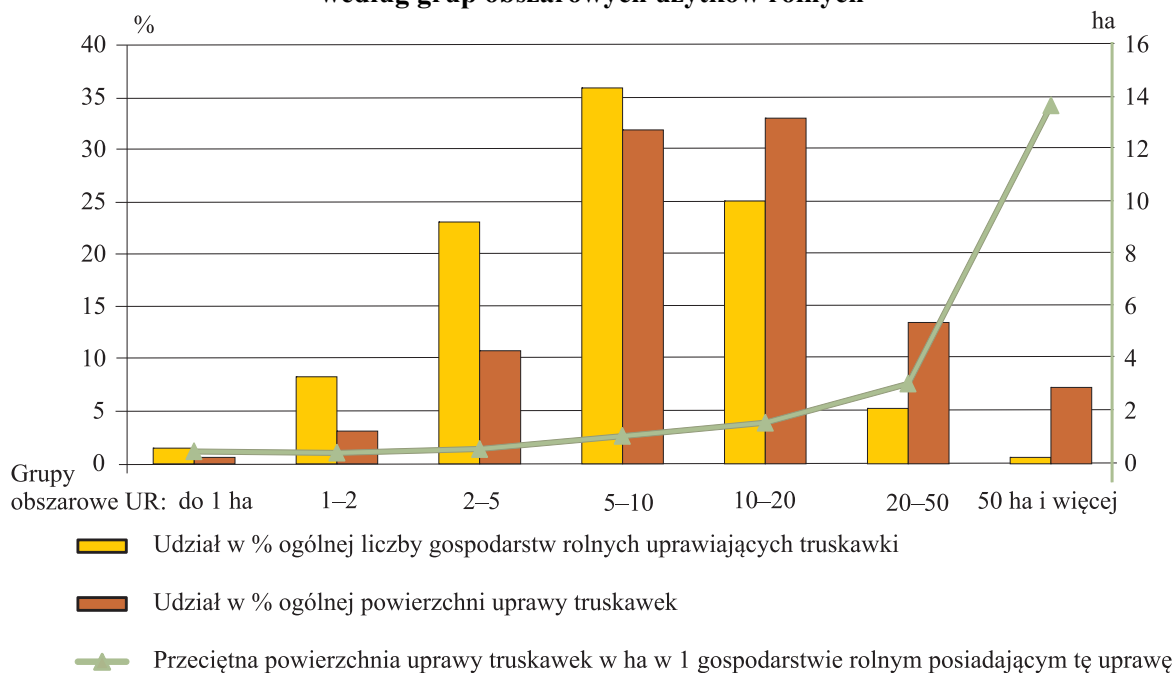
Uprawą **warzyw pod osłonami**, na łącznej powierzchni 2,4 tys. ha, zajmowało się 3,4 tys. gospodarstw rolnych, tj. 1,9% ogółu podmiotów posiadających zasiewy. Przeciętnie na 1 gospodarstwo uprawiające warzywa pod osłonami przypadało 0,72 ha omawianych upraw.

Truskawki gruntowe i spod osłon

Uprawą truskawek (łącznie z poziomkami) zajmowało się 15,7 tys. gospodarstw rolnych, tj. 9,0% ogólnej liczby podmiotów prowadzących produkcję roślinną na gruntach ornych pod zasiewami.

Łączna powierzchnia uprawy truskawek gruntowych i spod osłon wyniosła 18,8 tys. ha, stanowiąc 1,6% ogólnej powierzchni zasiewów. Przeciętnie w 1 gospodarstwie zajmującym się uprawą truskawek znajdowało się 1,20 ha powierzchni upraw tych roślin.

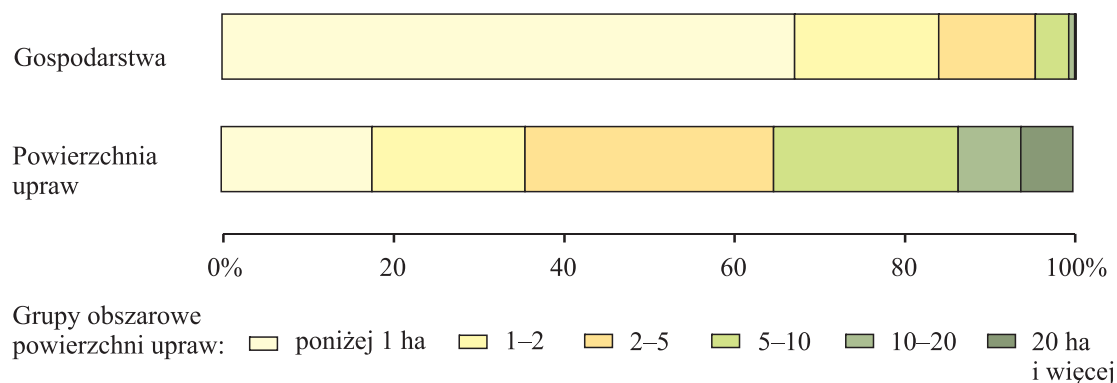
Struktura gospodarstw rolnych prowadzących uprawę truskawek^a i powierzchni tych upraw oraz przeciętna powierzchnia uprawy truskawek^a przypadająca na 1 gospodarstwo według grup obszarowych użytków rolnych

^a Gruntowych i spod osłon, łącznie z poziomkami.

Wśród gospodarstw uprawiających truskawki najliczniejszą grupę (67,1%) stanowiły podmioty, w których areal tych upraw był mniejszy niż 1 ha. Uprawy o powierzchni co najmniej 10 ha posiadał niespełna 1% gospodarstw.

Struktura gospodarstw oraz powierzchni upraw truskawek^a w tych gospodarstwach według grup obszarowych powierzchni upraw

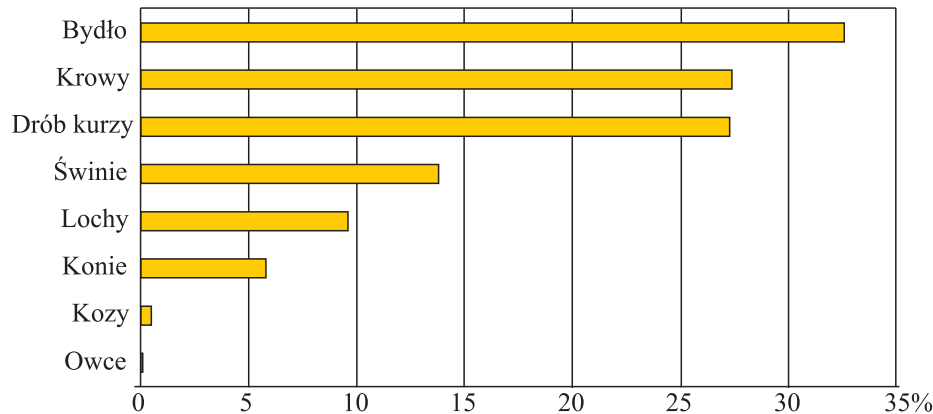

^a Gruntowych i spod osłon, łącznie z poziomkami.

ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE

W 2013 r. w województwie mazowieckim 103,9 tys. gospodarstw rolnych utrzymywało zwierzęta gospodarskie, co stanowiło 49,0% gospodarstw rolnych ogółem.

Udział gospodarstw rolnych utrzymujących zwierzęta gospodarskie w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych

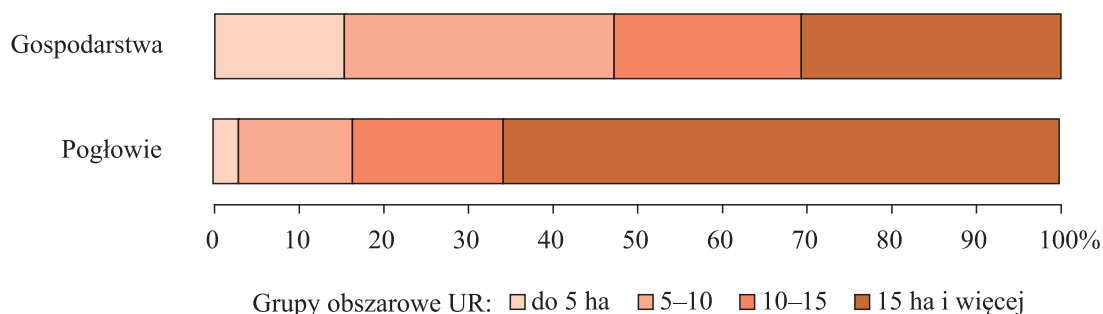

Bydło

Według danych za 2013 r. chowem i hodowlą bydła zajmowało się 69,1 tys. gospodarstw rolnych, tj. 32,6% ogółu gospodarstw rolnych i 66,5% ogółu gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą.

W ogólnej liczbie gospodarstw rolnych utrzymujących bydło największy odsetek (31,9%) stanowiły gospodarstwa znajdujące się w grupie obszarowej 5–10 ha użytków rolnych. Mimo to, gospodarstwa te utrzymywały zaledwie 13,5% wojewódzkiego pogłowia bydła. Natomiast najwięcej bydła (65,7%) spisano w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych 15 ha i więcej. Gospodarstwa te stanowiły 30,7% ogółu gospodarstw utrzymujących bydło.

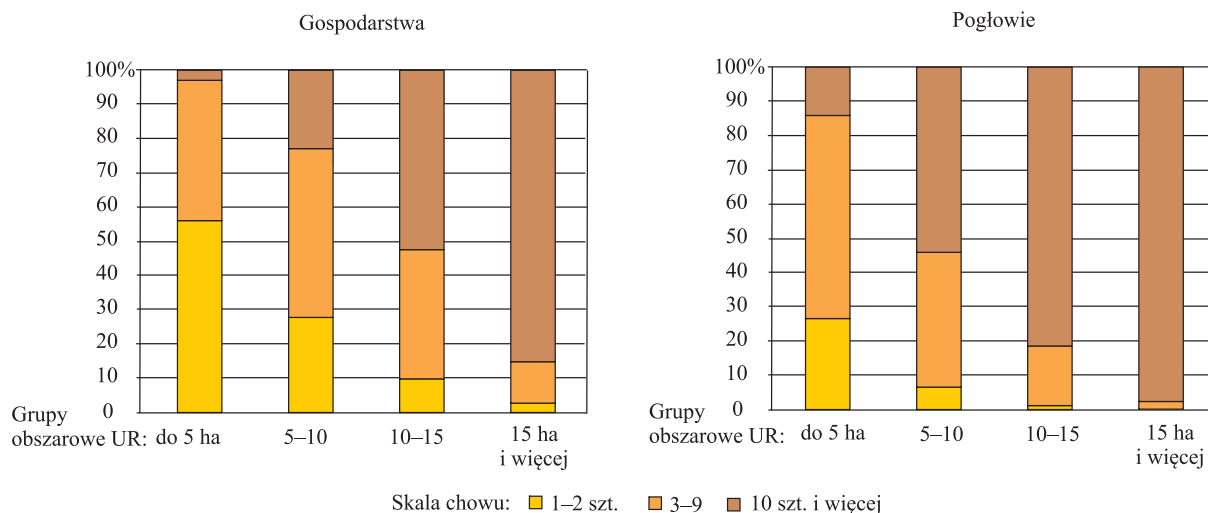
Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących bydło oraz pogłowia bydła według grup obszarowych użytków rolnych

Analiza liczby gospodarstw utrzymujących bydło według skali chowu wykazała, że dominowały gospodarstwa posiadające 10 szt. bydła i więcej (45,4%). W grupie tej największy odsetek gospodarstw, odnoszony do ogólnej liczby gospodarstw posiadających bydło w danej grupie obszarowej, wystąpił w grupie obszarowej 15 ha UR i więcej (85,1%). Gospodarstwa utrzymujące 3–9 szt. bydła stanowiły 34,1%. Natomiast 1–2 szt. bydła posiadało co piąte gospodarstwo rolne utrzymujące bydło, przy czym najwyższy ich udział zaobserwowano w gospodarstwach o powierzchni do 5 ha UR (56,1%).

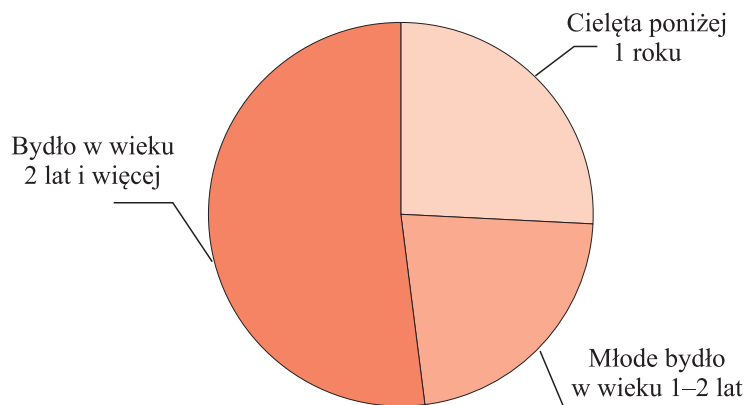
Rozpatrując gospodarstwa według liczby utrzymywanego w nich pogłowia bydła, należy stwierdzić, że tylko 2,0% stanu znajdowało się w gospodarstwach posiadających 1–2 szt. bydła. W gospodarstwach o skali chowu 10 szt. i więcej znajdowało się 86,4% wojewódzkiego pogłowia bydła. Odsetek pogłowia bydła utrzymywanego w gospodarstwach o największej skali chowu, tj. posiadających 10 szt. bydła i więcej wyraźnie zwiększał się wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych – od 14,1% w grupie obszarowej do 5 ha UR aż do 97,7% w gospodarstwach o powierzchni 15 ha i więcej UR.

Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących bydło i pogłowia bydła według skali chowu w grupach obszarowych użytków rolnych

W 2013 r. obsada bydła na 100 ha użytków rolnych wyniosła 56,2 szt. Na 1 gospodarstwo rolne prowadzące chów i hodowlę bydła przypadało średnio w województwie 15,5 szt.

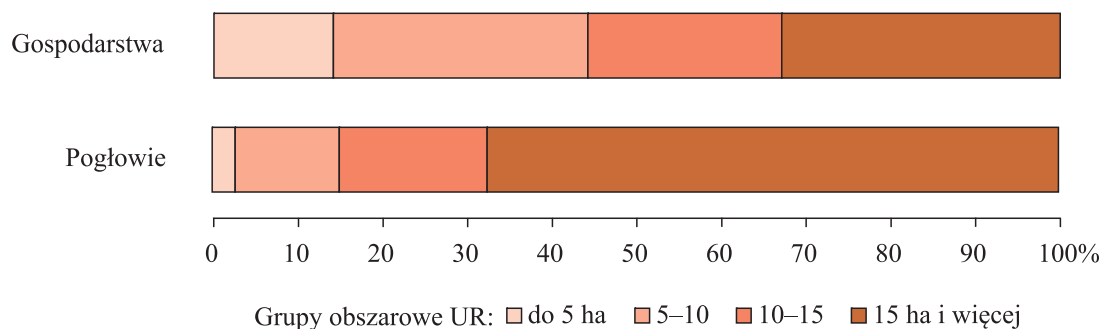
Struktura pogłowia bydła

Gospodarstwa rolne w województwie mazowieckim utrzymywały łącznie 512,2 tys. **krów**. Chowem i hodowlą krów zajmowało się 58,1 tys. gospodarstw rolnych, tj. 55,9% gospodarstw zajmujących się produkcją zwierzęcą i 84,1% gospodarstw utrzymujących bydło.

W ogólnej liczbie gospodarstw utrzymujących krowy prawie jedną trzecią stanowiły gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych 15 ha i więcej. Gospodarstwa te utrzymywały 67,5% wojewódzkiego pogłowia krów.

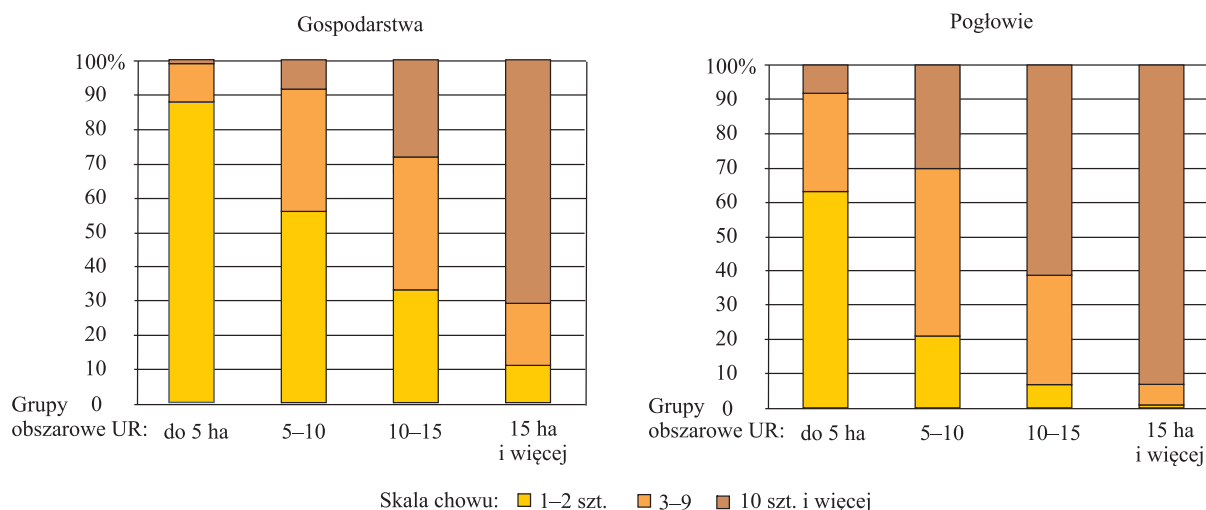
Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących krowy oraz pogłowia krów według grup obszarowych użytków rolnych

Wśród gospodarstw posiadających krowy najliczniej występującą grupą były jednostki utrzymujące 1-2 sztuki krów (40,3%). Gospodarstwa utrzymujące 3-9 szt. krów stanowiły 27,1%, natomiast 32,6% gospodarstw utrzymywało stada liczące 10 szt. krów i więcej. W gospodarstwach o największej skali chowu krów, tj. 10 szt. i więcej, odsetek gospodarstw zdecydowanie wzrastał wraz

ze wzrostem powierzchni użytków rolnych – od 1,1% w jednostkach znajdujących się w grupie obszarowej do 5 ha UR aż do 71,0% w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych 15 ha i więcej.

Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących krowy i pogłowia krów według skali chowu w grupach obszarowych użytków rolnych

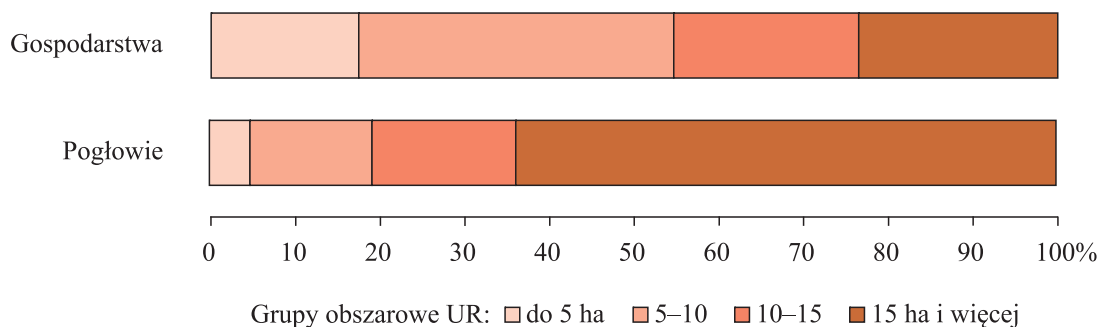
W gospodarstwach o największej skali chowu znajdowało się 77,5% wojewódzkiego pogłowia krów. Obsada krów na 100 ha użytków rolnych wyniosła 26,9 szt. Na 1 gospodarstwo rolne posiadające bydło przypadało 7,4 szt. krów, a na 1 gospodarstwo posiadające krowy – 8,8 szt.

Świnie

W 2013 r. pogłowia świń w gospodarstwach rolnych na terenie województwa mazowieckiego wyniosło 1063,3 tys. szt. Chovem i hodowlą tych zwierząt zajmowało się 29,2 tys. gospodarstw rolnych, tj. 13,8% ogółu gospodarstw rolnych oraz 28,1% ogółu gospodarstw utrzymujących zwierzęta.

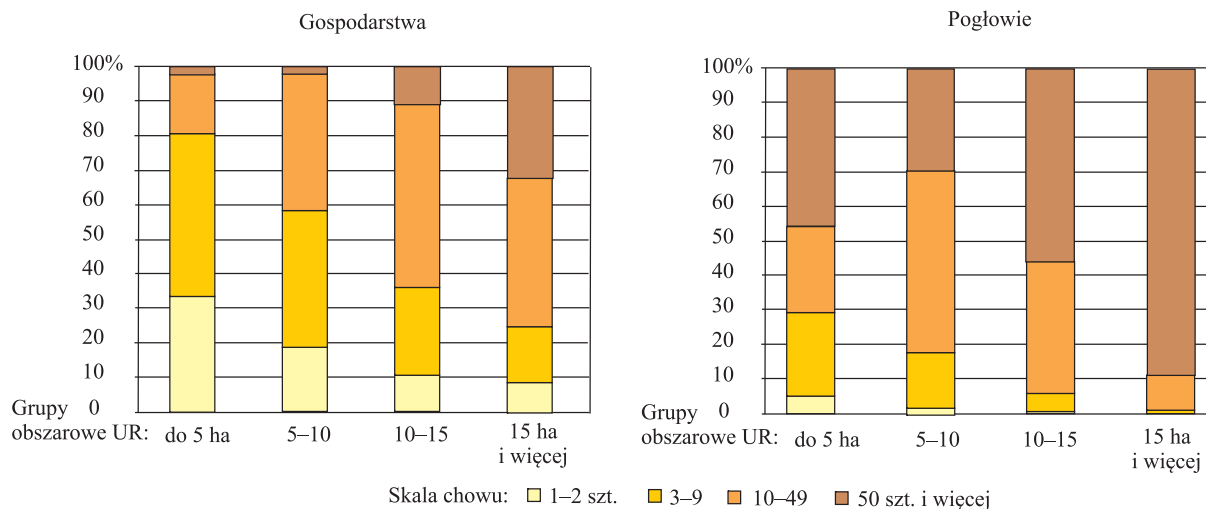
W ogólnej liczbie gospodarstw rolnych utrzymujących świnie największy odsetek (37,2%) stanowiły gospodarstwa znajdujące się w grupie obszarowej 5-10 ha UR. Gospodarstwa te utrzymywały niespełna 15% wojewódzkiego pogłowia świń. Największą liczbę pogłowia świń (63,8%) odnotowano w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych 15 ha i więcej. Gospodarstwa te stanowiły 23,5% ogółu gospodarstw utrzymujących świnie.

Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących świnie oraz pogłowia świń według grup obszarowych użytków rolnych

W ogóle gospodarstw utrzymujących świnie blisko 40% z nich posiadało stada liczące 10–49 sztuk. W grupie tej odsetek gospodarstw, (odnoszony do ogólnej liczby gospodarstw posiadających świnie w danej grupie obszarowej), zwiększał się wraz ze wzrostem powierzchni grup obszarowych użytków rolnych – od 17,3% w grupie obszarowej do 5 ha użytków rolnych do 53,0% w grupie 10–15 ha UR, a następnie zmalał do 43,0% w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych 15 ha i więcej.

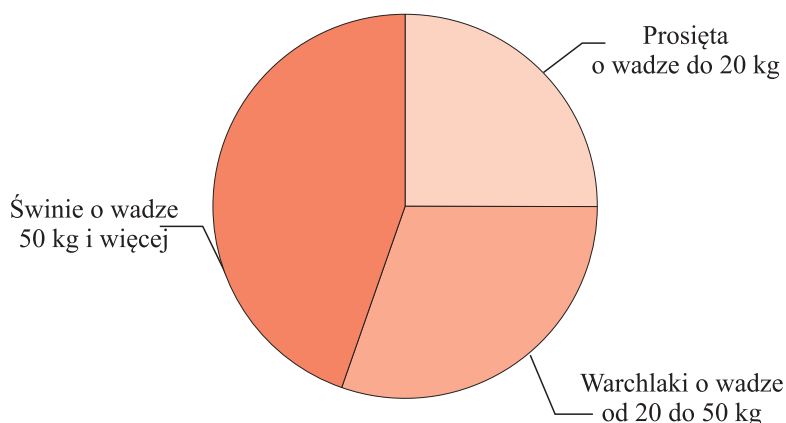
Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących świnie i pogłowia świń według skali chowu w grupach obszarowych użytków rolnych

W gospodarstwach o skali chowu 10–49 szt. świń znajdowało się 21,8% wojewódzkiego pogłowia świń. Natomiast w gospodarstwach o największej skali chowu, tj. 50 szt. i więcej odnotowano ponad 70% ogólnej liczby pogłowia świń.

Na 1 gospodarstwo rolne prowadzące chów i hodowlę świń przypadało średnio w województwie 36,4 szt. świń, natomiast na 100 ha użytków rolnych 55,9 szt. świń.

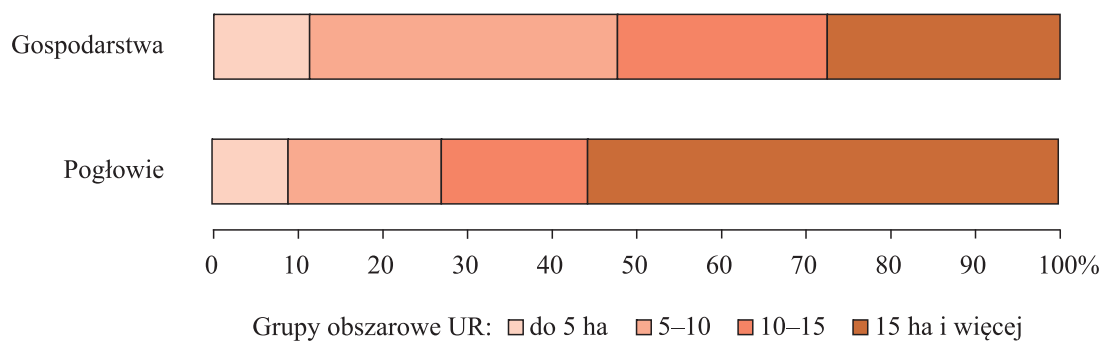
Struktura pogłowia świń

W 2013 r. w województwie mazowieckim gospodarstwa rolne utrzymywały łącznie 88,3 tys. szt. **loch**. Chowem i hodowlą loch zajmowało się 20,3 tys. gospodarstw rolnych tj. 19,5% gospodarstw zajmujących się produkcją zwierzęcą i 69,5% gospodarstw utrzymujących świnie.

W ogólnej liczbie gospodarstw posiadających lochy największy odsetek (36,4%) stanowiły gospodarstwa o powierzchni 5–10 ha użytków rolnych. Gospodarstwa te utrzymywały 18,1% wojewódzkiego pogłowia loch. Natomiast ponad połowę pogłowia loch odnotowano w gospodarstwach znajdujących się w grupie obszarowej 15 ha i więcej UR. Gospodarstwa te stanowiły 27,5% ogółu gospodarstw utrzymujących lochy.

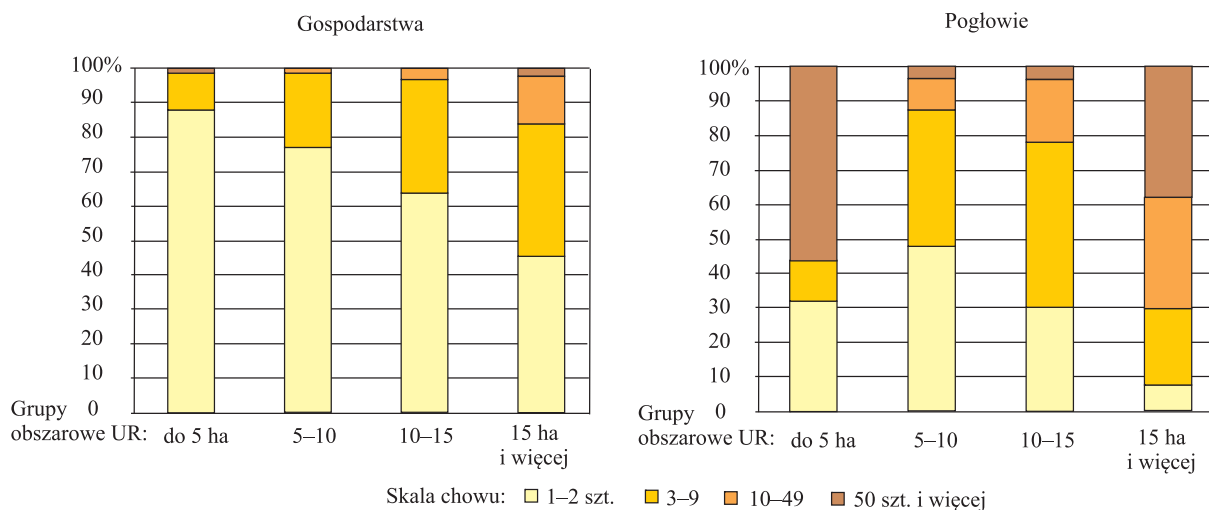
Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących lochy oraz pogłowia loch według grup obszarowych użytków rolnych

Wśród gospodarstw utrzymujących lochy – 66,2% z nich posiadało 1–2 szt. loch. Gospodarstwa o największej skali chowu, tj. 50 szt. i więcej stanowiły zaledwie 0,8% ogółu gospodarstw posiadających lochy i mimo to, utrzymywały 27,5% wojewódzkiego pogłowia loch.

Na 1 gospodarstwo rolne posiadające lochy przypadało średnio 4,3 szt. loch, a na 1 gospodarstwo prowadzące chów i hodowlę świń – 3,0 szt. W 2013 r. na 100 ha użytków rolnych przypadało 4,6 szt. loch.

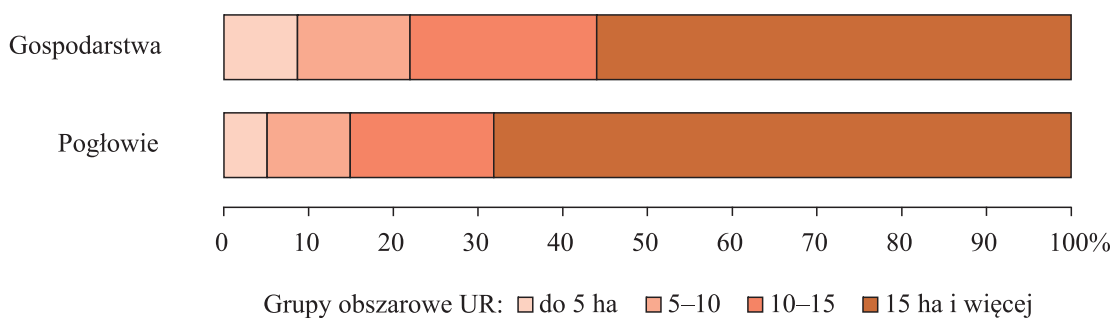
Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących lochy i pogłowia loch według skali chowu w grupach obszarowych użytków rolnych

Owce

W 2013 r. w województwie mazowieckim pogłowiu owiec wyniosło 6,1 tys. szt. Chów i hodowlę owiec prowadziło 0,2 tys. gospodarstw rolnych, tj. zaledwie 0,1% gospodarstw ogółem oraz tyle samo gospodarstw utrzymujących zwierzęta gospodarskie.

Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących owce oraz pogłowia owiec według grup obszarowych użytków rolnych

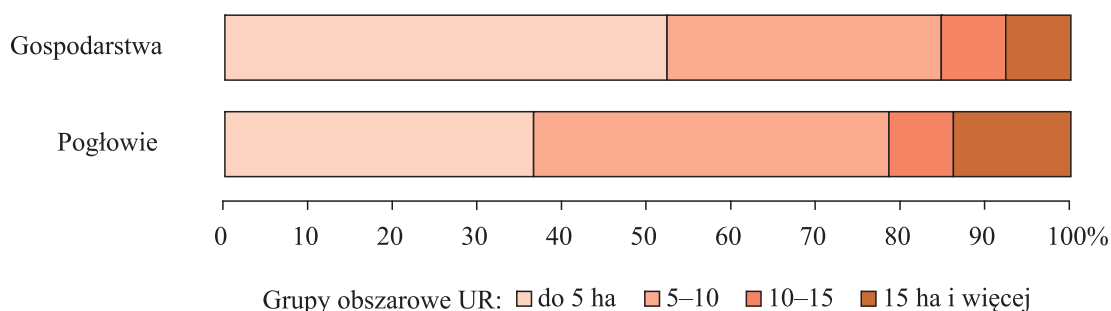
W 2013 r. w ogólnej liczbie gospodarstw utrzymujących owce, ponad połowę stanowiły gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych 15 ha i więcej. W gospodarstwach tych znajdowało się blisko 70% wojewódzkiego pogłowia owiec.

Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych wyniosła 0,3 szt., a na 1 gospodarstwo rolne utrzymujące owce przypadało 40,6 szt. owiec. Na 1 gospodarstwo znajdujące się w grupie obszarowej do 5 ha UR przypadało średnio 24,2 szt. owiec, natomiast na gospodarstwo o powierzchni 15 ha i więcej UR – 49,7 szt.

Kozy

W 2013 r. w gospodarstwach rolnych w województwie mazowieckim pogłowie kóz wyniosło 6,3 tys. szt. Chowem i hodowlą kóz zajmowało się 1,1 tys. gospodarstw rolnych, tj. 0,5% ogółu gospodarstw i 1,1% gospodarstw utrzymujących zwierzęta gospodarskie.

Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących kozy oraz pogłowia kóz według grup obszarowych użytków rolnych

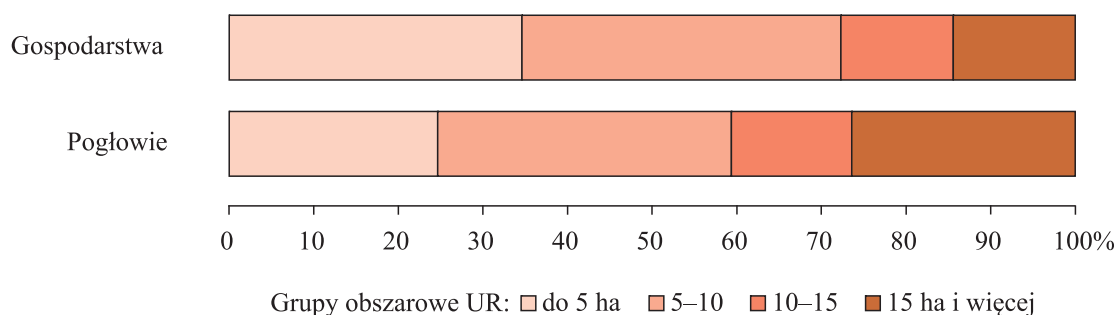
W ogólnej liczbie gospodarstw rolnych utrzymujących kozy, ponad połowę stanowiły gospodarstwa o powierzchni do 5 ha użytków rolnych. Gospodarstwa te utrzymywały ponad 35% wojewódzkiego pogłowia kóz.

Obsada kóz na 100 ha użytków rolnych wyniosła 0,3 szt. Na 1 gospodarstwo rolne utrzymujące kozy przypadało 5,6 szt. kóz, natomiast na 1 gospodarstwo rolne znajdujące się w grupie obszarowej do 5 ha użytków rolnych przypadało średnio 3,9 szt. kóz, a w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych 15 ha i więcej – 10,1 szt.

Konie

W 2013 r. w województwie mazowieckim pogłowie koni wyniosło 31,8 tys. szt. Hodowlą koni zajmowało się 12,2 tys. gospodarstw rolnych, tj. 5,8% ogółu gospodarstw i 11,8% gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą.

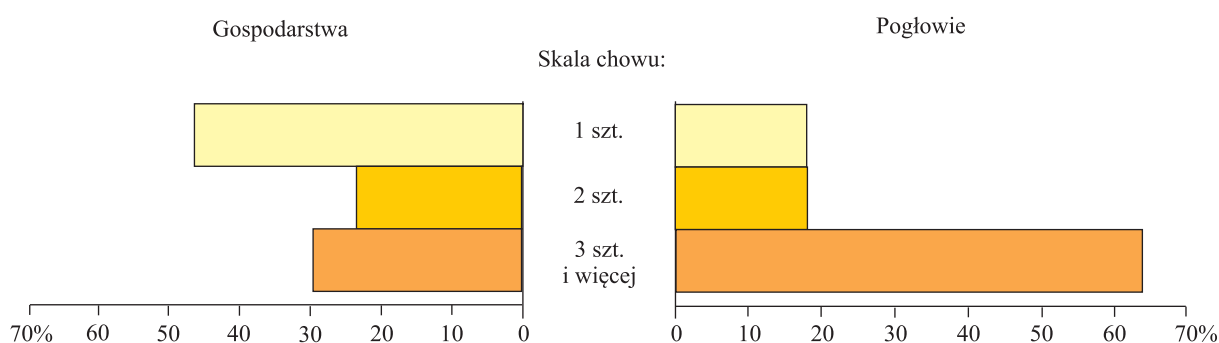
Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących konie oraz pogłowia koni według grup obszarowych użytków rolnych

W ogólnej liczbie gospodarstw rolnych utrzymujących konie, największy odsetek (37,7%) stanowiły gospodarstwa o powierzchni 5–10 ha użytków rolnych i w gospodarstwach tych odnotowano największy odsetek (34,7%) wojewódzkiego pogłowia koni.

Wśród gospodarstw utrzymujących konie dominowały gospodarstwa posiadające tylko 1 sztukę – 46,8%. W gospodarstwach tych znajdowało się 18,0% wojewódzkiego pogłowia koni. Natomiast gospodarstwa o skali chowu 3 szt. i więcej stanowiące niespełna 30% gospodarstw posiadających konie, utrzymywały ponad 60% wojewódzkiego pogłowia tych zwierząt.

Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących konie i pogłowia koni według skali chowu

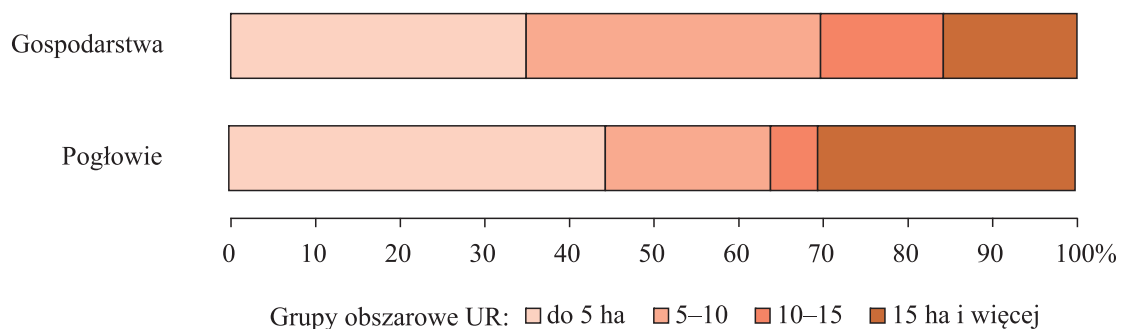

Obsada koni na 100 ha użytków rolnych wyniosła 1,7 szt. Na 1 gospodarstwo rolne utrzymujące konie przypadało średnio w województwie 2,6 szt. koni.

Drób kurzy

W 2013 r. w województwie mazowieckim pogłowie drobiu kurzego wyniosło 26277,9 tys. szt. Chowem drobiu kurzego zajmowało się 58,0 tys. gospodarstw rolnych, tj. 27,3% ogółu gospodarstw rolnych i 55,8% gospodarstw utrzymujących zwierzęta gospodarskie.

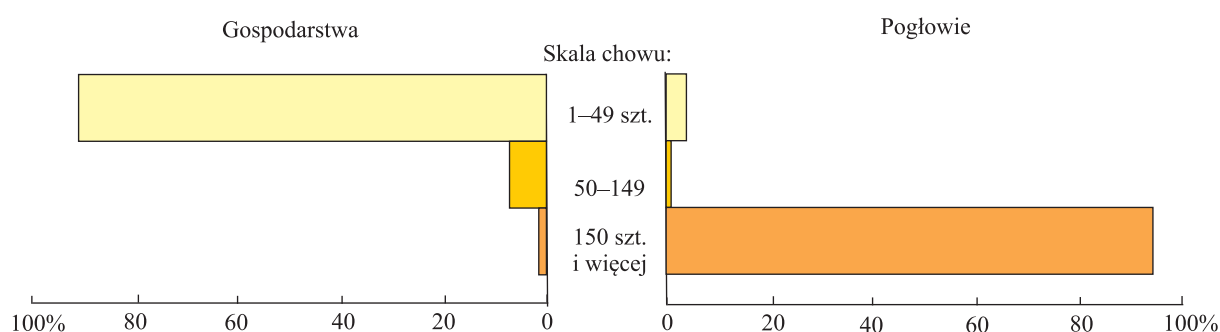
Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących drób kurzy oraz pogłowia drobiu kurzego według grup obszarowych użytków rolnych

W ogólnej liczbie gospodarstw rolnych utrzymujących drób kurzy najwyższy ich odsetek wystąpił w grupach obszarowych do 5 ha użytków rolnych i 5–10 ha UR, stanowiąc odpowiednio 34,9% i 34,8%. W gospodarstwach tych odnotowano odpowiednio 44,5% i 19,5% wojewódzkiego pogłowia drobiu kurzego.

Wśród gospodarstw utrzymujących drób kurzy zdecydowanie największy odsetek stanowiły gospodarstwa z najmniejszą skalą chowu, tj. posiadające na swoim stanie tylko 1–49 szt. Gospodarstwa te stanowiły ponad 90% gospodarstw utrzymujących drób kurzy, natomiast liczba pogłowia w tych gospodarstwach to zaledwie 4,0% ogółu pogłowia drobiu kurzego.

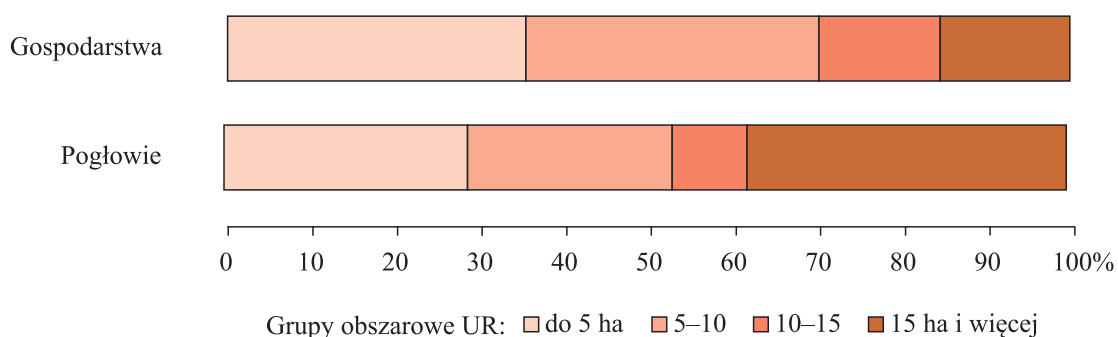
Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących drób kurzy i pogłowia drobiu kurzego według skali chowu

Obsada drobiu kurzego na 100 ha użytków rolnych w województwie mazowieckim wyniosła 1382 szt. Na 1 gospodarstwo posiadające drób kurzy przypadało średnio 453 szt.

Ponad 50% gospodarstw rolnych zajmujących się produkcją zwierzęcą posiadało **kury nioski**. Gospodarstwa z nioskami kurzymi stanowiły 95,0% gospodarstw utrzymujących drób kurzy.

Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących kury nioski oraz pogłowia kur niosek według grup obszarowych użytków rolnych

W ogólnej liczbie gospodarstw rolnych utrzymujących kury nioski (podobnie jak w przypadku drobiu kurzego) najwyższy ich odsetek odnotowano w grupach obszarowych do 5 ha UR i 5–10 ha UR, które stanowiły odpowiednio 35,4% i 34,8%. Natomiast największy odsetek pogłowia

niosek kurzych zarejestrowano w gospodarstwach o powierzchni 15 ha i więcej użytków rolnych (37,9%).

Wśród badanych gospodarstw rolnych utrzymujących nioski kurze zdecydowanie największy odsetek (93,9%) stanowiły podmioty z najmniejszą skalą chowu, tj. posiadające na swoim stanie tylko 1–49 szt. kur niosek. Gospodarstwa o największej skali chowu (150 szt. i więcej) stanowiły zaledwie 0,9% ogółu gospodarstw utrzymujących nioski, mimo to utrzymywały blisko 88% wojewódzkiego pogłowia kur niosek.

Obsada kur niosek na 100 ha użytków rolnych wyniosła 485 szt., a na 1 gospodarstwo rolne utrzymujące kury nioski 167 szt.

CIĄGNIKI, MASZYNY I URZĄDZENIA ROLNICZE

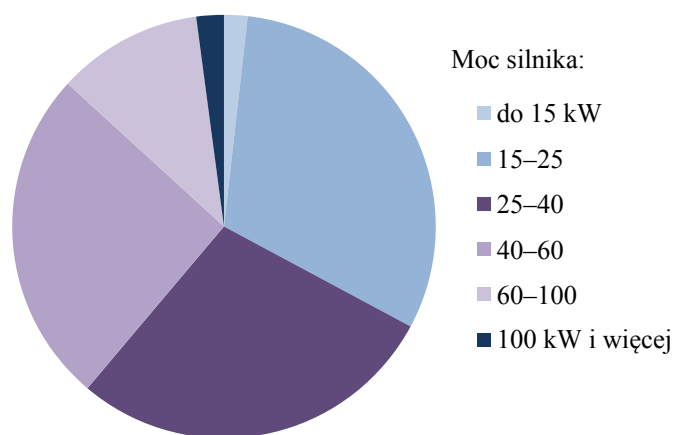
W 2013 r. w województwie mazowieckim 142,5 tys., tj. 67,1% gospodarstw rolnych wyposażonych było w **ciągniki własne lub wspólne**.

W analizowanych gospodarstwach spisano 213,2 tys. sztuk ciągników, z czego 99,6% należało do gospodarstw indywidualnych.

Z całkowitej liczby gospodarstw posiadających ciągniki, największy odsetek (34,0%) stanowiły gospodarstwa o powierzchni 5–10 ha użytków rolnych. W gospodarstwach tych znajdowało się 28,7% ogólnej liczby ciągników.

Rozpatrując wyposażenie gospodarstw w ciągniki pod względem mocy silnika należy zauważyć, że najczęściej podmiotów posiadało pojazdy o mocy silnika 15–25 kW i 25–40 kW (odpowiednio 44,1% i 37,7%). Gospodarstwa te miały na swoim stanie łącznie 59,3% całkowitej liczby wszystkich spisanych ciągników. Najmniejszy odsetek stanowiły gospodarstwa z ciągnikami o najmniejszej (do 15 kW), jak i o największej (100 kW i więcej) mocy silnika. Udział tych gospodarstw wyniósł odpowiednio 2,4% i 2,6%.

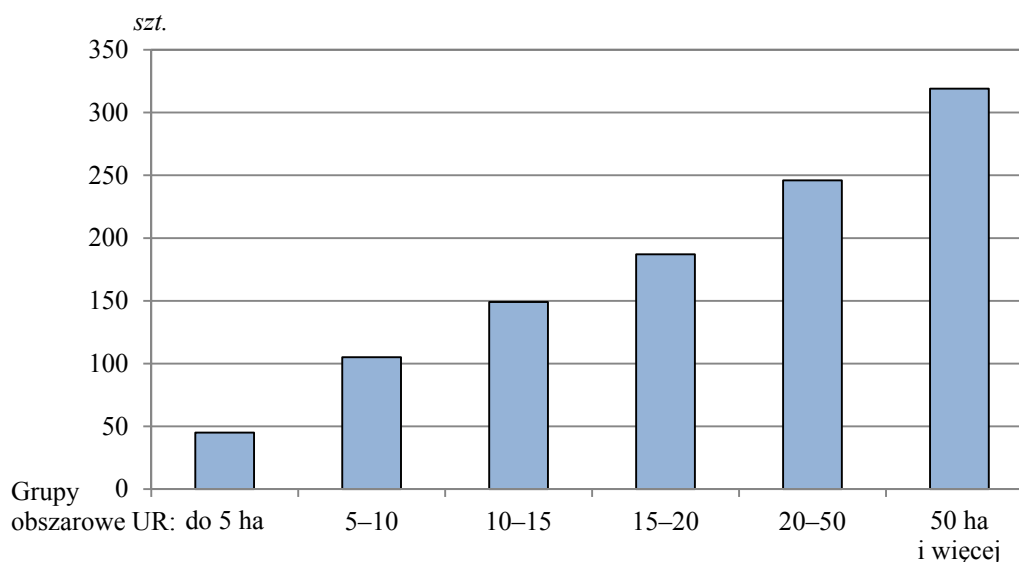
Struktura ciągników według mocy silnika

Największy udział ciągników o mocy silnika 15–25 kW posiadały gospodarstwa o powierzchni do 5 ha użytków rolnych, tj. 45,8% ogólnej liczby ciągników w tej grupie obszarowej. Następnie odsetek ten malał wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych grup obszarowych, tj. do 8,3% dla gospodarstw znajdujących się w grupie obszarowej 50 ha i więcej. Najwyższy odsetek ciągników o największej mocy silnika, czyli 100 kW i więcej odnotowano w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych 50 ha i więcej – 18,8% ogółu ciągników w tej grupie obszarowej.

W województwie mazowieckim na 100 gospodarstw rolnych przypadało średnio 100 szt. ciągników, a na 100 gospodarstw posiadających ciągniki – 150 szt.

Ciągniki przypadające na 100 gospodarstw rolnych według grup obszarowych użytków rolnych

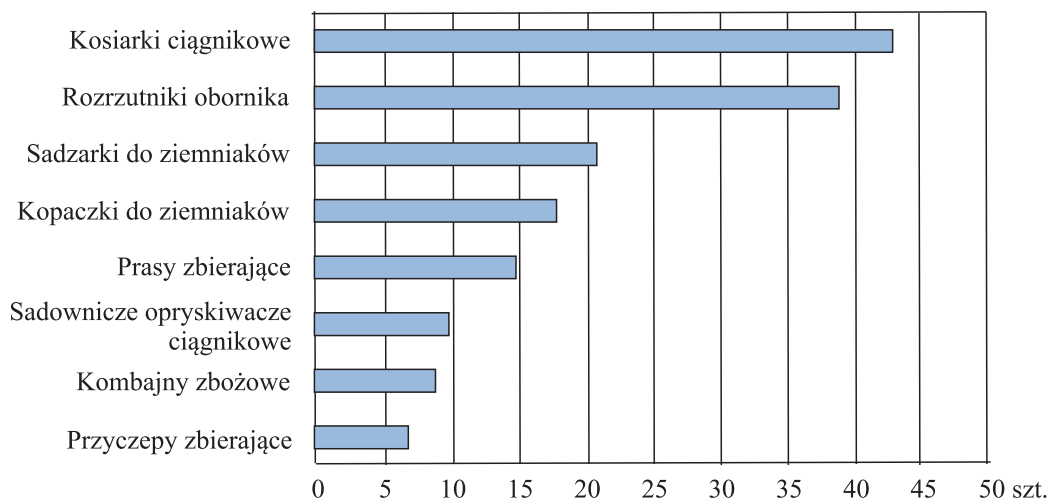

Średnia powierzchnia użytków rolnych przypadająca na 1 ciągnik wyniosła 8,9 ha.

W 2013 r. zebrano również informacje o liczbie innych maszyn i urządzeń rolniczych oraz liczbie gospodarstw posiadających określony typ maszyn i urządzeń.

Ze zgromadzonych danych wynika, że najczęściej gospodarstw miało na stanie rozsiewacze nawozów i wapna, kosiarki ciągnikowe, rozrzutniki obornika oraz polowe opryskiwacze ciągnikowe. Udział tych gospodarstw w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych wyniósł odpowiednio: 41,1%, 40,8%, 38,5% i 32,9%. Taki stan związany jest przede wszystkim z powszechnością stosowania zabiegów agrotechnicznych, do których wykorzystywane są tego typu maszyny i urządzenia.

Wybrane maszyny i urządzenia rolnicze przypadające na 100 gospodarstw rolnych

Kombajny zbożowe posiadało 18,8 tys. gospodarstw rolnych, co stanowiło 8,9% gospodarstw rolnych ogółem oraz 11,9% gospodarstw zajmujących się uprawą zbóż. Z ogólnej liczby kombajnów zbożowych (19,3 tys. szt.) największy ich odsetek (35,2%) odnotowano w gospodarstwach o powierzchni 20–50 ha UR. Na 100 gospodarstw rolnych przypadało średnio w województwie 9 kombajnów zbożowych. Natomiast na 1 kombajn zbożowy przypadało przeciętnie 45,5 ha zasiewów zbóż.

Kombajny ziemniaczane w liczbie 11,0 tys. sztuk spisano w 10,9 tys. gospodarstw rolnych. Gospodarstwa te stanowiły 5,1% ogółu gospodarstw rolnych oraz 19,0% gospodarstw prowadzących uprawę ziemniaków. Największą liczbę kombajnów ziemniaczanych – 29,4% z ogólnej liczby spisanych – odnotowano w gospodarstwach o powierzchni 20–50 ha UR.

W 2013 r. na 100 gospodarstw rolnych przypadało średnio 5 kombajnów ziemniaczanych, a na 1 kombajn ziemniaczany 4,2 ha powierzchni uprawy ziemniaków.

W województwie mazowieckim 0,9 tys. gospodarstw rolnych wyposażonych była w **kombajny buraczane**, tj. zaledwie 0,4% gospodarstw rolnych ogółem i 35,3% gospodarstw prowadzących uprawę buraków cukrowych. Z ogólnej liczby kombajnów buraczanych (1,0 tys. szt.) najwięcej – 46,2% spisano w gospodarstwach o powierzchni 20–50 ha UR. Na 100 gospodarstw rolnych w 2013 r. przypadało średnio 0,5 kombajnu buraczanego. Natomiast na 1 kombajn buraczany przypadało 9,8 ha uprawy buraków cukrowych.

Silosokombajny – w liczbie 1,3 tys. sztuk znajdowały się w 1,2 tys. gospodarstw rolnych. Gospodarstwa te stanowiły 0,6% gospodarstw rolnych ogółem. Największą liczbę silosokombajnów – 46,9% z ogólnej ich liczby odnotowano w gospodarstwach o powierzchni 20–50 ha UR. Na 100 gospodarstw rolnych przeciętnie przypadał niespełna 1 silosokombajn.

Polowe opryskiwacze ciągnikowe posiadało 69,8 tys. gospodarstw rolnych, tj. 32,9% ogólnej liczby gospodarstw. W gospodarstwach tych spisano 71,1 tys. tego typu maszyn. Największy odsetek polowych opryskiwaczy ciągnikowych – 31,2% z ogólnej ich liczby zarejestrowano w gospodarstwach o powierzchni 5–10 ha UR. Na 100 gospodarstw rolnych przypadało średnio 34 szt. opryskiwaczy.

Ponad 40% gospodarstw rolnych wyposażona była w **kosiarki ciągnikowe**. W 2013 r. w województwie mazowieckim spisano 90,6 tys. kosiarek. Na 100 gospodarstw rolnych przypadało średnio 43 szt. kosiarek ciągnikowych.

Rozsiewacze nawozów i wapna w liczbie 89,5 tys. szt. odnotowano w 87,1 tys. gospodarstw rolnych, natomiast **rozrzutniki obornika** w liczbie 83,6 tys. szt. w 81,7 tys. gospodarstw rolnych.

Na 100 gospodarstw rolnych przypadało średnio odpowiednio 42 szt. i 39 szt. tego typu maszyn.

NAWOZY I NAWADNIANIE

Wyniki badania struktury gospodarstw rolnych wykazały, że w roku gospodarczym 2012/2013 **nawozy mineralne lub wapniowe** stosowało 149,6 tys. gospodarstw rolnych, co stanowiło 70,5% ogółu gospodarstw rolnych.

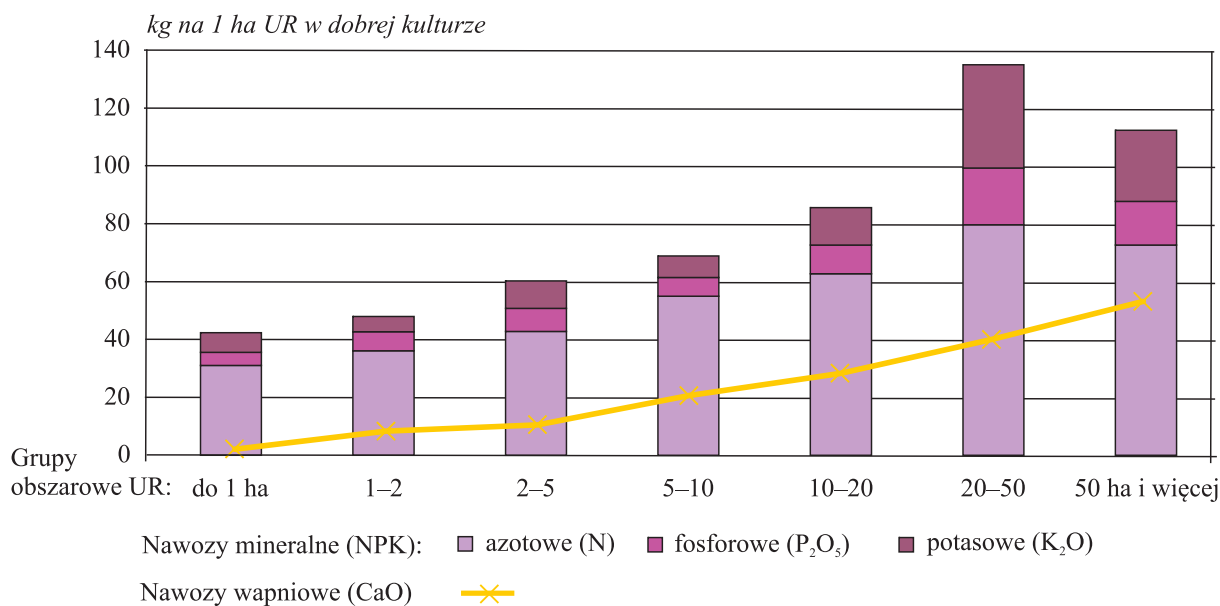
Wśród gospodarstw stosujących nawożenie mineralne lub wapniowe najwięcej podmiotów używało nawozów azotowych (94,1%), znacznie mniej jednostek wykorzystywało nawozy wieloskładnikowe (20,9%), fosforowe (10,3%), wapniowe (9,5%) i potasowe (6,5%).

W ogóle podmiotów prowadzących działalność rolniczą udział gospodarstw stosujących nawożenie mineralne lub wapniowe zwiększał się wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych – od 43,6% w grupie obszarowej 0–1 ha UR do 90,7% w grupie 20–50 ha UR, po czym zmniejszał się do 78,5% w gospodarstwach największych (50 ha i więcej UR).

W roku gospodarczym 2012/2013 średnie zużycie nawozów mineralnych w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze osiągnęło poziom 93,4 kg czystego składnika NPK. Ilość zużytych nawozów zwiększała się wraz ze wzrostem użytkowanych gruntów i wahała się od 42 kg/ha w grupie obszarowej 0–1 ha UR do 135 kg/ha w grupie obszarowej 20–50 ha UR.

Przeciętne zużycie nawozów wapniowych wyniosło 29,9 kg na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze.

Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik według grup obszarowych użytków rolnych

Badanie wykazało, że 105,1 tys. podmiotów stosowało **nawozy naturalne** pochodzenia zwierzęcego, tj. 49,5% ogólnej liczby gospodarstw rolnych. Wśród nich 98,3% stosowało nawożenie obornikiem, 15,0% gnojówką i 8,2% gnojowicą.

Podobnie jak w przypadku nawozów mineralnych i wapniowych, udział gospodarstw stosujących nawożenie naturalne w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych zwiększał się wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych w gospodarstwie – od 13,9% w grupie do 1 ha UR do 84,4% w grupie 20–50 ha UR, a następnie zmniejszył się do 63,7% w grupie 50 ha i więcej UR.

Wśród gospodarstw stosujących nawożenie naturalne dominowały jednostki wykorzystujące obornik, których udział przekraczał 98% w grupach obszarowych UR od 2–5 do 10–20 ha. Najniższy odsetek podmiotów stosujących obornik wystąpił wśród gospodarstw najmniejszych (do 1 ha) i wyniósł 90,6%. Nawożenie gnojówką najczęściej stosowały jednostki z grupy obszarowej 20–50 ha UR (40,5%), a gnojowicą – o powierzchni 50 ha i więcej UR (28,0%).

Najwyższe zużycie obornika na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze odnotowano w gospodarstwach z grupy obszarowej 20–50 ha UR (6,3 t) przy przeciętnym nawożeniu na poziomie 4,5 t.

Według uogólnionych wyników badania 4,4 tys. gospodarstw stosowało **nawadnianie** przynajmniej raz w roku, co stanowiło 2,5% gospodarstw posiadających zasiewy, a powierzchnia upraw nawadnianych wyniosła 11,7 tys. ha, tj. 1,0% powierzchni pod zasiewami.

DOCHODY GOSPODARSTW DOMOWYCH Z UŻYTKOWNIKIEM GOSPODARSTWA ROLNEGO

W okresie od 2 czerwca 2012 r. do 1 czerwca 2013 r. gospodarstwa domowe z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego, obok dochodów z działalności rolniczej, uzyskiwały dochody z następujących źródeł:

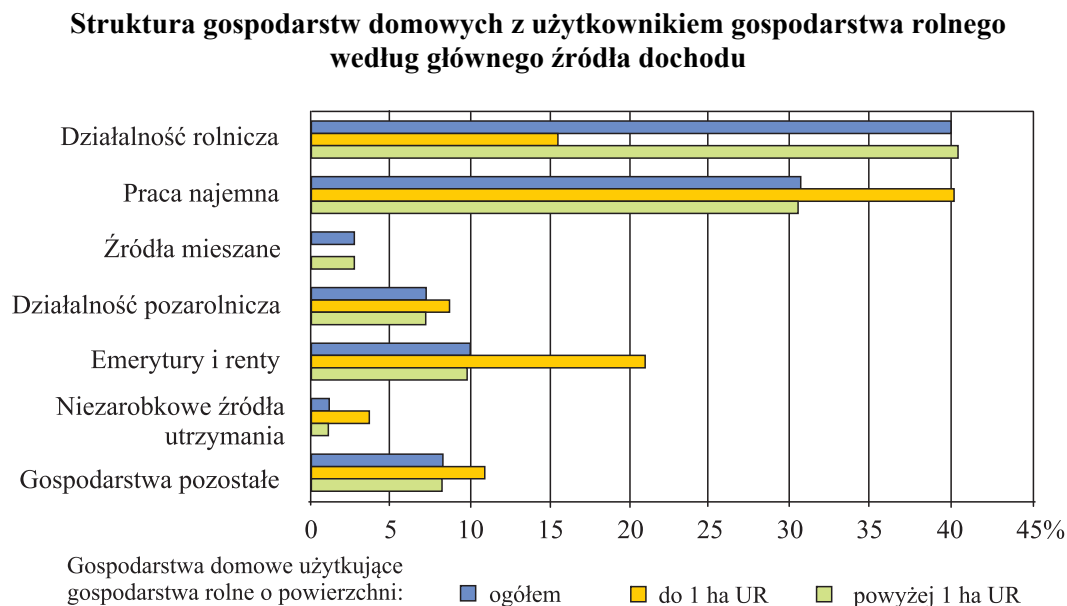
- pracy najemnej – 49,9% ogółu omawianych gospodarstw,
- emerytur i rent – 22,9%,
- działalności pozarolniczej – 14,1%,
- innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą – 4,1%.

Dla 40,1% gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego głównym źródłem dochodów, tj. źródłem dochodów przekraczającym 50% dochodów ogółem, była działalność rolnicza. Dochody z pracy najemnej stanowiły główne źródło dochodów dla 30,7% omawianych gospodarstw domowych, emerytury i renty – dla 10,0%, działalność pozarolnicza – dla 7,2%, inne niezarobkowe źródła utrzymania (poza emeryturą i rentą) – dla 1,1%.

Wśród gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego wyodrębniono również gospodarstwa uzyskujące główne dochody z dwóch rodzajów źródeł mieszanych. Odsetek gospodarstw domowych, dla których łączne dochody z działalności rolniczej i pracy najemnej (z przewagą dochodów z działalności rolniczej) przekraczały 50% dochodów ogółem wyniósł 0,6%, a odsetek gospodarstw domowych, dla których łączne dochody z pracy najemnej i działalności rolniczej (z przewagą dochodów z pracy najemnej) przekraczały 50% dochodów ogółem wyniósł 2,1%.

Dla 8,2% gospodarstw domowych użytkujących gospodarstwo indywidualne żadne z wymienionych wyżej źródeł dochodów nie przekroczyło 50% dochodów ogółem.

Należy dodać, że wśród gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego do 1 ha UR częściej niż wśród gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa powyżej 1 ha UR głównym źródłem dochodów były dochody z pracy najemnej, emerytury i renty, dochody z działalności pozarolniczej oraz innych niezarobkowych źródeł utrzymania, natomiast rzadziej – dochody z działalności rolniczej oraz źródeł mieszanych.

Analizując główne źródła utrzymania gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego powyżej 1 ha UR w poszczególnych grupach obszarowych użytków rolnych, należy zauważyć, że wraz ze wzrostem powierzchni:

- rósł odsetek gospodarstw domowych, w których dochody z działalności rolniczej przekraczały 50% ogółu dochodów – z 8,9% w grupie obszarowej 1–2 ha UR do 87,2% w grupie obszarowej 20–50 ha UR (w grupie obszarowej 50 ha UR i więcej odsetek ten był nieco mniejszy – wyniósł 86,1%),
- malał odsetek gospodarstw domowych, w których dochody z pracy najemnej przekraczały 50% ogółu dochodów – z 47,1% w grupie obszarowej 1–2 ha UR do 3,2% w grupie obszarowej 50 ha UR i więcej,
- malał odsetek gospodarstw domowych, w których dochody z emerytur i rent przekraczały 50% ogółu dochodów – z 23,5% w grupie obszarowej 1–2 ha UR do 0,1% w grupie obszarowej 50 ha UR i więcej.

Najwyższy odsetek gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego powyżej 1 ha UR, w których dochody z działalności pozarolniczej przekraczały 50% ogółu dochodów wystąpił w grupie gospodarstw rolnych o powierzchni 2–3 ha UR (11,3%), a najniższy – w grupie gospodarstw o powierzchni 20–50 ha UR (1,9%).

Wśród ogółu gospodarstw domowych, które uzyskiwały ponad 50% dochodów z działalności rolniczej, najczęściej było gospodarstw o powierzchni 5–10 ha UR (30,2%), a następnie o powierzchni 10–15 ha UR (20,8%). Gospodarstwa domowe, gdzie głównym źródłem utrzymania były: praca najemna, emerytury i renty, działalność pozarolnicza lub inne niezarobkowe źródła utrzymania użytkowały przede wszystkim małe gospodarstwa rolne o powierzchni do 5 ha UR. Wśród

gospodarstw domowych uzyskujących główny dochód ze źródeł mieszanych dominowały gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych:

- w przypadku źródła dochodu „działalność rolnicza i praca najemna” – 5–15 ha,
- w przypadku źródła dochodu „praca najemna i działalność rolnicza” – 5–10 i 3–5 ha.

Wśród gospodarstw domowych, dla których głównym źródłem dochodów była działalność rolnicza odnotowano najwyższy odsetek osób kierujących gospodarstwem rolnym posiadających wykształcenie rolnicze (63,7%). Relatywnie najmniej kierujących posiadało wykształcenie rolnicze w grupie gospodarstw domowych, gdzie głównym źródłem dochodu były źródła niezarobkowe poza emeryturą i rentą (32,6%) oraz praca najemna (32,9%). Zarówno najwyższy, jak i najniższy odsetek osób kierujących z wykształceniem wyższym rolniczym wystąpił w grupie gospodarstw domowych, gdzie głównym źródłem utrzymania były źródła mieszane, i tak: w gospodarstwach utrzymujących się głównie z działalności rolniczej i pracy najemnej wyniósł on 4,1%, a w gospodarstwach utrzymujących się głównie z pracy najemnej i działalności rolniczej – 0,5%.

Najniższy odsetek (15,2%) gospodarstw domowych, które zużywały więcej niż 50% wartości produkcji rolniczej wytworzonej w gospodarstwie rolnym odnotowano wśród gospodarstw utrzymujących się głównie z działalności rolniczej. Omawiany odsetek osiągnął najwyższą wartość (33,2%) w grupie gospodarstw domowych, dla których główne źródło dochodu stanowiły emerytury i renty.

W grupie gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z pracy najemnej i działalności rolniczej odnotowano najwyższy odsetek (31,1%) gospodarstw indywidualnych, które co najmniej 50% wartości ogólnej sprzedaży gospodarstwa sprzedawały bezpośrednio konsumentom. Najniższy odsetek takich gospodarstw odnotowano w grupie, gdzie głównym źródłem dochodów gospodarstwa domowego była działalność rolnicza i praca najemna – 11,3%.

PRACUJĄCY I NAKŁADY PRACY W GOSPODARSTWACH ROLNYCH

Działalność rolnicza prowadzona w gospodarstwach rolnych wymaga udziału i wkładu pracy człowieka. W gospodarstwach indywidualnych jest to zazwyczaj pracujący użytkownik i członkowie jego rodziny (tworzący wspólne gospodarstwo domowe z użytkownikiem lub utrzymujący się oddzielnie), wspomagani przez opłacanych pracowników najemnych lub pracowników kontraktowych (tj. osoby zatrudnione przy świadczeniu zakontraktowanych usług), a czasem także bezpłatną pomoc sąsiedzka. W pozostałych gospodarstwach rolnych, w zależności od formy własności, trzon stanowią pracownicy najemni lub inne osoby pracujące bez wynagrodzenia (członkowie spółdzielni, zakonów, uczniowie szkół itp.), wspomagane pracownikami najemnymi i kontraktowymi. Osobą zarządzającą, podejmującą decyzję co do kierunku i rozmiarów prowadzonej w gospodarstwie produkcji, jest osoba kierująca gospodarstwem rolnym. W gospodarstwach indywidualnych w przeważającej części jest to sam użytkownik, w gospodarstwach pozostałych – najczęściej zatrudniony do tego celu pracownik najemny.

W niniejszej publikacji skoncentrowano się na charakterystyce gospodarstw rolnych i prowadzonej w nich produkcji rolnej, a więc i temat dotyczący pracujących wymaga takiego ujęcia, które pozwoli na pokazanie wielkości **nakładów pracy ludzkiej poniesionych na działalność rolniczą w gospodarstwach rolnych w ciągu całego roku gospodarczego**. Uwzględniono zatem nawet minimalny wkład pracy każdej z osób pracujących w gospodarstwie rolnym przy produkcji rolniczej w każdym z 12 miesięcy poprzedzających dzień referencyjny BSGR 2013, niezależnie od tego czy praca w gospodarstwie rolnym była dla tych osób pracą wyłączną, główną czy dodatkową. Warto w tym miejscu nadmienić, że takie podejście (stosowane w cyklicznych badaniach struktury gospodarstw rolnych) znacząco różni się od metodologii rekomendowanej dla badań rynku pracy przez Międzynarodową Organizację Pracy i wykorzystywaną m.in. do zbilansowania pracujących w całej gospodarce narodowej.

Schemat – Pracujący i nakłady pracy w gospodarstwach rolnych

PRACUJĄCY NAKŁADY PRACY					W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W CIĄGU ROKU		$\frac{x}{300,1}$	$\frac{\text{tys. osób}}{\text{tys. AWU}}$
GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE								$\frac{x}{298,5}$
Członkowie rodziny użytkownika			$\frac{497,7}{271,0}$	Pracownicy najemni		$\frac{x}{26,0}$	Pracownicy kontraktowi	Pomoc sąsiedzka
Użytkownicy	Współmałżonkowie użytkowników	Inni członkowie rodziny		Pracownicy najemni stali	Pracownicy najemni dorywczy			
$\frac{210,8}{131,2}$	$\frac{111,8}{67,1}$	$\frac{175,1}{72,7}$		$\frac{4,5}{3,7}$	$\frac{x}{22,3}$		$\frac{x}{0,2}$	$\frac{x}{1,4}$
GOSPODARSTWA OSÓB PRAWNYCH I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH NIEMAJĄCYCH OSOBOWOŚCI PRAWNEJ								$\frac{x}{1,5}$
Pracownicy najemni					$\frac{x}{1,4}$	Pracownicy kontraktowi		Pozostałe osoby ^a
Pracownicy najemni stali		$\frac{1,4}{1,3}$	Pracownicy najemni dorywczy		$\frac{x}{0,1}$	$\frac{x}{0,0}$		$\frac{x}{0,1}$

x – brak danych w osobach (jako pełnego odpowiednika danych w AWU)

^a Patrz „Uwagi metodyczne”.

Bardzo ważnym zagadnieniem przy ocenie nakładów pracy w rolnictwie w ciągu roku jest wymiar czasu pracy, w jakim pracują poszczególne osoby – zarówno rodzinna siła robocza, jak i pozostali pracownicy. Duży udział pracujących w niepełnym wymiarze czasu zniekształca w pewnym stopniu obraz z punktu widzenia pracochłonności poszczególnych rodzajów gospodarstw. Ponadto m.in. w przypadku pracowników dorywczych, kontraktowych, pomocy sąsiedzkiej – bardziej istotny jest łączny wkład pracy mierzony w godzinach, niż sama liczba osób pracujących (tym bardziej, że najczęściej jest to praca zadaniowa, poszczególne osoby wymieniają się w ciągu roku, a wkład pracy każdej z tych osób może być różny).

W związku z powyższym podstawą prowadzonej analizy są **nakłady pracy wyrażone w umownych rocznych jednostkach pracy (z ang. *Annual Work Unit* – AWU)**, będących **odpowiednikiem rocznego wkładu pracy osoby zatrudnionej w pełnym wymiarze czasu pracy** (tj. po przeliczeniu pracujących w niepełnym wymiarze na pełne etaty).

Wyniki BSGR 2013 wykazały, że **nakłady pracy na prowadzenie działalności rolniczej** we wszystkich gospodarstwach rolnych w województwie wyniosły 300,1 tys. AWU, z tego zdecydowana większość w gospodarstwach indywidualnych (298,5 tys. AWU). Prowadzenie działalności rolniczej w gospodarstwach osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej wymagało zaangażowania 1,5 tys. osób w przeliczeniu na pełnozatrudnionych w AWU, z czego ponad 84% stanowili pracownicy najemni stali (1,3 tys. AWU).

Wśród gospodarstw indywidualnych dominowały gospodarstwa prowadzone wyłącznie siłami użytkownika i jego rodziny, natomiast w mniejszości były te, w których zatrudnia się pracowników najemnych. W efekcie, w gospodarstwach indywidualnych 90,8% ogółu nakładów pracy ponoszonych na prowadzenie działalności rolniczej stanowiła rodzinna siła robocza (271,0 tys. AWU). Liczba osób stanowiących rodzinną siłę roboczą (użytkowników i członków ich rodzin) zaangażowanych w prace w gospodarstwie rolnym w ciągu 12 miesięcy przed dniem referencyjnym badania wyniosła 497,7 tys. osób. Ze względu na fakt, że część z tych osób pracowała w niepełnym wymiarze, to ostateczna wielkość nakładów pracy po przeliczeniu na pełnozatrudnionych była niższa w przypadku użytkowników i ich współmałżonków przeciętnie odpowiednio o 37,8% i o 40,0%, a w przypadku pozostałych członków rodziny – o 58,5%. Oczywiście jest jednak też, że w każdym gospodarstwie prowadzącym działalność rolniczą jest użytkownik, niezależnie od tego, w jakim wymiarze czasu pracuje, a zatem – z punktu widzenia pracochłonności produkcji – zasadnicza ocena powinna polegać na łączeniu informacji o nakładach pracy poszczególnych grup pracujących (użytkownik, współmałżonek, pozostałe osoby) – w ramach gospodarstwa lub rodzajów gospodarstw.

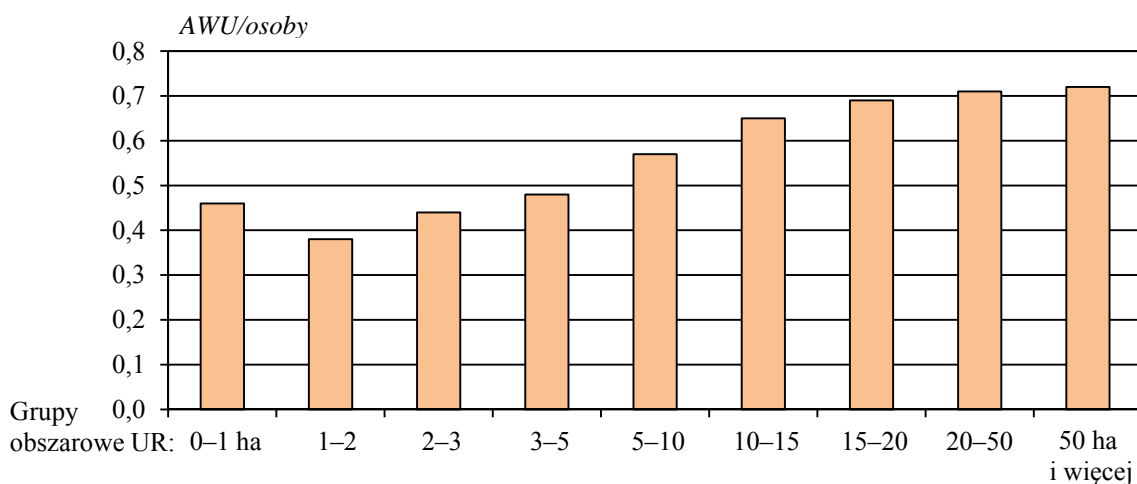
W 2013 r. użytkownicy i ich współmałżonkowie stanowili blisko 65% osób pracujących jako rodzinna siła robocza, a nakłady pracy na prowadzenie działalności rolniczej wniesione przez te osoby stanowiły 73,2% ogółu nakładów rodzinnej siły roboczej. A zatem pozostali członkowie rodziny użytkownika stanowili ponad 1/3 ogółu omawianych pracujących i wnosili ponad 1/4 ogółu nakładów

pracy w gospodarstwo rodzinne. Należy dodać, że im większe gospodarstwo, tym większy był godzinowy wkład pracy w prowadzenie działalności rolniczej samych użytkowników i ich współmałżonków.

W gospodarstwach indywidualnych z powierzchnią do 5 ha użytków rolnych ulokowane było 42,3% ogólnej liczby pracujących w ciągu roku, liczonych w osobach fizycznych (32,2% w odniesieniu do ogólnych nakładów w przeliczeniu na pełnozatrudnionych).

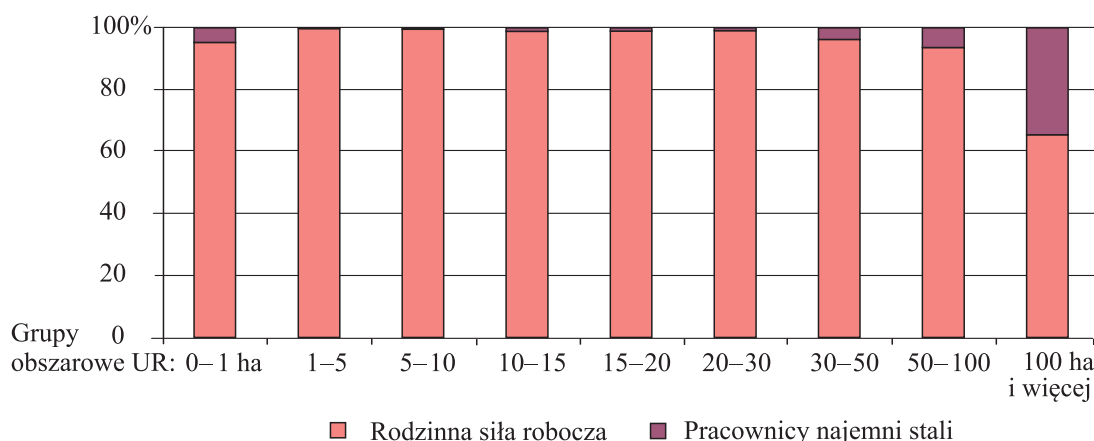
W 2013 r. liczba pełnozatrudnionych pracowników najemnych stałych w gospodarstwach indywidualnych wyniosła 3,7 tys. osób, pełnozatrudnionych pracowników dorywczych – 22,3 tys., pracowników kontraktowych – 0,2 tys., natomiast praca osób z innego gospodarstwa w ramach tzw. „pomocy sąsiedzkiej” przełożyła się na 1,4 tys. pełnoetatowej wymiany pracy w ramach usług sąsiedzkich.

Przeciętna liczba AWU przypadająca na pracującego członka rodziny użytkownika gospodarstwa rolnego według grup obszarowych użytków rolnych

Dopiero w gospodarstwach od 30 ha powierzchni użytków rolnych, a w szczególności w gospodarstwach o powierzchni 50 ha UR i więcej, istotnego znaczenia nabierał fakt zatrudniania pracowników najemnych.

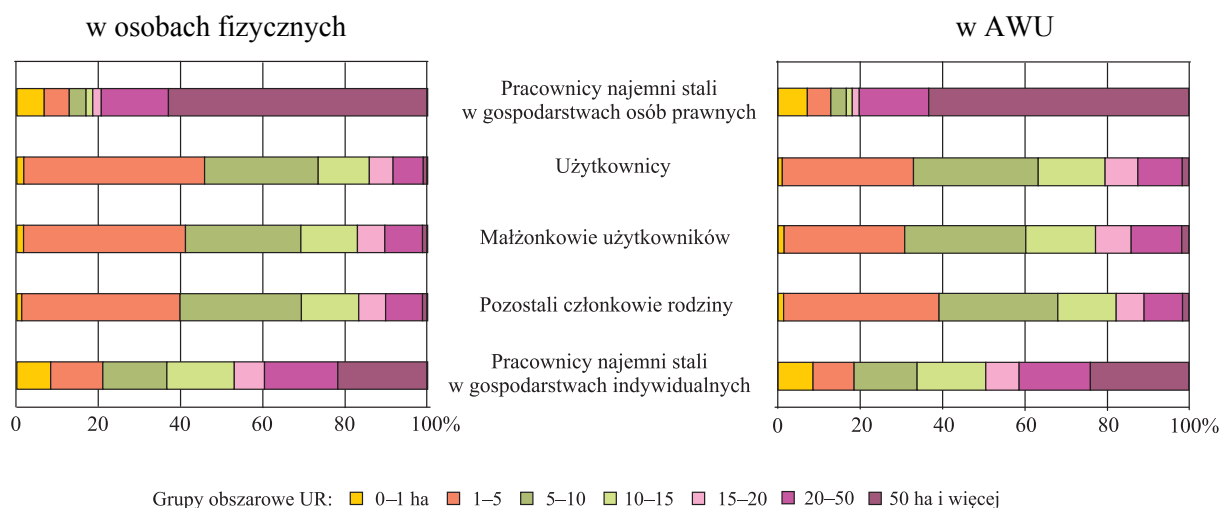
Struktura pracujących w gospodarstwach indywidualnych w ciągu roku w poszczególnych grupach obszarowych użytków rolnych według kategorii pracujących

Większość użytkowników (blisko 96%) to równocześnie **pracujący i kierujący** własnym gospodarstwem rolnym. Na 211,9 tys. indywidualnych gospodarstw rolnych 203,1 tys. kierowanych było przez użytkowników, 6,0 tys. – przez współmałżonków użytkowników, 2,8 tys. – przez innego członka rodziny. Tylko 0,1 tys. indywidualnych gospodarstw rolnych zatrudniało pracownika najemnego do zarządzania gospodarstwem rolnym.

Ponad 70% ogółu pracujących użytkowników gospodarstw rolnych to mężczyźni. Kobiety w porównaniu z mężczyznami użytkowały mniejsze obszarowo gospodarstwa rolne – na ogólną liczbę 62,5 tys. gospodarstw, w których pracującym użytkownikiem była kobieta, 62,8% (39,2 tys.) stanowiły gospodarstwa o powierzchni do 5 ha użytków rolnych. Wśród gospodarstw użytkowanych przez mężczyzn wartości te wynosiły odpowiednio: 148,3 tys.; 38,5% (57,0 tys.).

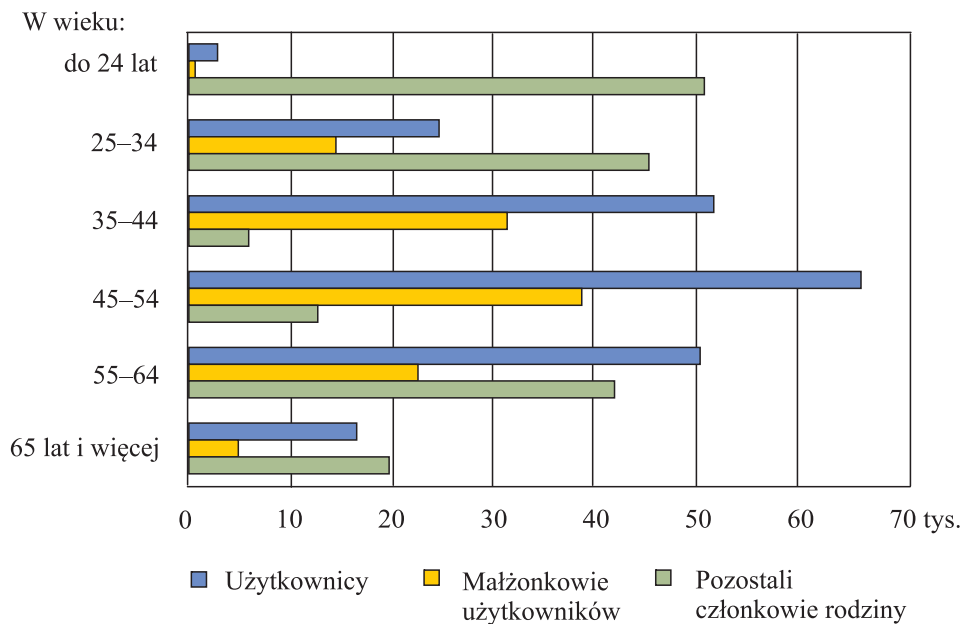
Struktura pracujących w gospodarstwach rolnych i nakładów pracy w ciągu roku w poszczególnych kategoriach pracujących według grup obszarowych użytków rolnych

Wśród ogółu użytkowników pracujących w swoich gospodarstwach rolnych 62,7% stanowiły osoby w wieku powyżej 44 lat z tego: 31,2% było w wieku 45–54 lata, 23,7% – w wieku 55–64 lata, 7,8% w wieku 65 lat i więcej. Spośród małżonków użytkowników gospodarstw rolnych oraz pozostałych członków rodziny pracujących w gospodarstwie rolnym osoby w wieku powyżej 44 lat stanowiły odpowiednio 58,7% i 42,2%.

Wyniki badania wskazują, że im większe gospodarstwo rolne, tym większy odsetek pracujących będących w młodszym wieku.

Członkowie rodzinnej siły roboczej pracujący w swoim gospodarstwie rolnym według wieku

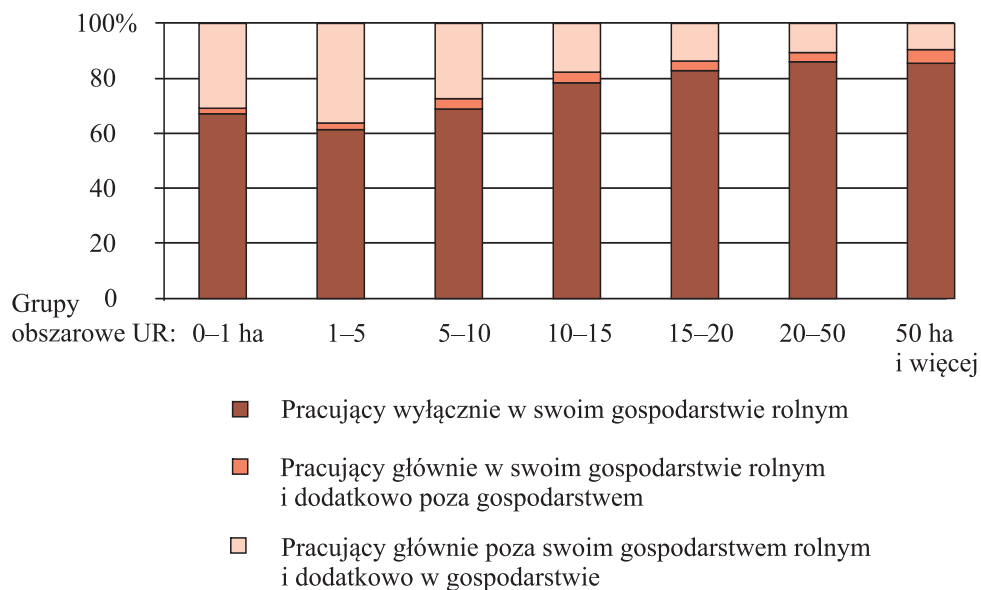
Ponad 30% (152,0 tys.) członków rodziny pracujących w swoich rodzinnych gospodarstwach rolnych łączyła tę pracę z inną, przy czym dla zdecydowanej większości z nich praca poza gospodarstwem była pracą główną (136,0 tys.). Pracujący wyłącznie w swoim gospodarstwie rolnym liczyli 345,7 tys. osób, stanowiąc 69,5% ogółu pracujących w ramach rodzinnej siły roboczej.

Relatywnie częściej prace w gospodarstwie z inną pracą łączyli mężczyźni niż kobiety (35,0% wobec 25,0% ogółu pracujących członków rodziny użytkownika danej płci).

Im większe gospodarstwo rolne, tym zwiększała się przewaga członków rodziny pracujących wyłącznie w gospodarstwie rolnym, np. w gospodarstwach o powierzchni:

- 1–2 ha UR odsetki te wynosiły:
 - 58,4% – pracujący wyłącznie w gospodarstwie,
 - 3,1% – pracujący głównie w gospodarstwie, dodatkowo poza,
 - 35,8% – pracujący dodatkowo w gospodarstwie, głównie poza,
- 5–10 ha UR – odpowiednio: 68,8%; 3,8%; 27,4%,
- 20–50 ha UR – odpowiednio: 86,0%; 3,4% i 10,6%.

**Struktura członków rodzinnej siły roboczej pracujących
w gospodarstwach indywidualnych w poszczególnych grupach obszarowych
użytków rolnych według wykonywania pracy dodatkowej**

TYPOLOGIA GOSPODARSTW ROLNYCH

Prezentowana w niniejszej publikacji typologia gospodarstw rolnych została przygotowana z wykorzystaniem wyników badania struktury gospodarstw rolnych 2013 oraz zestawów współczynników standardowych produkcji (SO „2010”) opracowanych przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy.

W ramach typologii gospodarstw rolnych, dla każdego gospodarstwa została obliczona **wielkość ekonomiczna** i określony **typ rolniczy**.

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego obliczona została według następującego schematu:

- na podstawie wyników BSGR 2013 ustalono rodzaje upraw oraz gatunki i grupy produkcyjno-użytkowe zwierząt występujące w danym gospodarstwie rolnym,
- przemnożono liczbę hektarów i/lub liczbę sztuk zwierząt przez odpowiedni współczynnik standardowej produkcji wyrażony w euro,
- zsumowano otrzymane wielkości uzyskując całkowitą standardową produkcję gospodarstwa rolnego, czyli wielkość ekonomiczną gospodarstwa wyrażoną w euro.

Poniżej przedstawiono prezentowane w publikacji klasy wielkości ekonomicznej i typy rolnicze (zgodne ze standardami UE):

- klasy wielkości ekonomicznej:
 - poniżej 2 tys. euro

- 2 – < 4,
- 4 – < 8,
- 8 – < 15,
- 15 – < 25,
- 25 – < 50,
- 50 – < 100,
- 100 tys. euro i więcej;
- typy rolnicze:
 - gospodarstwa z dominującą uprawą/chowem:
 - specjalizujące się w uprawach polowych (typ I),
 - specjalizujące się w uprawach ogrodnich (warzyw, truskawek, kwiatów i roślin ozdobnych), grzybów i w szkółkarstwie; w skrócie specjalizujące się w uprawach ogrodnich (typ II),
 - specjalizujące się w uprawach drzew i krzewów owocowych (uprawy trwałe); w skrócie specjalizujące się w uprawach trwałych (typ III),
 - specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi (typ IV),
 - specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi (typ V),
 - gospodarstwa mieszane:
 - mieszane – różne uprawy (typ VI),
 - mieszane – różne zwierzęta (typ VII),
 - mieszane – różne uprawy i zwierzęta (typ VIII),
 - gospodarstwa niesklasyfikowane (typ IX).

Wielkość ekonomiczna

Z ogólnej liczby 211,0 tys. gospodarstw rolnych mających siedzibę na terenie województwa mazowieckiego i prowadzących w dniu 1 czerwca 2013 r. działalność rolniczą prawie 43% należało do najniższych klas wielkości ekonomicznej (0 – < 2 tys. euro – 24,8% oraz 2 – < 4 tys. euro – 17,9%), a tylko 1,7% – do klas najwyższych (100 tys. euro i więcej). Ogólna wielkość ekonomiczna gospodarstw rolnych wynosiła 3348,1 mln euro, a średnia wielkość 1 gospodarstwa – 15,9 tys. euro.

Gospodarstwa najslabsze ekonomicznie w większości należały do najniższych grup obszarowych użytków rolnych. Blisko 80% gospodarstw zakwalifikowanych do klasy wielkości ekonomicznej 0 – < 2 tys. euro posiadało powierzchnię użytków rolnych poniżej 3 ha (poniżej 2 ha UR – 53,5%, od 2 do 3 ha UR – 26,3%). Gospodarstwa większe ekonomicznie, tj. o wielkości ekonomicznej 100 tys. euro i więcej, najczęściej posiadały gospodarstwa o powierzchni co najmniej 20 ha UR (51,8%).

Analiza liczby gospodarstw rolnych zakwalifikowanych do określonego typu rolniczego w poszczególnych klasach wielkości ekonomicznej wykazała, że:

- w gospodarstwach najślabszych ekonomicznie (klasa 0 – < 2 tys. euro oraz 2 – < 4 tys. euro) oraz w klasie 4 – < 8 tys. euro najwyższy odsetek gospodarstw (odpowiednio: 80,0%, 69,6% i 37,6%) odnotowano dla typu „specjalizujące się w uprawach polowych”,
- w klasie 8 – < 15 tys. euro najwyższy odsetek (27,5%) stanowiły gospodarstwa typu „mieszane – różne uprawy i zwierzęta”,
- w klasach: 15 – < 25 tys. euro, 25 – < 50 tys. euro i 50 – < 100 tys. euro najwyższy odsetek gospodarstw (odpowiednio: 34,6%, 46,6% i 50,6%) odnotowano dla typu „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi”,
- w klasie 100 tys. euro i więcej najwyższy odsetek stanowiły gospodarstwa typu „specjalizujące się w uprawach ogrodniczych” (34,2%), a następnie gospodarstwa typu „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi” (31,7%).

Udział osób kierujących gospodarstwami posiadających **wykształcenie rolnicze lub kurs rolniczy** w ogólnej liczbie omawianych osób w danej klasie wielkości ekonomicznej wzrastał od 27,4% w klasie 0 – < 2 tys. euro do 76,6% w klasie 50 – < 100 tys. euro (w klasie 100 tys. euro i więcej omawiany odsetek był nieco niższy i wyniósł 70,9%). W klasie wielkości ekonomicznej 50 – < 100 tys. euro wystąpił najwyższy odsetek osób, dla których kurs rolniczy oraz wykształcenie zasadnicze zawodowe było najwyższym poziomem wykształcenia rolniczego (odpowiednio 20,4% i 27,4% ogółu kierujących w omawianej klasie), natomiast najwyższy odsetek osób, które posiadały wyższe lub średnie zawodowe wykształcenie rolnicze wystąpił w klasie 100 tys. euro i więcej (odpowiednio 10,8% i 23,0%).

Obok prowadzenia produkcji rolniczej, 3,8 tys. gospodarstw prowadziło także **działalność inną niż rolnicza** związaną z gospodarstwem rolnym. Najwyższy odsetek gospodarstw (61,9%), gdzie przychody z działalności innej niż rolnicza przewyższały przychody z działalności rolniczej odnotowano w gospodarstwach o wielkości ekonomicznej do 2 tys. euro. Omawiany odsetek był najniższy wśród gospodarstw należących do klasy wielkości ekonomicznej 15 – < 25 tys. euro (11,7%).

Udział gospodarstw posiadających **użytki rolne** w dobrej kulturze rolnej w ogólnej liczbie gospodarstw należących do danej klasy ekonomicznej był najwyższy w klasie 2 – < 4 tys. euro i wynosił 99,95%. Najwyższy odsetek gospodarstw posiadających:

- zasiewy odnotowano w klasie wielkości ekonomicznej 50 – < 100 tys. euro (93,1% ogółu gospodarstw w tej klasie),
- grunty ugorowane – w klasie 100 tys. euro i więcej oraz w klasie 0 – < 2 tys. euro (odpowiednio 13,0% i 12,3%),
- trwałe użytki zielone – łąki w klasie 50 – < 100 tys. euro (73,7%), pastwiska w klasie 25 – < 50 tys. euro (32,6%),
- uprawy trwałe – w klasie 15 – < 25 tys. euro (29,7%, w tym sady – 28,1%).

Średnia powierzchnia użytków rolnych rosła w miarę wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa od 2,28 ha w klasie 0 – < 2 tys. euro i 4,37 ha w klasie 2 – < 4 tys. euro do blisko 52 ha w klasie 100 tys. euro i więcej.

Analiza gospodarstw utrzymujących **zwierzęta gospodarskie** wykazała, że w gospodarstwach małych ekonomicznie (do 8 tys. euro) i bardzo dużych (500 tys. euro i więcej) najczęściej prowadzony był chów drobiu kurzego, a w pozostałych (o wielkości od 8 do 100 tys. euro) – chów bydła. Najwyższy odsetek gospodarstw prowadzących chów bydła odnotowano w klasie wielkości ekonomicznej 50 – < 100 tys. euro (76,7% ogółu gospodarstw w tej klasie), trzody chlewnej – w klasie 8 – < 15 tys. euro (26,9%), a drobiu kurzego – w klasie 4 – < 8 tys. euro (39,2%).

Co czwarte gospodarstwo o wielkości ekonomicznej 0 – < 2 tys. euro, a już co drugie gospodarstwo o wielkości ekonomicznej 2 – < 4 tys. euro posiadało **ciągniki**. W pozostałych klasach wielkości ekonomicznej omawiany odsetek przekraczał 79%, osiągając najwyższą wartość (97,0%) w klasach 25 – < 50 i 50 – < 100 tys. euro.

Wśród ogółu gospodarstw o wielkości ekonomicznej do 15 tys. euro najpopularniejsze były ciągniki o mocy 15–25 kW, o wielkości od 15 do 25 tys. euro – o mocy 25–40 kW, o wielkości od 25 do 100 tys. euro – o mocy 40–60 kW, a o wielkości 100 tys. euro i więcej – o mocy 60–100 kW. Należy również dodać, że im większe ekonomicznie gospodarstwa, tym większy odsetek gospodarstw posiadających ciągniki o największej mocy (100 kW i więcej).

Najsłabsze ekonomicznie (o wielkości do 8 tys. euro) gospodarstwa użytkujące ciągniki posiadały średnio 1 ciągnik. Omawiany wskaźnik poprawiał się wraz ze wzrostem wielkości ekonomicznej i w poniższych klasach wynosił:

- 8 – < 15 tys. euro – ok. 1,4 ciągnika,
- 15 – < 25 i 25 – < 50 tys. euro – ok. 2 ciągniki,
- 50 – < 100 i 100 tys. euro i więcej – ok. 3 ciągniki.

Odsetek **gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego, których dochody z działalności rolniczej przekraczały 50% dochodów** osiągnął najwyższe wartości wśród gospodarstw największych ekonomicznie (o wielkości 50 tys. euro i więcej), gdzie wynosił ponad 90%. Omawiany odsetek był najniższy w klasach wielkości ekonomicznej: 0 – < 2 tys. euro (10,0%) oraz 2 – < 4 tys. euro (16,6%). W najniższych klasach wielkości ekonomicznej (do 8 tys. euro) wystąpił natomiast najwyższy odsetek gospodarstw, których gospodarstwa domowe uzyskiwały główne dochody z działalności pozarolniczej (ok. 10–11%). W miarę wzrostu wielkości ekonomicznej malał odsetek gospodarstw domowych uzyskujących główne dochody z pracy najemnej (od 48,1% w klasie 0 – < 2 tys. euro do 1,4% w klasie 100 tys. euro i więcej) oraz emerytur i rent (od 21,8% w klasie najniższej do 0,1% w klasie najwyższej).

Spośród gospodarstw, w których **gospodarstwa domowe użytkownika gospodarstwa indywidualnego zużywają więcej niż 50% wartości produkcji rolniczej** gospodarstwa, ponad 72% należało do klasy wielkości ekonomicznej 0 – < 8 tys. euro, w tym 28,5% do klasy 0 – < 2 tys. euro,

20,6% do klasy 2 – < 4 tys. euro i 23,3% do klasy 4 – < 8 tys. euro. Im większe ekonomicznie gospodarstwa, tym mniejszy odsetek gospodarstw produkujących głównie na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego. O ile we wspomnianych wcześniej klasach wielkości ekonomicznej omawiany odsetek gospodarstw wynosił 23–25% ogółu, to w klasie 100 tys. euro i więcej wynosił 4,5%.

Ponad 43% **osób pełnozatrudnionych w rolnictwie liczonych w AWU** odnotowano w gospodarstwach o wielkości ekonomicznej nie przekraczającej 8 tys. euro, a kolejne 15,3% w gospodarstwach o wielkości ekonomicznej 8 – < 15 tys. euro. Na 1 gospodarstwo o wielkości ekonomicznej 0 – < 2 tys. euro przypadało 0,8 AWU, od 2 do 8 tys. euro – powyżej 1 AWU, od 8 do 100 tys. euro – ok. 2 AWU, w klasie 100 tys. euro i więcej – 3,3 AWU.

Typy rolnicze

Do grupy gospodarstw z dominującą uprawą/chowem należało blisko 75% gospodarstw rolnych mających siedzibę na terenie województwa mazowieckiego i prowadzących 1 czerwca 2013 r. działalność rolniczą, w tym w ponad 44% dominowały uprawy polowe. Co szóste gospodarstwo rolne zostało zakwalifikowane do typu „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi” i również co szóste do typu „mieszane – różne uprawy i zwierzęta”. W uprawach trwałych specjalizowało się 9,0% gospodarstw, a w uprawach ogrodniczych – 3,0%. Najniższy odsetek gospodarstw odnotowano w typie „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi” – 2,1%. Gospodarstwa niesklasyfikowane stanowiły 1,7% ogółu.

Najwięcej, bo ponad 60% osób kierujących gospodarstwami należącymi do typów „specjalizujące się w uprawach trwałych” oraz „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi” posiadało **wykształcenie lub kurs rolniczy**. Najmniej omawianych osób odnotowano w typie „specjalizujące się w uprawach polowych” (39,4% ogółu kierujących gospodarstwami omawianego typu) oraz wśród gospodarstw niesklasyfikowanych (24,7%).

Wyższe wykształcenie rolnicze posiadało 7,4% osób kierujących gospodarstwami rolnymi należącymi do typu „specjalizujące się w uprawach trwałych”, 4,5% kierujących gospodarstwami typu „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi”, 3,8% kierujących gospodarstwami typu „specjalizujące się w uprawach ogrodniczych” i 3,7% kierujących gospodarstwami typu „mieszane – różne uprawy”. Omawiany odsetek osiągnął najniższą wartość w typie „mieszane – różne zwierzęta” (0,9%). Najwyższy odsetek osób kierujących z ukończonym kursem rolniczym wystąpił wśród gospodarstw typu „specjalizujące się w uprawach ogrodniczych” (26,4%), a najniższy – wśród gospodarstw niesklasyfikowanych (14,0%) i w typie „specjalizujące się w uprawach polowych” (14,8%).

Działalność inną niż rolnicza bezpośrednio związaną z gospodarstwem rolnym najchętniej podejmowały gospodarstwa typu „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi” oraz typu „mieszane – różne uprawy” (działalność tą prowadziło po 2,7% ogółu

gospodarstw omawianych typów). Najwyższy odsetek gospodarstw, gdzie przychody z działalności innej niż rolnicza przewyższały przychody z działalności rolniczej odnotowano w gospodarstwach typu „mieszane – różne uprawy” (51,8%), a najniższy w typie „mieszane – różne zwierzęta” (1,8%).

Największe obszarowo gospodarstwa odnotowano w typie „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi” oraz „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi”, gdzie **średnia powierzchnia użytków rolnych** wynosiła odpowiednio 15,94 oraz 12,73 ha. Najmniejsze gospodarstwa wystąpiły w grupie gospodarstw niesklasyfikowanych (2,73 ha), a wśród sklasyfikowanych – w typach: „specjalizujące się w uprawach polowych” (6,36 ha) oraz „specjalizujące się w uprawach trwałych” (6,55 ha).

We wszystkich typach rolniczych – z wyjątkiem typu „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi” – odsetek gospodarstw posiadających **użytki rolne w dobrej kulturze** wynosił powyżej 97%. W gospodarstwach należących do typu „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi” odsetek ten wynosił 85,1%.

Najwyższy odsetek gospodarstw posiadających **grunty pod zasiewami** odnotowano w typach: „mieszane – różne uprawy i zwierzęta” (98,0%) i „mieszane – różne zwierzęta” (97,9%), a najniższy w typie „specjalizujące się w uprawach trwałych” (25,4%). Grunty ugorowało ponad 51% gospodarstw niesklasyfikowanych, a wśród sklasyfikowanych – najwięcej (16,6%) – typu „specjalizujące się w uprawach trwałych”. Relatywnie najmniej gospodarstw posiadających grunty ugorowane było w typie „mieszane – różne uprawy i zwierzęta” (5,4%).

Łąki posiadało ponad 94% gospodarstw należących do typu „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi” oraz ponad 92% gospodarstw typu „mieszane – różne zwierzęta”. Wśród gospodarstw omawianych typów odnotowano także najwyższy odsetek jednostek z **pastwiskami** (odpowiednio 45,9% i 23,5%).

Najwyższy odsetek gospodarstw z **sadami** wystąpił w typie „specjalizujące się w uprawach trwałych” (96,6% ogółu gospodarstw tego typu), ale był wysoki także w typie „mieszane – różne uprawy”, gdzie wyniósł 81,3%. Najrzadziej sady występowały w gospodarstwach typu „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi”, „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi” oraz „specjalizujące się w uprawach polowych” (odsetek omawianych gospodarstw wyniósł 2,6–2,8%).

Najwyższy odsetek gospodarstw prowadzących chów **bydła** wystąpił wśród gospodarstw typu „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi” (95,1%), a **trzody chlewnej** – wśród gospodarstw typu „mieszane – różne zwierzęta” (72,3%). Pozostałe gatunki zwierząt gospodarskich (owce, kozy, konie i drób kurzy) najczęściej utrzymywały gospodarstwa typu „mieszane – różne zwierzęta” oraz „mieszane – różne uprawy i zwierzęta”.

Ponad 90% gospodarstw należących do typów „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi” oraz „mieszane – różne zwierzęta” posiadało **ciągniki rolnicze**.

W pozostałych typach gospodarstw wspomniany odsetek wynosił od 48,8% do 82,2%, a w gospodarstwach niesklasyfikowanych zaledwie 15,9%.

W typach „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi” oraz „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi” przypadało najwięcej ciągników na 1 gospodarstwo posiadające ciągniki (odpowiednio 1,9 i 1,8 szt.).

Największą liczbę ciągników na 100 ha UR odnotowano w typach „specjalizujące się w uprawach trwałych” i „specjalizujące się w uprawach ogrodniczych” (odpowiednio 19,6 i 16,5 szt.).

Analiza **źródeł dochodów gospodarstw domowych** w poszczególnych typach gospodarstw pokazuje, że najwyższy odsetek gospodarstw, dla których głównym źródłem utrzymania były:

- działalność rolnicza – wystąpił wśród gospodarstw zaliczonych do typu „specjalizujące się w uprawach ogrodniczych” (73,6%) oraz „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi” (73,3%),
- praca najemna – wśród gospodarstw niesklasyfikowanych (54,4%) i w typie „specjalizujące się w uprawach polowych” (43,7%),
- emerytury i renty – również wśród gospodarstw niesklasyfikowanych (21,5%) i w typie „specjalizujące się w uprawach polowych” (13,4%).

Co trzecie gospodarstwo należące do typu „mieszane – różne uprawy”, „mieszane – różne zwierzęta” oraz „mieszane – różne uprawy i zwierzęta” produkowało **głównie na samozaopatrzenie** gospodarstwa domowego. Wśród gospodarstw zaklasyfikowanych do typu „specjalizujące się w uprawach ogrodniczych” i „specjalizujące się w uprawach trwałych” omawiane gospodarstwa stanowiły odpowiednio 5,9% i 8,2%.

Wyłącznie na rynek produkowały przede wszystkim gospodarstwa specjalizujące się w produkcji roślinnej (uprawy polowe, ogrodnicze oraz trwałe).

Liczba pełnozatrudnionych liczona w AWU była najwyższa w gospodarstwach należących do typu „specjalizujące się w uprawach polowych” oraz „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi” i stanowiła odpowiednio 31,2% i 20,5% ogólnego AWU. Omawiana liczba była najniższa, oprócz grupy gospodarstw niesklasyfikowanych, w gospodarstwach typu „specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi” (2,4% ogólnego AWU).

Wśród gospodarstw niesklasyfikowanych i należących do typu „specjalizujące się w uprawach polowych” odnotowano najniższe średnie wartości AWU przypadające na 1 gospodarstwo (odpowiednio 0,7 i 1,0). Omawiany wskaźnik był najwyższy wśród gospodarstw zaklasyfikowanych do typu „specjalizujące się w uprawach ogrodniczych (3,7 AWU). W pozostałych typach rolniczych na 1 gospodarstwo przypadało od 1,5 do 1,9 AWU.

WYBRANE DANE NA TLE KRAJU

Tabl. 3. Charakterystyka gospodarstw indywidualnych

Wyszczególnienie	Polska	Województwo mazowieckie	
		ogółem	Polska = 100
Gospodarstwa ogółem	1425386	211896	14,9
Gospodarstwa, w których kierujący posiada wykształcenie rolnicze	680196	101410	14,9
Wyższe.....	35235	5305	15,1
Policealne i średnie zawodowe.....	168378	26454	15,7
Zasadnicze zawodowe.....	188013	33875	18,0
Kurs rolniczy.....	288571	35775	12,4
Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres:			
Do 1 roku.....	17958	2454	13,7
21 lat i więcej.....	567806	83559	14,7
Gospodarstwa, w których prowadzona była zarobkowa działalność gospodarcza inna niż rolnicza bezpośrednio związana z gospodarstwem rolnym	36342	3755	10,3
w tym w zakresie:			
Agroturystyki.....	8226	285	3,5
Rękodzieła.....	2357	51	2,2
Przetwórstwa produktów rolnych.....	2351	187	8,0
Przetwarzania surowego drewna w gospodarstwie.....	1750	186	10,6
Akwakultury.....	1376	78	5,7
Gospodarstwa, w których wartość bezpośredniej sprzedaży konsumentom wynosiła co najmniej 50% wartości ogólnej sprzedaży produkcji rolniczej gospodarstwa rolnego	211870	40298	19,0
Gospodarstwa z powierzchnią	1424929	211871	14,9
Użytków rolnych.....	1422115	211505	14,9
użytków rolnych w dobrej kulturze.....	1418004	210956	14,9
pod zasiewami.....	1211556	174705	14,4
gruntów ugorowanych.....	106375	18489	17,4
ogrodów przydomowych.....	329745	27659	8,4
łąk trwałych.....	940838	143561	15,3
pastwisk trwałych.....	187402	31727	16,9
upraw trwałych.....	210151	35258	16,8
w tym sadów.....	174579	33076	18,9
użytków rolnych pozostałych.....	116247	14513	12,5
Lasów i gruntów leśnych.....	631095	114424	18,1
Pozostałych gruntów.....	1275213	184865	14,5
Średnia powierzchnia gruntów w jednym gospodarstwie rolnym w ha	10,49	10,20	x
Użytków rolnych.....	9,31	8,79	x
Użytków rolnych w dobrej kulturze.....	9,19	8,70	x
Gospodarstwa prowadzące uprawę:			
Zbóż.....	1112546	157616	14,2
Ziemniaków.....	509937	57072	11,2
Roślin przemysłowych.....	123125	8800	7,1
w tym: buraków cukrowych.....	40560	2555	6,3
rzepaku i rzepiku.....	86964	6670	7,7
Warzyw gruntowych.....	89960	11658	13,0
Truskawek gruntowych i spod osłon.....	57631	15664	27,2

Tabl. 3. Charakterystyka gospodarstw indywidualnych (dok.)

Wyszczególnienie	Polska	Województwo mazowieckie	
		ogółem	Polska = 100
Gospodarstwa utrzymujące zwierzęta gospodarskie	796693	103806	13,0
Bydło.....	423710	69035	16,3
w tym krowy	356209	58050	16,3
Świnie	277978	29198	10,5
w tym lochy	179459	20283	11,3
Kozy.....	19366	1104	5,7
Drób kurzy	566645	57946	10,2
w tym kury nioski	515917	55044	10,7
Konie.....	87045	12188	14,0
Gospodarstwa posiadające ciągniki własne lub wspólne	951187	142255	15,0
Gospodarstwa stosujące nawozy	1162445	170566	14,7
Mineralne lub wapniowe.....	1029191	149508	14,5
Naturalne.....	688372	105055	15,3
Zużycie nawozów mineralnych (NPK) w kg na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze	132,0	93,3	x
Gospodarstwa domowe w tys. o dochodach przekraczających 50% dochodów z:			
Działalności rolniczej.....	498,2	84,9	17,0
Działalności rolniczej i pracy najemnej	12,8	1,3	10,3
Pracy najemnej.....	430,4	65,0	15,1
Pracy najemnej i działalności rolniczej.....	42,4	4,4	10,4
Działalności pozarolniczej	107,6	15,3	14,2
Emerytury i renty	190,2	21,1	11,1
Niezarobkowych źródeł utrzymania poza emeryturą i rentą	22,2	2,4	10,8
Gospodarstwa domowe z użytkownikiem gospodarstwa rolnego, które zużywały powyżej 50% końcowej produkcji rolniczej na potrzeby gospodarstwa domowego	384783	41349	10,7
Pracujący w gospodarstwie rolnym:			
W tysiącach osób	3526,3	502,2	14,2
rodzinna siła robocza	3480,3	497,7	14,3
mężczyźni	1878,0	274,1	14,6
kobiety	1602,2	223,5	14,0
użytkownicy gospodarstw rolnych	1416,3	210,8	14,9
małżonkowie użytkowników	793,9	111,8	14,1
pozostali członkowie rodziny	1270,0	175,1	13,8
w tym pracujący wyłącznie lub głównie w swoim gospodarstwie rolnym.....	2499,7	361,7	14,5
pracownicy najemni stali	46,0	4,5	9,8
W tysiącach AWU ^a	1897,7	298,5	15,7

^a Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, kontraktowych, pozostałych osób oraz pomocą sąsiedzka.

CZEŚĆ TABELARYCZNA

TABL. 1. GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI I GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH

Wyszczególnienie	Gospodarstwa		Powierzchnia użytków rolnych	
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	w hektarach	w odsetkach
O g ó l e m.....	212159	100,0	1901921	100,0
Sektor prywatny.....	212111	100,0	1892195	99,5
w tym:				
Gospodarstwa indywidualne	211896	99,9	1863594	98,0
w grupach obszarowych użytków rolnych:				
0–1 ha.....	3643	1,7	3102	0,2
1–2.....	32193	15,2	47216	2,5
2–3.....	23199	10,9	55967	2,9
3–5.....	38055	17,9	150732	7,9
5–10.....	58516	27,6	417994	22,0
10–15.....	26342	12,4	316418	16,6
15–20.....	12175	5,7	208501	11,0
20–30.....	10065	4,7	239816	12,6
30–50.....	5391	2,5	201515	10,6
50–100.....	1783	0,8	117770	6,2
100–200.....	389	0,2	51770	2,7
200–300.....	85	0,0	20369	1,1
300–500.....	40	0,0	15245	0,8
500 ha i więcej.....	20	0,0	17177	0,9
Sektor publiczny.....	48	0,0	9726	0,5

TABL. 2. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor prywatny		Sektor publiczny
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne	
Liczba gospodarstw				
O g ó ł e m.....	212159	212111	211896	48
W % ogółem.....	100,0	100,0	99,9	0,0
Powierzchnia użytków rolnych				
W hektarach.....	1901921	1892195	1863594	9726
W % ogółem.....	100,0	99,5	98,0	0,5
Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach				
W hektarach	8,96	8,92	8,79	202,63
Liczba gospodarstw prowadzących działalność:				
Wyłącznie rolniczą.....	208368	208331	208141	37
w tym:				
wyłącznie roślinną.....	106366	106344	106214	22
wyłącznie zwierzęcą.....	792	792	778	–
Rolniczą i inną niż rolniczą.....	3791	3780	3755	11
Pogłowie zwierząt gospodarskich				
W sztukach dużych.....	1417421	1414704	1393992	2717
W % ogółem.....	100,0	99,8	98,3	0,2
W sztukach dużych na 100 ha użytków rolnych.....	74,5	74,8	74,8	27,9
Liczba ciągników ^a				
Na jedno gospodarstwo w sztukach.....	1,0	1,0	1,0	5,4
Na 100 ha użytków rolnych w szt.....	11,2	11,3	11,4	2,7
Liczba pełnozatrudnionych ^b				
W tysiącach AWU.....	300,1	299,6	298,5	0,5

^a Własnych i wspólnych. ^b Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pozostałych osób oraz pomocą sąsiedzka.

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJU PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym gospodarstwa indywidualne		
		razem	prowadzące działalność	
			wyłącznie rolniczą	rolniczą i inną niż rolnicza
Informacje ogólne				
<i>w liczbach bezwzględnych</i>				
Gospodarstwa ogółem.....	212159	211896	208141	3755
o powierzchni użytków rolnych:				
Do 1 ha włącznie.....	3651	3643	3624	19
Powyżej 1 ha razem.....	208508	208253	204517	3736
1–2 ha.....	32198	32193	31506	688
2–3.....	23205	23199	23013	187
3–5.....	38070	38055	37564	491
5–10.....	58540	58516	57392	1124
10–15.....	26357	26342	25922	420
15–20.....	12189	12175	11973	202
20–50.....	15501	15456	15013	442
50 ha i więcej.....	2448	2317	2135	180
Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie rolnicze.....	101577	101410	99148	2262
Wyższe.....	5386	5305	5131	174
Policealne i średnie zawodowe.....	26508	26454	25794	660
Zasadnicze zawodowe.....	33882	33875	33079	796
Kurs rolniczy.....	35800	35775	35143	632
Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres:				
Do 1 roku.....	2469	2454	2425	29
2–5.....	21258	21207	20892	315
6–10.....	35707	35632	34963	669
11–20.....	69106	69044	67432	1613
21 lat i więcej.....	83619	83559	82429	1130
Gospodarstwa, w których wartość bezpośredniej sprzedaży konsumentom wynosi co najmniej 50% wartości ogólnej sprzedaży produkcji rolniczej gospodarstwa rolnego.....	40351	40298	39552	746
Gospodarstwa stosujące ekologiczne metody produkcji rolniczej.....	1950	1901	1817	84
Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów				
<i>w liczbach bezwzględnych</i>				
Gospodarstwa z powierzchnią.....	212134	211871	208120	3751
Użytków rolnych.....	211760	211505	207765	3740
użytków rolnych w dobrej kulturze.....	211205	210956	207218	3737
pod zasiewami.....	174875	174705	171744	2961
gruntów ugorowanych.....	18537	18489	18168	322
ogrodów przydomowych.....	27667	27659	26933	726
łąk trwałych.....	143705	143561	140999	2562
pastwisk trwałych.....	31817	31727	31093	635
upraw trwałych.....	35300	35258	34566	693
w tym sadów.....	33104	33076	32534	542
użytków rolnych pozostałych.....	14564	14513	14303	210
Lasów i gruntów leśnych.....	114529	114424	112168	2255
Pozostałych gruntów.....	185052	184865	181400	3465

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJU PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI (cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym gospodarstwa indywidualne		
		razem	prowadzące działalność	
			wyłącznie rolniczą	rolniczą i inną niż rolnicza
Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów (dok.)				
<i>w hektarach</i>				
Powierzchnia ogółem.....	2207883	2160516	2101889	58627
Użytków rolnych.....	1901921	1863594	1813214	50380
użytków rolnych w dobrej kulturze.....	1879832	1842967	1793024	49942
pod zasiewami.....	1168621	1144128	1111624	32504
gruntów ugorowanych.....	63213	61881	60004	1877
ogrodów przydomowych.....	4247	4239	4138	100
łąk trwałych.....	425382	419181	408914	10267
pastwisk trwałych.....	100787	98271	95199	3072
upraw trwałych.....	117582	115267	113146	2122
w tym sadów.....	109859	109381	107451	1930
użytków rolnych pozostałych.....	22090	20627	20189	437
Lasów i gruntów leśnych.....	194641	192788	188555	4234
Pozostałych gruntów.....	111321	104134	100120	4014
Średnia powierzchnia gruntów w jednym gospodarstwie rolnym.....	10,41	10,20	10,10	15,61
Użytków rolnych.....	8,96	8,79	8,71	13,42
Użytków rolnych w dobrej kulturze.....	8,86	8,70	8,61	13,30
<i>w liczbach bezwzględnych</i>				
Gospodarstwa prowadzące uprawę:				
Zbóż.....	157762	157616	154851	2764
Strączkowych na ziarno.....	5794	5773	5678	95
Ziemniaków.....	57099	57072	56368	704
Roślin przemysłowych.....	8854	8800	8593	207
Warzyw gruntowych.....	11674	11658	11542	116
Warzyw pod osłonami.....	3364	3360	3332	28
Truskawek gruntowych i spod osłon.....	15670	15664	15488	176
<i>w hektarach</i>				
Powierzchnia uprawy:				
Zbóż.....	875647	859509	834697	24813
Strączkowych na ziarno.....	11422	10915	10689	226
Ziemniaków.....	45854	45291	44591	700
Roślin przemysłowych.....	54974	50738	48595	2143
Warzyw gruntowych.....	16187	16036	15883	154
Warzyw pod osłonami.....	2421	2409	2396	13
Truskawek gruntowych i spod osłon.....	18790	18679	18549	131
Zwierzęta gospodarskie				
<i>w liczbach bezwzględnych</i>				
Gospodarstwa utrzymujące:				
Bydło.....	69070	69035	68085	950
w tym krowy.....	58078	58050	57289	761
Świnie.....	29227	29198	28753	446
w tym lochy.....	20306	20283	19958	326
Kozy.....	1114	1104	1074	30
Drób kurzy.....	57969	57946	57077	869
w tym kury nioski.....	55063	55044	54228	816
Konie.....	12213	12188	11812	376

TABL. 3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJU PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI (dok.)

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym gospodarstwa indywidualne		
		razem	prowadzące działalność	
			wyłącznie rolniczą	rolniczą i inną niż rolnicza
Zwierzęta gospodarskie (dok.)				
<i>w sztukach</i>				
Pogłowie:				
Bydła.....	1068388	1061340	1031102	30238
w tym krów.....	512187	509274	495430	13844
Świń.....	1063328	1036857	994746	42111
w tym loch.....	88307	81807	79222	2586
Owiec.....	6131	5625	4471	1155
Kóz.....	6260	5956	5704	252
Drobie kurzego.....	26277924	25033549	23794033	1239516
w tym kur niosek.....	9219631	8881996	8530111	351885
Koni.....	31765	31353	29443	1910
Ciągniki rolnicze				
<i>w liczbach bezwzględnych</i>				
Gospodarstwa posiadające ciągniki własne lub wspólne.....	142459	142255	139386	2869
o mocy silnika:				
Do 15 kW.....	3366	3350	3285	65
15–25.....	62804	62740	61869	871
25–40.....	53768	53700	52797	903
40–60.....	47266	47184	45734	1451
60–100.....	19325	19237	18625	612
100 kW i więcej.....	3754	3696	3503	193
<i>w sztukach</i>				
Liczba ciągników własnych i wspólnych.....	213177	212428	207760	4668
o mocy silnika:				
Do 15 kW.....	3907	3848	3783	65
15–25.....	66081	65989	65071	918
25–40.....	60404	60283	59307	976
40–60.....	54486	54313	52647	1666
60–100.....	23766	23571	22772	799
100 kW i więcej.....	4534	4425	4181	244
Nawożenie				
<i>w liczbach bezwzględnych</i>				
Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne lub wapniowe.....	149632	149508	146651	2857
Gospodarstwa stosujące nawozy naturalne pochodzenia zwierzęcego.....	105123	105055	103375	1679
<i>w kilogramach</i>				
Zużycie NPK na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze.....	93,4	93,3	92,7	113,8
Pracujący w gospodarstwie rolnym				
<i>w tysiącach AWU</i>				
Liczba pełnozatrudnionych^a.....	300,1	298,5	293,1	5,4
Dochody gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego				
<i>w liczbach bezwzględnych</i>				
Gospodarstwa domowe, w których wystąpiły dochody z tytułu:				
Prowadzenia działalności pozarolniczej.....	x	29871	26116	3755
Pracy najemnej.....	x	105656	104308	1348
Emerytury lub renty.....	x	48433	47854	579
Innych źródeł niezarobkowych poza emeryturą i rentą.....	x	8765	8630	135

^a Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pozostałych osób oraz pomocą sąsiedzką.

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH
OGÓLEM

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe	
			1 – 2 ha	2 – 3
				Informacje w liczbach
1	Gospodarstwa ogółem.....	208508	32198	23205
	Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie ogólne:			
2	Wyższe.....	22473	4911	2979
3	Policealne.....	2352	741	99
4	Średnie zawodowe.....	56896	7785	6489
5	Średnie ogólnokształcące.....	10519	3294	1358
6	Zasadnicze zawodowe.....	83604	11036	8613
7	Gimnazjalne i podstawowe ukończone.....	29064	3899	3321
8	Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego.....	3600	533	345
	Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie rolnicze:			
9	Wyższe	5333	406	570
10	Policealne	533	119	–
11	Średnie zawodowe	25651	1877	1589
12	Zasadnicze zawodowe	33697	1795	2666
13	Kurs rolniczy	35476	4270	3634
	Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres:			
14	Do 1 roku.....	2458	255	396
15	2–5	20904	3610	2706
16	6–10	34791	5738	4303
17	11–20	67956	11143	8405
18	21 lat i więcej	82399	11453	7395
	Gospodarstwa, w których prowadzona była zarobkowa działalność gospodarcza inna niż rolnicza bezpośrednio związana z gospodarstwem rolnym.....	3772	688	187
	w tym w zakresie:			
20	Agroturystyki.....	290	48	46
21	Rękodzieła.....	52	44	–
22	Przetwórstwa produktów rolnych	187		7
	Przetwarzania surowego drewna			
23	w gospodarstwie.....	188	–	44
24	Akwakultury.....	81	–	–
25	Rolniczych prac kontraktowych.....	474		58
26	Nierolniczych prac kontraktowych.....	142	–	29
27	Leśnictwo	57	44	–
	Gospodarstwa, w których udział przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług z działalno- ści gospodarczej innej niż rolnicza bezpo- średnio związanej z gospodarstwem rolnym w ogólnej sprzedaży produkcji gospodar- stwa rolnego wynosił więcej niż 50%.....	1122	438	14

WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH

użytków rolnych							Lp.
3 – 5	5 – 10	10 – 15	15 – 20	20 – 50	50 ha i więcej		
ogólne							
<i>bezwzględnych</i>							
38070	58540	26357	12189	15501	2448	1	
3314	5485	2177	1276	1643	687	2	
297	715	314	42	113	31	3	
10534	14706	7584	3559	5321	917	4	
1931	2263	748	365	470	91	5	
14780	25283	11315	5468	6469	640	6	
6136	8966	3931	1376	1357	77	7	
1079	1121	287	102	128	5	8	
412	1398	840	515	822	371	9	
31	94	162	19	91	17	10	
3536	7289	4534	2332	3833	661	11	
4378	10909	6076	3118	4255	500	12	
6386	10982	5124	2351	2410	318	13	
357	783	461	139	55	13	14	
3484	5310	2759	1438	1432	166	15	
6404	10163	3833	1786	2144	420	16	
12711	18812	7613	3579	4819	874	17	
15115	23472	11690	5248	7052	975	18	
492	1125	422	204	452	203	19	
36	68	27	16	33	13	20	
–	–	–	–	7	–	21	
–	98	12	24	28	18	22	
63	31	10	–	39	–	23	
–	40	7	–	21	13	24	
5	29	95	37	177	74	25	
34	–	33	–	30	16	26	
–	–	–	7	6	–	27	
275	176	95	32	60	33	28	

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe	
			1 – 2 ha	2 – 3
Informacje w liczbach				
Gospodarstwa, w których udział bezpośredniej sprzedaży konsumentom w ogólnej sprzedaży produkcji rolniczej gospodarstwa rolnego wynosił:				
1	0%.....	79529	8137	5730
2	1 do 25%.....	32177	2337	1652
3	26 do 49%.....	15638	1549	1545
4	50 do 75%.....	12425	1667	2150
5	76 do 99%.....	13249	2719	1574
6	100%.....	13864	2879	2045
Gospodarstwa według klas wielkości ekonomicznej^a				
7	ekonomicznej^a	207370	32178	23027
8	0–2 tys. euro	49907	25596	13756
9	2–4.....	37328	3872	4930
10	4–8.....	38962	2276	2844
11	8–15.....	29044	95	567
12	15–25.....	20440	49	96
13	25–50.....	20051	137	199
14	50–100.....	8228	71	533
15	100 tys. euro i więcej.....	3411	80	101
Gospodarstwa według typów rolniczych^a:				
16	Specjalizujące się w uprawach polowych.....	92052	20782	15324
17	Specjalizujące się w uprawach ogrodniczych.....	5809	480	1061
18	Specjalizujące się w uprawach trwałych.....	18639	3152	1940
19	Specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi.....	34540	852	636
20	Specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi.....	4183	734	429
21	Mieszane - różne uprawy.....	7362	1821	657
22	Mieszane - różne zwierzęta.....	8698	357	620
23	Mieszane - różne uprawy i zwierzęta.....	32922	2311	1894
Użytkowanie gruntów w liczbach				
Gospodarstwa z powierzchnią:				
24	Użytków rolnych.....	208508	32198	23205
25	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	207964	32092	22987
26	pod zasiewami.....	173061	21552	17842
27	gruntów ugorowanych.....	17945	2216	2093
28	ogrodów przydomowych.....	27132	5341	2764
29	łąk trwałych	142729	15874	12508
30	pastwisk trwałych	31809	940	1288
31	upraw trwałych.....	34867	5539	3278
32	w tym sadów.....	32763	5276	3089
33	użytków rolnych pozostałych	14552	1792	2257
34	Lasów i gruntów leśnych.....	113671	11354	10131
35	Pozostałych gruntów.....	182114	25211	17654

^a Według siedziby gospodarstwa.

WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych							Lp.
3 – 5	5 – 10	10 – 15	15 – 20	20 – 50	50 ha i więcej		
ogólne (dok.)							
<i>bezwzględnych</i>							
12182	23013	12673	6889	9450	1455	1	
3912	12858	5093	2451	3365	509	2	
2712	4835	3251	893	775	77	3	
2420	3622	1438	481	572	75	4	
2337	3556	1686	582	654	141	5	
3332	3733	847	534	384	109	6	
37622	58572	26292	12049	15390	2242	7	
8497	1633	272	106	34	13	8	
15613	12648	198	40	26		9	
8461	20189	4862	252	78		10	
3991	12457	8098	2967	852	16	11	
343	8057	6631	3212	2030	23	12	
328	2472	5560	4562	6544	249	13	
204	498	280	727	5061	854	14	
185	618	390	182	771	1081	15	
20783	22496	6892	2709	2321	744	16	
955	2050	811	189	236	27	17	
3574	6550	2436	542	391	54	18	
2979	8645	7476	5049	8103	800	19	
467	962	477	335	625	155	20	
1393	1768	894	374	371	83	21	
1420	3278	1630	592	758	43	22	
5507	12551	5559	2187	2581	333	23	
i powierzchnia zasiewów							
<i>bezwzględnych</i>							
38070	58540	26357	12189	15501	2448	24	
37940	58474	26343	12183	15499	2447	25	
31285	50511	23555	11257	14795	2264	26	
3867	5129	2126	928	1226	360	27	
4532	7088	3398	1598	2186	226	28	
24314	44372	20760	9917	13141	1844	29	
3044	9121	6645	4094	5915	764	30	
6405	11234	5219	1390	1541	261	31	
5986	10575	4948	1258	1424	207	32	
2738	4269	1706	822	774	194	33	
19811	34349	17170	8015	11196	1644	34	
32482	53348	24814	11497	14913	2195	35	

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe	
			1 – 2 ha	2 – 3
Użytkowanie gruntów				
<i>w</i>				
1	Powierzchnia ogółem.....	2200937	64530	73434
2	Użytków rolnych.....	1898820	47224	55982
3	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	1876739	45869	53902
4	pod zasiewami.....	1167116	24991	32315
5	gruntów ugorowanych.....	62755	1864	2361
6	ogrodów przydomowych.....	4135	787	438
7	łąk trwałych	424735	13027	13648
8	pastwisk trwałych	100779	600	785
9	upraw trwałych.....	117220	4599	4355
10	w tym sadów.....	109566	4311	4080
11	użytków rolnych pozostałych	22080	1356	2080
12	Lasów i gruntów leśnych.....	193026	9359	11375
13	Pozostałych gruntów.....	109091	7947	6077
Średnia powierzchnia gruntów w jednym				
14	gospodarstwie rolnym.....	10,56	2,00	3,16
15	Użytków rolnych.....	9,11	1,47	2,41
16	Użytków rolnych w dobrej kulturze	9,00	1,42	2,32
<i>w liczbach</i>				
Gospodarstwa z powierzchnią upraw				
17	w ogrodach przydomowych.....	27132	5341	2764
18	Ziemniaków.....	12512	2820	1593
19	Warzyw.....	21994	4520	2190
20	Truskawek.....	7705	1813	1024
21	Pozostałych upraw.....	5109	1247	542
<i>w</i>				
Powierzchnia upraw w ogrodach				
22	przydomowych.....	4135	787	438
23	Ziemniaków.....	1286	215	143
24	Warzyw.....	1367	252	161
25	Truskawek.....	726	209	66
26	Pozostałych upraw.....	755	111	68
<i>w liczbach</i>				
Gospodarstwa z powierzchnią upraw				
27	trwałych.....	34867	5539	3278
w tym:				
28	Plantacje drzew owocowych	27494	4243	2412
29	w tym orzech włoski	218	75	
30	Plantacje krzewów owocowych.....	7989	1649	750
31	w tym leszczyna	213	45	
32	Szkółki drzew i krzewów owocowych.....	503	74	58
33	Szkółki drzew i krzewów ozdobnych.....	277	148	
<i>w</i>				
34	Powierzchnia upraw trwałych.....	117220	4599	4355
w tym:				
35	Plantacje drzew owocowych	94427	3213	3457
36	w tym orzech włoski	204	9	
37	Plantacje krzewów owocowych.....	14371	1072	543
38	w tym leszczyna	164	4	
39	Szkółki drzew i krzewów owocowych.....	768	25	79
40	Szkółki drzew i krzewów ozdobnych.....	960	145	

WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych						Lp.
3 – 5	5 – 10	10 – 15	15 – 20	20 – 50	50 ha i więcej	
i powierzchnia zasiewów (cd.)						
<i>hektarach</i>						
187467	495341	365258	238418	492542	283947	1
150796	418164	316607	208748	442733	258564	2
147228	412642	313696	206914	440945	255544	3
89691	250420	189622	128762	280955	170360	4
5896	12541	7786	5733	10896	15676	5
804	1169	418	264	220	36	6
36147	93668	72858	48231	103149	44007	7
2438	13411	15685	15302	34874	17683	8
12252	41432	27328	8622	10852	7781	9
11789	39733	26605	8246	10303	4500	10
3569	5523	2911	1834	1787	3021	11
21955	50484	33332	20386	34758	11378	12
14716	26692	15319	9284	15051	14005	13
4,92	8,46	13,86	19,56	31,77	115,99	14
3,96	7,14	12,01	17,13	28,56	105,62	15
3,87	7,05	11,90	16,98	28,45	104,39	16
<i>bezwzględnych</i>						
4532	7088	3398	1598	2186	226	17
2528	3468	1074	400	558	72	18
3520	5346	2840	1365	2005	207	19
1512	1681	880	284	456	56	20
815	1178	586	345	361	35	21
<i>hektarach</i>						
804	1169	418	264	220	36	22
257	439	125	42	57	7	23
252	356	150	79	95	21	24
136	158	76	61	17	3	25
158	215	67	81	50	6	26
<i>bezwzględnych</i>						
6405	11234	5219	1390	1541	261	27
5282	8864	4248	1118	1156	170	28
3	61	63	5	11		29
1177	2438	1206	283	436	50	30
83	33	36		15		31
5	201	91	20	48	6	32
4	92	16	–	10	6	33
<i>hektarach</i>						
12252	41432	27328	8622	10852	7781	34
10436	34997	23870	7460	7767	3227	35
2	124	66	1	2		36
1348	4588	2550	721	2361	1186	37
52	36	44		27		38
5	148	186	64	174	87	39
10	301	108	–	131	264	40

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe	
			1 – 2 ha	2 – 3
Użytkowanie gruntów				
<i>w liczbach</i>				
1	Gospodarstwa prowadzące uprawę zbóż	156415	18778	15543
	według skali uprawy:			
2	Poniżej 1 ha.....	11697	5866	2541
3	1–2.....	29373	12912	6807
4	2–5.....	57424	–	6194
5	5–10.....	38595	–	–
6	10–20.....	14903	–	–
7	20 ha i więcej.....	4423	–	–
<i>w</i>				
8	Powierzchnia uprawy zbóż.....	874571	21116	25545
	według skali uprawy:			
9	Poniżej 1 ha.....	7367	3894	1434
10	1–2.....	41037	17222	10077
11	2–5.....	187983	–	14033
12	5–10.....	262974	–	–
13	10–20.....	195278	–	–
14	20 ha i więcej.....	179930	–	–
<i>w liczbach</i>				
15	Gospodarstwa prowadzące uprawę strączkowych jadalnych.....	847	–	91
	według skali uprawy:			
16	Poniżej 1 ha.....	377	–	47
17	1–2.....	282	–	–
18	2–5.....	126	–	44
19	5–10.....	32	–	–
20	10 ha i więcej.....	30	–	–
<i>w</i>				
21	Powierzchnia uprawy strączkowych jadalnych.....	2003	–	98
	według skali uprawy:			
22	Poniżej 1 ha.....	135	–	9
23	1–2.....	357	–	–
24	2–5.....	304	–	89
25	5–10.....	195	–	–
26	10 ha i więcej.....	1013	–	–
<i>w liczbach</i>				
27	Gospodarstwa prowadzące uprawę ziemniaków.....	56902	3379	4063
	według skali uprawy:			
28	Poniżej 1 ha.....	46155	3040	3568
29	1–2.....	5862	340	74
30	2–5.....	3427	–	421
31	5–10.....	955	–	–
32	10–20.....	382	–	–
33	20 ha i więcej.....	121	–	–

WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych							Lp.
3 – 5	5 – 10	10 – 15	15 – 20	20 – 50	50 ha i więcej		
i powierzchnia zasiewów (cd.)							
<i>bezwzględnych</i>							
27902	45870	21969	10524	13752	2077	1	
1830	1018	263	89	80	10	2	
5341	3045	776	301	179	12	3	
20730	23144	4890	1471	955	39	4	
–	18662	12475	4205	3157	96	5	
–	–	3566	4458	6641	237	6	
–	–	–	–	2740	1684	7	
<i>hektarach</i>							
73867	204386	149505	94605	193015	112533	8	
1189	593	162	51	39	5	9	
7728	4248	1087	403	254	17	10	
64949	82882	17676	5037	3290	116	11	
–	116663	90521	31569	23529	693	12	
–	–	40059	57544	94150	3525	13	
–	–	–	–	71752	108178	14	
<i>bezwzględnych</i>							
122	184	251	29	120	49	15	
94	115	86	10	25		16	
29	65	130		46	12	17	
–	4	35		32	11	18	
–	–	19	–	14		19	
–	–	–	–	11	19	20	
<i>hektarach</i>							
63	121	379	31	326	985	21	
26	45	35	6	13		22	
37	66	179		57	17	23	
–	10	85		86	34	24	
–	–	104	–	91		25	
–	–	–	–	129	884	26	
<i>bezwzględnych</i>							
9402	18340	11080	4898	5315	425	27	
8341	15936	8443	3420	3246	162	28	
889	1513	1410	811	773	51	29	
172	803	899	439	663	30	30	
–	88	291	205	303	68	31	
–	–	38	23	275	48	32	
–	–	–	–	55	66	33	

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe	
			1 – 2 ha	2 – 3
Użytkowanie gruntów				
<i>w</i>				
1	Powierzchnia uprawy ziemniaków	45784	1023	1859
według skali uprawy:				
2	Poniżej 1 ha.....	13235	568	897
3	1–2.....	7527	455	90
4	2–5.....	9392	–	871
5	5–10.....	6365	–	–
6	10–20.....	4998	–	–
7	20 ha i więcej.....	4266	–	–
<i>w liczbach</i>				
8	Gospodarstwa prowadzące uprawę roślin przemysłowych.....	8854	207	308
według skali uprawy:				
9	Poniżej 1 ha.....	743	44	73
10	1–2.....	1264	163	89
11	2–5.....	3826	–	146
12	5–10.....	1685	–	–
13	10–20.....	921	–	–
14	20 ha i więcej.....	414	–	–
<i>w</i>				
15	Powierzchnia uprawy roślin przemysłowych...	54974	248	566
według skali uprawy:				
16	Poniżej 1 ha.....	373	23	35
17	1–2.....	1871	225	169
18	2–5.....	12001	–	362
19	5–10.....	10956	–	–
20	10–20.....	11883	–	–
21	20 ha i więcej.....	17890	–	–
<i>w liczbach</i>				
22	Gospodarstwa prowadzące uprawę buraków cukrowych.....	2572	29	–
według skali uprawy:				
23	Poniżej 1 ha.....	322	–	–
24	1–2.....	481	29	–
25	2–5.....	1240	–	–
26	5–10.....	373	–	–
27	10–20.....	122	–	–
28	20 ha i więcej.....	34	–	–
<i>w</i>				
29	Powierzchnia uprawy buraków cukrowych...	9774	51	–
według skali uprawy:				
30	Poniżej 1 ha.....	91	–	–
31	1–2.....	705	51	–
32	2–5.....	3766	–	–
33	5–10.....	2345	–	–
34	10–20.....	1559	–	–
35	20 ha i więcej.....	1309	–	–

WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych							Lp.
3 – 5	5 – 10	10 – 15	15 – 20	20 – 50	50 ha i więcej		
i powierzchnia zasiewów (cd.)							
<i>hektarach</i>							
3815	9136	9391	5162	11181	4217	1	
2213	4568	2667	1159	1109	54	2	
1136	1971	1807	1044	966	59	3	
465	2055	2594	1287	2036	84	4	
–	542	1923	1392	2070	438	5	
–	–	399	280	3670	649	6	
–	–	–	–	1331	2935	7	
<i>bezwzględnych</i>							
985	1616	1199	1391	2417	732	8	
135	265	191		35		9	
195	346	225	138	107		10	
654	746	683	607	956	35	11	
–	260	172	290	820	145	12	
–	–	284		422	215	13	
–	–	–	–	413		14	
<i>hektarach</i>							
2462	4581	3534	7518	15712	20354	15	
121	89	95		10		16	
293	488	333	198	164		17	
2048	2425	1990	1971	3083	121	18	
–	1578	1121	1809	5396	1052	19	
–	–	3535		5289	3059	20	
–	–	–	–	17890		21	
<i>bezwzględnych</i>							
44	353	347	570	974	256	22	
–	214	46	39	23		23	
44	97	184	52	74		24	
–	41	117	448	605	30	25	
–	–	–	30	246	97	26	
–	–	–	–	29	92	27	
–	–	–	–	34		28	
<i>hektarach</i>							
80	322	572	1589	3855	3305	29	
–	62	10	15	4		30	
80	136	240	83	115		31	
–	124	322	1339	1870	110	32	
–	–	–	152	1531	662	33	
–	–	–	–	337	1222	34	
–	–	–	–	1309		35	

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe	
			1 – 2 ha	2 – 3
Użytkowanie gruntów				
<i>w liczbach</i>				
1	Gospodarstwa prowadzące uprawę rzepaku i rzepiku.....	6720	134	279
według skali uprawy:				
2	Poniżej 1 ha.....	275	–	44
3	1–2.....	808	134	89
4	2–5.....	3083	–	146
5	5–10.....	1540	–	–
6	10–20.....	655	–	–
7	20 ha i więcej.....	358	–	–
8	Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku	44848	174	542
według skali uprawy:				
9	Poniżej 1 ha.....	190	–	11
10	1–2.....	1201	174	169
11	2–5.....	9943	–	362
12	5–10.....	10045	–	–
13	10–20.....	8588	–	–
14	20 ha i więcej.....	14881	–	–
<i>w liczbach</i>				
15	Gospodarstwa prowadzące uprawę warzyw gruntowych.....	11467	1465	825
według skali uprawy:				
16	Poniżej 0,1 ha.....	2736	370	389
17	0,1– 0,5.....	2917	724	178
18	0,5–1.....	1430	190	135
19	1–2.....	2283	182	111
20	2–5.....	1422	–	12
21	5 ha i więcej.....	678	–	–
22	Powierzchnia uprawy warzyw gruntowych	16115	479	352
według skali uprawy:				
23	Poniżej 0,1 ha.....	96	9	22
24	0,1– 0,5.....	635	130	36
25	0,5–1.....	935	126	104
26	1–2.....	2978	215	159
27	2–5.....	4051	–	30
28	5 ha i więcej.....	7420	–	–
<i>w liczbach</i>				
29	Gospodarstwa prowadzące uprawę truskawek gruntowych i spod osłon.....	15433	1304	1479
według skali uprawy:				
30	Poniżej 1 ha.....	10285	2419	–
31	1–2.....	2651	270	–
32	2–5.....	1764	–	94
33	5–10.....	604	–	–
34	10 ha i więcej.....	129	–	–

WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych							Lp.
3 – 5	5 – 10	10 – 15	15 – 20	20 – 50	50 ha i więcej		
i powierzchnia zasiewów (cd.)							
<i>bezwzględnych</i>							
893	1188	898	955	1727	644	1	
133	20	65		14		2	
106	211	123	88	57	–	3	
654	706	558	340	636	43	4	
–	252	172	340	660	116	5	
–	–	167		290	198	6	
–	–	–	–	358		7	
<i>hektarach</i>							
2318	4140	2943	5903	11825	17003	8	
119	12	41		7		9	
151	313	190	117	87	–	10	
2048	2301	1590	1247	2245	150	11	
–	1514	1102	2250	4294	886	12	
–	–	2309		3615	2664	13	
–	–	–	–	14881		14	
<i>bezwzględnych</i>							
2363	3628	1735	694	665	93	15	
532	950	280	130	75	12	16	
644	952	250	110	60	–	17	
237	420	272	86	90		18	
711	736	336	120	88		19	
240	389	410	207	158	6	20	
–	182	186	41	203	66	21	
<i>hektarach</i>							
1851	3813	3333	1066	2984	2236	22	
18	30	9	4	3	0	23	
140	238	48	27	16	–	24	
149	277	178	49	52		25	
918	977	430	169	109		26	
625	1142	1250	512	469	23	27	
–	1148	1418	306	2345	2205	28	
<i>bezwzględnych</i>							
2143	5629	2826	1121	830	100	29	
1735	3498	1779	524	315	16	30	
281	1262	401	260	165	13	31	
127	693	406	212	200	32	32	
–	176	223	106	86	12	33	
–	–	17	19	66	27	34	

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe	
			1 – 2 ha	2 – 3
Użytkowanie gruntów				
<i>w</i>				
1	Powierzchnia uprawy truskawek gruntowych i spod osłon.....	18679	553	902
według skali uprawy:				
2	Poniżej 1 ha.....	3209	844	
3	1–2.....	3382	416	
4	2–5.....	5477	–	195
5	5–10.....	4075	–	–
6	10 ha i więcej.....	2536	–	–
<i>w liczbach</i>				
7	Gospodarstwa prowadzące uprawę sadów.....	32763	5276	3089
według skali uprawy:				
8	Poniżej 1 ha.....	11705	2718	1324
9	1–2.....	5971	2558	578
10	2–5.....	6947	–	1187
11	5–10.....	5801	–	–
12	10–20.....	2067	–	–
13	20 ha i więcej.....	273	–	–
<i>w</i>				
14	Powierzchnia uprawy sadów	109566	4311	4080
według skali uprawy:				
15	Poniżej 1 ha.....	3870	810	534
16	1–2.....	8059	3501	755
17	2–5.....	22612	–	2791
18	5–10.....	39661	–	–
19	10–20.....	26555	–	–
20	20 ha i więcej.....	8810	–	–
<i>w liczbach</i>				
Gospodarstwa prowadzące uprawy:				
21	Poplonów jarych	6518	212	712
22	Poplonów ozimych	4632	273	279
23	Grzybów jadalnych	378	45	47
<i>w</i>				
Powierzchnia upraw:				
24	Poplonów jarych	18278	223	1132
25	Poplonów ozimych	18769	364	369
26	Grzybów jadalnych (w m ²)	423067	56447	44208
Zwierzęta				
<i>w liczbach</i>				
27	Gospodarstwa posiadające zwierzęta gospodarskie.....	103163	6247	6331
28	Gospodarstwa utrzymujące bydło.....	68902	1259	1626
według skali chowu:				
29	1–2 szt.	14068	877	1045
30	3–9	23511	370	557
31	10 szt. i więcej.....	31323	12	24

WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych							Lp.
3 – 5	5 – 10	10 – 15	15 – 20	20 – 50	50 ha i więcej		
i powierzchnia zasiewów (dok.)							
<i>hektarach</i>							
1131	5989	4074	2124	2537	1369	1	
425	1083	565	186	103	4	2	
364	1599	473	295	219	16	3	
343	2188	1320	655	683	93	4	
–	1118	1530	739	610	78	5	
–	–	186	249	922	1179	6	
<i>bezwzględnych</i>							
5986	10575	4948	1258	1424	207	7	
2250	2812	1576	392	588	46	8	
1007	1188	400	118	102	19	9	
2729	2012	619	198	181	22	10	
–	4563	970	100	154	14	11	
–	–	1383	450	196	39	12	
–	–	–	–	205	68	13	
<i>hektarach</i>							
11789	39733	26605	8246	10303	4500	14	
790	932	487	110	194	13	15	
1343	1586	543	158	145	28	16	
9656	7132	1834	592	532	75	17	
–	30084	7536	717	1231	93	18	
–	–	16205	6669	3120	561	19	
–	–	–	–	5080	3730	20	
<i>bezwzględnych</i>							
1066	1947	1335	591	558	96	21	
453	1530	767	437	705	189	22	
81	114	45	21	19	6	23	
<i>hektarach</i>							
1879	3873	3984	2586	3133	1467	24	
736	4004	2100	1694	4655	4848	25	
59438	108012	48327	43517	50124	12994	26	
gospodarskie							
<i>bezwzględnych</i>							
15081	33238	18220	9306	13221	1521	27	
7520	22045	15278	8203	11751	1220	28	
3919	6129	1505	369	205	18	29	
3388	10869	5773	1514	1013	28	30	
213	5047	7999	6320	10534	1175	31	

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe	
			1 – 2 ha	2 – 3
				Zwierzęta
				<i>w</i>
1	Pogłowie bydła	1067163	3077	4578
	według skali chowu:			
2	1–2 szt.	21324	1267	1480
3	3–9	123991	1660	2491
4	10 szt. i więcej.....	921847	150	607
				<i>w liczbach</i>
5	Gospodarstwa utrzymujące krowy	57984	928	1137
	według skali chowu:			
6	1–2 szt.	23340	872	1114
7	3–9	15733	56	12
8	10 szt. i więcej.....	18911	–	12
				<i>w</i>
9	Pogłowie krów	511626	1377	1575
	według skali chowu:			
10	1–2 szt.	31194	1115	1299
11	3–9	83892	262	92
12	10 szt. i więcej.....	396540	–	184
				<i>w liczbach</i>
13	Gospodarstwa utrzymujące świnię.....	29212	496	917
	według skali chowu:			
14	1–2 szt.	5000	270	282
15	3–9	9452	189	410
16	10–49.....	11528	29	206
17	50 szt. i więcej.....	3232	9	19
				<i>w</i>
18	Pogłowie świń.....	1056403	4560	6962
	według skali chowu:			
19	1–2 szt.	7574	495	422
20	3–9	53174	946	2236
21	10–49.....	231575	400	2986
22	50 szt. i więcej.....	764080	2718	1318
				<i>w liczbach</i>
23	Gospodarstwa utrzymujące lochy.....	20293	108	340
	według skali chowu:			
24	1–2 szt.	13447	100	291
25	3–9	5639	8	49
26	10–49.....	1036	–	–
27	50 szt. i więcej.....	170	–	–
				<i>w</i>
28	Pogłowie loch	86678	167	498
	według skali chowu:			
29	1–2 szt.	18430	127	349
30	3–9	25434	40	149
31	10–49.....	20085	–	–
32	50 szt. i więcej.....	22729	–	–
				<i>w liczbach</i>
33	Gospodarstwa utrzymujące owce.....	150		12
				<i>w</i>
34	Pogłowie owiec	6032		216

WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych						Lp.
3 – 5	5 – 10	10 – 15	15 – 20	20 – 50	50 ha i więcej	
gospodarskie (cd.)						
<i>sztukach</i>						
23535	144381	190098	166357	425436	109700	1
5769	9542	2370	534	332	29	2
14886	56779	33041	8862	6112	160	3
2880	78059	154687	156960	418992	109512	4
<i>bezwzględnych</i>						
6010	17486	13293	7190	10819	1121	5
5128	9758	4375	1123	924	45	6
816	6239	5152	2029	1389	40	7
65	1488	3766	4038	8507	1036	8
<i>sztukach</i>						
10403	63116	89582	81637	210891	53044	9
6324	13223	6131	1707	1336	59	10
3352	30835	28572	12200	8364	214	11
727	19057	54879	67731	201191	52771	12
<i>bezwzględnych</i>						
3655	10886	6382	3006	3544	325	13
1151	2020	672	270	325	11	14
1801	4316	1624	679	421	12	15
645	4307	3382	1420	1482	57	16
58	244	703	637	1315	246	17
<i>sztukach</i>						
32850	152953	180596	138461	372809	167212	18
1678	3094	1023	373	469	20	19
9205	24563	9643	4148	2358	75	20
9352	80654	69026	32219	35353	1585	21
12615	44642	100904	101720	334629	165534	22
<i>bezwzględnych</i>						
1842	7382	5046	2540	2806	229	23
1634	5677	3213	1379	1110	42	24
179	1597	1663	957	1141	45	25
–	102	165	189	499	82	26
29	6	5	16	55	61	27
<i>sztukach</i>						
5622	15949	15299	11457	23845	13841	28
2062	7616	4627	2002	1575	72	29
671	6331	7331	4670	5968	275	30
–	1446	2779	3306	10498	2056	31
2889	556	562	1480	5804	11438	32
<i>bezwzględnych</i>						
	20	33	32	36	16	33
<i>sztukach</i>						
	601	1039	707	2093	1375	34

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe	
			1 – 2 ha	2 – 3
				Zwierzęta
				<i>w liczbach</i>
1	Gospodarstwa utrzymujące kozy.....	1114	90	136
				<i>w</i>
2	Pogłowie kóz	6260	269	760
				<i>w liczbach</i>
3	Gospodarstwa utrzymujące drób kurzy.....	57622	4875	4792
	według skali chowu:			
4	1–49 szt.	52746	4686	4294
5	50–149.....	4171	135	416
6	150–499.....	202	33	
7	500–4999.....	75	13	
8	5000 szt. i więcej.....	428	43	45
				<i>w</i>
9	Pogłowie drobiu kurzego	19915545	1144012	1024240
	według skali chowu:			
10	1–49 szt.	1035267	85896	77255
11	50–149.....	263124	7268	26299
12	150–499.....	40427	6431	
13	500–4999.....	166783	29053	
14	5000 szt. i więcej.....	18409944	1036242	899806
				<i>w liczbach</i>
15	Gospodarstwa utrzymujące kury nioski.....	54837	4760	4624
	według skali chowu:			
16	1–49 szt.	51544	4642	4248
17	50–149.....	2866	91	327
18	150–499.....	197	33	
19	500–4999.....	61	9	
20	5000 szt. i więcej.....	169	18	14
				<i>w</i>
21	Pogłowie kur niosek	7674256	403748	235654
	według skali chowu:			
22	1–49 szt.	941077	80551	69337
23	50–149.....	176011	4768	19888
24	150–499.....	38675	6334	
25	500–4999.....	134522	21613	
26	5000 szt. i więcej.....	6383970	305781	131130
				<i>w liczbach</i>
27	Gospodarstwa utrzymujące konie.....	12180	758	949
	według skali chowu:			
28	1 szt.	5713	592	491
29	2	2842	90	199
30	3 szt. i więcej.....	3625	76	259
				<i>w</i>
31	Pogłowie koni	31697	1187	1908
	według skali chowu:			
32	1 szt.	5713	592	491
33	2.....	5684	180	397
34	3 szt. i więcej.....	20300	415	1020

WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych							Lp.
3 – 5	5 – 10	10 – 15	15 – 20	20 – 50	50 ha i więcej		
gospodarskie (dok.)							
<i>bezwzględnych</i>							
356	361	85	32	44	10	1	
<i>sztukach</i>							
1256	2627	477	164	303	402	2	
<i>bezwzględnych</i>							
10236	20186	8388	4086	4688	372	3	
9580	18643	7579	3605	4077	281	4	
591	1409	686	408	489	37	5	
28		64	31	46		6	
14		17	7	22		7	
59	97	42	35	63	43	8	
<i>sztukach</i>							
3169537	5123961	1471664	1418626	3178344	3385163	9	
191596	374415	148276	68781	83170	5877	10	
36570	85467	47026	25863	32267	2366	11	
6297		12683	6329	8687		12	
36364		23140	21400	56826		13	
2930644	4632144	1240539	1296252	3024344	3349970	14	
<i>bezwzględnych</i>							
9876	19175	7934	3779	4368	320	15	
9440	18194	7356	3470	3925	269	16	
415	901	484	266	363	19	17	
24		64	31	45		18	
13		14	5	20		19	
18	46	18	7	25	22	20	
<i>sztukach</i>							
478215	2240629	825124	396243	1433329	1661316	21	
170432	340280	137338	62396	75361	5382	22	
25993	51547	33171	16003	23392	1251	23	
5379		12595	6103	8264		24	
31839		18300	13520	49250		25	
275280	1818094	623720	298220	1302012	1629734	26	
<i>bezwzględnych</i>							
2486	4604	1629	785	799	171	27	
1481	2090	575	242	212	30	28	
436	1217	467	238	176	18	29	
569	1298	586	305	410	122	30	
<i>sztukach</i>							
4660	11036	4505	2229	3544	2628	31	
1481	2090	575	242	212	30	32	
873	2434	934	477	351	37	33	
2306	6512	2996	1510	2980	2561	34	

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

OGÓLEM (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe	
			1 – 2 ha	2 – 3
Ciągniki, maszyny w liczbach				
1	Gospodarstwa posiadające ciągniki własne lub wspólne.....	141508	8980	9615
	o mocy silnika:			
2	Do 15 kW	3358	335	229
3	15–25	62361	4436	5243
4	25–40	53437	3222	2730
5	40–60	47144	948	1533
6	60–100	19306	361	
7	100 kW i więcej.....	3705	45	
8	Liczba ciągników własnych i wspólnych.....	212117	9327	10517
	o mocy silnika:			
9	Do 15 kW	3896	336	230
10	15–25	65594	4530	5510
11	25–40	60049	3312	2916
12	40–60	54350	949	1624
13	60–100	23745	392	
14	100 kW i więcej.....	4484	45	
Gospodarstwa posiadające maszyny i urządzenia rolnicze: w liczbach				
15	Kombajny zbożowe.....	18816	189	108
16	Kombajny ziemniaczane.....	10851	14	12
17	Kombajny buraczane.....	899	–	–
18	Silosokombajny.....	1218	–	–
19	Kosiarki ciągnikowe.....	86217	2933	3904
20	Przyczepy zbierające	14590	238	265
21	Prasy zbierające.....	31312	74	189
22	Ładowacze chwytakowe i czołowe.....	32989	88	254
23	Kopaczki do ziemniaków.....	38311	1026	1913
24	Sadzarki do ziemniaków.....	44840	1276	1721
25	Rozsiewacze nawozów i wapnia.....	86849	2425	3868
26	Rozrzutniki obornika.....	81368	1768	2771
27	Polowe opryskiwacze ciągnikowe.....	69633	2165	3904
28	Sadownicze opryskiwacze ciągnikowe.....	17359	1510	1614
Liczba maszyn i urządzeń rolniczych: w				
29	Kombajny zbożowe.....	19259	189	108
30	Kombajny ziemniaczane.....	10954	14	12
31	Kombajny buraczane.....	924	–	–
32	Silosokombajny.....	1273	–	–
33	Kosiarki ciągnikowe.....	90200	2977	3994
34	Przyczepy zbierające	15264	238	265
35	Prasy zbierające.....	32734	74	189
36	Ładowacze chwytakowe i czołowe.....	35173	89	256

WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych							Lp.
3 – 5	5 – 10	10 – 15	15 – 20	20 – 50	50 ha i więcej		
i urządzenia rolnicze							
<i>bezwzględnych</i>							
21291	48484	24350	11564	15020	2205	1	
833	1203	363	148	212	33	2	
9361	22441	10168	4891	5279	541	3	
6491	16960	10646	5520	7035	833	4	
4950	13182	9780	5849	9527	1378	5	
448	2257	3277	3495	7853	1618	6	
173	424	496	270	1330	967	7	
<i>sztukach</i>							
23172	61178	39210	22804	38096	7813	8	
834	1539	409	173	293	81	9	
9653	23705	10827	5108	5614	648	10	
6856	18807	12450	6361	8313	1034	11	
5186	13977	11270	6881	12457	2007	12	
470	2695	3734	3978	9902	2576	13	
173	455	520	304	1519	1468	14	
<i>bezwzględnych</i>							
358	3047	3869	3150	6708	1388	15	
622	2010	2734	1898	3185	376	16	
–	85	98	171	446	99	17	
80	50	190	182	555	160	18	
9608	29061	17706	9009	12392	1603	19	
1017	4181	3492	1848	3042	507	20	
950	6171	7108	5694	9797	1329	21	
983	6886	6894	5960	10436	1489	22	
4395	14857	8315	3769	3727	309	23	
4473	15226	9962	5148	6383	650	24	
8860	29680	18010	9251	12968	1787	25	
8197	27670	17316	9290	12810	1544	26	
7437	21915	14054	7418	11197	1543	27	
2997	6752	2734	879	775	99	28	
<i>sztukach</i>							
380	3121	3917	3226	6780	1537	29	
622	2022	2742	1907	3223	412	30	
–	85	98	179	460	102	31	
80	50	190	190	597	167	32	
9713	29622	18368	9396	13996	2134	33	
1084	4254	3596	1907	3233	687	34	
950	6203	7295	5984	10557	1482	35	
988	6919	7154	6241	11649	1878	36	

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

OGÓLEM (dok.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe	
			1 – 2 ha	2 – 3
Ciągniki, maszyny				
<i>w</i>				
Liczba maszyn i urządzeń rolniczych (dok.)				
1	Kopaczki do ziemniaków.....	38414	1026	1913
2	Sadzarki do ziemniaków.....	45129	1276	1721
3	Rozsiewacze nawozów i wapnia.....	89254	2469	3872
4	Rozrzutniki obornika.....	83235	1768	2861
5	Polowe opryskiwacze ciągnikowe.....	70931	2165	3934
6	Sadownicze opryskiwacze ciągnikowe.....	21124	1555	1701
Powierzchnia				
<i>w</i>				
7	Powierzchnia upraw nawadnianych przynajmniej raz w roku.....	11685	269	226
Nawożenie i środki				
<i>w liczbach</i>				
Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne lub wapniowe.....				
8	lub wapniowe.....	148040	16383	13404
9	Mineralne.....	145171	15996	13126
10	azotowe.....	139369	15088	12191
11	fosforowe.....	15351	1038	845
12	potasowe.....	9735	411	447
13	wieloskładnikowe.....	31090	2741	2362
14	Wapniowe.....	14124	739	1277
Gospodarstwa stosujące nawozy naturalne pochodzenia zwierzęcego.....				
15	pochodzenia zwierzęcego.....	104615	8410	7335
16	Obornik.....	102889	8184	7243
17	Gnojówkę.....	15732	165	126
18	Gnojowicę.....	8568	137	180
<i>w</i>				
19	Zużycie nawozów mineralnych (NPK) na 1 hektar użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej.....	93,5	48,0	36,6
<i>w liczbach</i>				
20	Gospodarstwa rolne stosujące środki ochrony roślin.....	130374	13674	11393
Pracujący w				
<i>w tysiącach</i>				
21	Liczba pełnozatrudnionych^a	295,9	26,4	22,9

^a Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pozostałych osób oraz

WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych						Lp.
3 – 5	5 – 10	10 – 15	15 – 20	20 – 50	50 ha i więcej	
i urządzenia rolnicze (dok.)						
<i>sztukach</i>						
4395	14877	8353	3778	3747	324	1
4473	15226	10028	5196	6538	671	2
9038	30029	18381	9552	13768	2144	3
8407	27728	17432	9474	13699	1865	4
7503	22163	14338	7570	11550	1707	5
3332	8204	3792	1237	1171	133	6
nawadniana						
<i>hektarach</i>						
521	4114	3187	1484	1638	246	7
ochrony roślin						
<i>bezwzględnych</i>						
25194	44347	22142	10587	14061	1922	8
24695	43481	21720	10464	13819	1869	9
23620	42025	21039	10135	13461	1811	10
1788	4603	2725	1808	2325	219	11
568	2433	1793	1272	2365	446	12
4601	7699	5192	2971	4714	810	13
1684	4220	2614	1068	2106	417	14
14230	32357	18428	9212	13082	1560	15
13971	31848	18176	9153	12811	1502	16
431	2708	3347	3051	5304	600	17
386	1670	1808	1244	2705	437	18
<i>kilogramach</i>						
68,8	69,0	79,5	94,7	135,0	112,3	19
<i>bezwzględnych</i>						
21760	39211	19920	9481	13088	1846	20
gospodarstwie rolnym						
<i>AWU</i>						
43,0	88,7	49,7	24,5	34,0	6,7	21

pomocą sąsiedzka.

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe	
			1 – 2 ha	2 – 3
				Informacje w liczbach
1	Gospodarstwa ogółem.....	208253	32193	23199
	Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie ogólne:			
2	Wyższe.....	22323	4911	2974
3	Policealne.....	2350	741	99
4	Średnie zawodowe.....	56817	7782	6488
5	Średnie ogólnokształcące.....	10511	3293	1358
6	Zasadnicze zawodowe.....	83591	11035	8613
7	Gimnazjalne i podstawowe ukończone.....	29062	3899	3321
8	Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego.....	3599	533	345
	Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie rolnicze:			
9	Wyższe	5253	406	570
10	Policealne	533	119	–
11	Średnie zawodowe	25597	1875	1588
12	Zasadnicze zawodowe	33690	1795	2666
13	Kurs rolniczy	35452	4270	3633
	Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres:			
14	Do 1 roku.....	2445	254	395
15	2–5	20856	3610	2704
16	6–10	34718	5735	4301
17	11–20	67895	11142	8404
18	21 lat i więcej	82339	11453	7395
	Gospodarstwa, w których prowadzona była zarobkowa działalność gospodarcza inna niż rolnicza bezpośrednio związana z gospodarstwem rolnym.....	3736	688	187
	w tym w zakresie:			
20	Agroturystyki.....	285	48	46
21	Rękodzieła.....	51	44	–
22	Przetwórstwa produktów rolnych	185		7
	Przetwarzania surowego drewna			
23	w gospodarstwie.....	186	–	44
24	Akwakultury.....	78	–	–
25	Rolniczych prac kontraktowych.....	468		58
26	Nierolniczych prac kontraktowych.....	139	–	29
27	Leśnictwo	54	44	–
	Gospodarstwa, w których udział przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług z działal- ności gospodarczej innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem rolnym w ogólnej sprzedaży produkcji gospodarstwa rolnego wynosił więcej niż 50%.....	1104	438	14

WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH

użytków rolnych							Lp.
3 – 5	5 – 10	10 – 15	15 – 20	20 – 50	50 ha i więcej		
ogólne							
<i>bezwzględnych</i>							
38055	58516	26342	12175	15456	2317	1	
3304	5474	2170	1271	1620	598	2	
297	715	314	41	113	30	3	
10530	14698	7577	3553	5306	882	4	
1931	2262	747	364	467	90	5	
14780	25279	11315	5467	6465	637	6	
6135	8966	3931	1376	1357	76	7	
1079	1121	287	102	128	4	8	
410	1394	840	513	809	312	9	
31	94	162	19	91	17	10	
3533	7282	4530	2327	3825	637	11	
4378	10908	6075	3118	4254	496	12	
6384	10978	5124	2351	2402	309	13	
357	782	460	138	55	5	14	
3479	5305	2757	1435	1421	146	15	
6402	10157	3824	1784	2134	381	16	
12706	18804	7611	3574	4808	846	17	
15112	23468	11689	5245	7039	939	18	
491	1124	420	202	442	183	19	
36	68	26	15	32	11	20	
–	–	–	–	6	–	21	
–	98	12	24	28	16	22	
63	31	10	–	37	–	23	
–	40	7	–	19	12	24	
5	29	95	37	174	71	25	
34	–	33	–	27	16	26	
–	–	–	7	3	–	27	
274	175	93	32	55	24	28	

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe	
			1 – 2 ha	2 – 3
Informacje w liczbach				
Gospodarstwa, w których udział bezpośredniej sprzedaży konsumentom w ogólnej sprzedaży produkcji rolniczej gospodarstwa rolnego wyniósł:				
1	0%.....	79479	8137	5730
2	1 do 25%.....	32039	2333	1646
3	26 do 49%.....	15633	1549	1545
4	50 do 75%.....	12417	1667	2150
5	76 do 99%.....	13236	2719	1574
6	100%.....	13838	2879	2045
Gospodarstwa według klas wielkości ekonomicznej^a				
7	0–2 tys. euro	207123	32173	23021
8	2–4.....	49881	25592	13754
9	4–8.....	37311	3871	4928
10	8–15.....	38940	2276	2842
11	15–25.....	29020	95	567
12	25–50.....	20421	49	96
13	50–100.....	20022	137	199
14	100 tys. euro i więcej.....	8202	71	533
15	3327	80	101
Gospodarstwa według typów rolniczych^a				
16	Specjalizujące się w uprawach polowych.....	91907	20781	15322
17	Specjalizujące się w uprawach ogrodniczych.....	5804	480	1061
18	Specjalizujące się w uprawach trwałych.....	18620	3151	1939
19	Specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi.....	34521	851	634
20	Specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi.....	4174	734	429
21	Mieszane - różne uprawy.....	7352	1821	656
22	Mieszane - różne zwierzęta.....	8694	357	620
23	Mieszane - różne uprawy i zwierzęta.....	32900	2310	1894
Użytkowanie gruntów w liczbach				
Gospodarstwa z powierzchnią:				
24	Użytków rolnych.....	208253	32193	23199
25	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	207715	32087	22981
26	pod zasiewami.....	172891	21550	17839
27	gruntów ugorowanych.....	17897	2214	2092
28	ogrodów przydomowych.....	27124	5341	2764
29	łąk trwałych	142585	15874	12505
30	pastwisk trwałych	31719	939	1286
31	upraw trwałych.....	34825	5538	3276
32	w tym sadów.....	32735	5275	3087
33	użytków rolnych pozostałych	14501	1792	2257

^a Według siedziby gospodarstwa.

WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych							Lp.
3 – 5	5 – 10	10 – 15	15 – 20	20 – 50	50 ha i więcej		
ogólne (dok.)							
<i>bezwzględnych</i>							
12179	23008	12672	6888	9443	1422	1	
3903	12845	5082	2445	3340	445	2	
2712	4834	3251	893	774	74	3	
2420	3621	1438	481	571	69	4	
2336	3556	1686	580	652	133	5	
3332	3732	846	531	378	94	6	
37608	58548	26276	12035	15345	2119	7	
8489	1630	269	104	31	12	8	
15611	12641	198	40	21		9	
8459	20181	4856	251	75		10	
3991	12454	8094	2960	845	13	11	
342	8057	6630	3210	2018	20	12	
328	2470	5559	4560	6535	234	13	
204	497	280	727	5058	832	14	
184	618	389	182	767	1003	15	
20775	22483	6883	2698	2294	670	16	
955	2049	810	189	234	26	17	
3573	6549	2435	542	387	44	18	
2978	8644	7475	5049	8101	789	19	
466	962	476	335	624	149	20	
1392	1766	894	373	370	79	21	
1420	3276	1630	592	757	42	22	
5507	12550	5558	2187	2577	318	23	
i powierzchnia zasiewów							
<i>bezwzględnych</i>							
38055	58516	26342	12175	15456	2317	24	
37927	58452	26329	12169	15454	2317	25	
31278	50498	23548	11246	14768	2164	26	
3865	5126	2123	926	1216	335	27	
4531	7087	3397	1598	2184	223	28	
24311	44366	20750	9911	13116	1753	29	
3042	9115	6638	4092	5900	709	30	
6403	11230	5217	1389	1533	239	31	
5984	10571	4946	1257	1417	198	32	
2735	4263	1701	820	764	169	33	

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe	
			1 – 2 ha	2 – 3
Użytkowanie gruntów				
<i>w liczbach</i>				
Gospodarstwa z powierzchnią (dok.)				
1	Lasów i gruntów leśnych.....	113566	11353	10129
2	Pozostałych gruntów.....	181935	25208	17650
<i>w</i>				
3	Powierzchnia ogółem.....	2153618	64495	73397
4	Użytków rolnych.....	1860492	47216	55967
5	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	1839875	45861	53887
6	pod zasiewami.....	1142623	24988	32310
7	gruntów ugorowanych.....	61424	1862	2360
8	ogrodów przydomowych.....	4127	787	438
9	łąk trwałych	418533	13027	13641
10	pastwisk trwałych	98263	599	784
11	upraw trwałych.....	114905	4598	4353
12	w tym sadów.....	109088	4309	4077
13	użytków rolnych pozostałych	20617	1356	2080
14	Lasów i gruntów leśnych.....	191174	9357	11357
15	Pozostałych gruntów.....	101953	7922	6072
Średnia powierzchnia gruntów w jednym				
16	gospodarstwie rolnym.....	10,34	2,00	3,16
17	Użytków rolnych.....	8,93	1,47	2,41
18	Użytków rolnych w dobrej kulturze	8,83	1,42	2,32
<i>w liczbach</i>				
Gospodarstwa z powierzchnią upraw				
19	w ogrodach przydomowych.....	27124	5341	2764
20	Ziemniaków.....	12506	2820	1593
21	Warzyw.....	21988	4520	2190
22	Truskawek.....	7703	1813	1024
23	Pozostałych upraw.....	5105	1247	542
<i>w</i>				
Powierzchnia upraw w ogrodach				
24	przydomowych.....	4127	787	438
25	Ziemniaków.....	1283	215	143
26	Warzyw.....	1365	252	161
27	Truskawek.....	725	209	66
28	Pozostałych upraw.....	753	111	68
<i>w liczbach</i>				
Gospodarstwa z powierzchnią upraw				
29	trwałych.....	34825	5538	3276
w tym:				
30	Plantacje drzew owocowych	27469	4242	2410
31	w tym orzech włoski	218	75	
32	Plantacje krzewów owocowych.....	7984	1649	749
33	w tym leszczyna	212	45	
34	Szkółki drzew i krzewów owocowych.....	503	74	58
35	Szkółki drzew i krzewów ozdobnych.....	276	148	

WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych						Lp.
3 – 5	5 – 10	10 – 15	15 – 20	20 – 50	50 ha i więcej	
i powierzchnia zasiewów (cd.)						
<i>bezwzględnych</i>						
19806	34343	17164	8009	11181	1580	1
32470	53335	24803	11490	14884	2095	2
<i>hektarach</i>						
187264	495045	364931	237723	490571	240193	3
150732	417994	316418	208501	441331	222332	4
147173	412492	313532	206673	439696	220562	5
89665	250352	189569	128622	280363	146754	6
5888	12523	7778	5722	10798	14492	7
803	1169	417	264	215	34	8
36139	93649	72792	48167	102798	38319	9
2431	13383	15660	15278	34784	15344	10
12247	41415	27316	8620	10738	5619	11
11783	39718	26594	8244	10210	4151	12
3559	5502	2886	1829	1635	1770	13
21945	50465	33230	19978	34590	10252	14
14587	26585	15283	9244	14650	7609	15
4,92	8,46	13,85	19,53	31,74	103,67	16
3,96	7,14	12,01	17,13	28,55	95,96	17
3,87	7,05	11,90	16,98	28,45	95,19	18
<i>bezwzględnych</i>						
4531	7087	3397	1598	2184	223	19
2527	3468	1074	400	556	69	20
3520	5345	2839	1365	2003	205	21
1512	1681	880	284	455	55	22
815	1178	585	345	359	34	23
<i>hektarach</i>						
803	1169	417	264	215	34	24
257	439	125	42	56	5	25
252	356	150	79	94	21	26
136	158	76	61	17	2	27
158	215	67	81	48	5	28
<i>bezwzględnych</i>						
6403	11230	5217	1389	1533	239	29
5280	8860	4246	1117	1150	163	30
3	61	63	5	11		31
1177	2438	1206	283	434	48	32
83	33	36		14		33
5	201	91	20	48	6	34
4	92	16	–	9	6	35

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe	
			1 – 2 ha	2 – 3
Użytkowanie gruntów				
<i>w</i>				
1	Powierzchnia upraw trwałych.....	114905	4598	4353
w tym:				
2	Plantacje drzew owocowych	94151	3212	3455
3	w tym orzech włoski	204	9	
4	Plantacje krzewów owocowych.....	14169	1072	543
5	w tym leszczyna	161	4	
6	Szkółki drzew i krzewów owocowych.....	768	25	79
7	Szkółki drzew i krzewów ozdobnych.....	939	145	
<i>w liczbach</i>				
8	Gospodarstwa prowadzące uprawę zbóż	156269	18777	15541
według skali uprawy:				
9	Poniżej 1 ha.....	11697	5866	2541
10	1–2.....	29366	12911	6806
11	2–5.....	57407	–	6193
12	5–10.....	38578	–	–
13	10–20.....	14892	–	–
14	20 ha i więcej.....	4329	–	–
<i>w</i>				
15	Powierzchnia uprawy zbóż.....	858434	21114	25541
według skali uprawy:				
16	Poniżej 1 ha.....	7367	3894	1434
17	1–2.....	41027	17220	10076
18	2–5.....	187923	–	14030
19	5–10.....	262854	–	–
20	10–20.....	195118	–	–
21	20 ha i więcej.....	164144	–	–
<i>w liczbach</i>				
22	Gospodarstwa prowadzące uprawę strączkowych jadalnych.....	844	–	91
według skali uprawy:				
23	Poniżej 1 ha.....	376	–	47
24	1–2.....	282	–	–
25	2–5.....	126	–	44
26	5–10.....	32	–	–
27	10 ha i więcej.....	28	–	–
<i>w</i>				
28	Powierzchnia uprawy strączkowych jadalnych	1881	–	98
według skali uprawy:				
29	Poniżej 1 ha.....	135	–	9
30	1–2.....	357	–	–
31	2–5.....	304	–	89
32	5–10.....	195	–	–
33	10 ha i więcej.....	891	–	–

WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych						Lp.
3 – 5	5 – 10	10 – 15	15 – 20	20 – 50	50 ha i więcej	
i powierzchnia zasiewów (cd.)						
<i>hektarach</i>						
12247	41415	27316	8620	10738	5619	1
10430	34982	23858	7459	7698	3057	2
2	124	66	1	2		3
1348	4588	2550	721	2338	1008	4
52	36	44		24		5
5	148	186	64	174	87	6
10	301	108	–	110	264	7
<i>bezwzględnych</i>						
27897	45861	21963	10513	13730	1987	8
1830	1018	263	89	80	10	9
5340	3044	775	300	178	12	10
20726	23141	4887	1468	952	39	11
–	18657	12474	4202	3152	93	12
–	–	3565	4454	6636	236	13
–	–	–	–	2732	1598	14
<i>hektarach</i>						
73851	204343	149470	94508	192638	96969	15
1189	593	162	51	39	5	16
7727	4246	1086	402	253	17	17
64935	82872	17663	5026	3281	116	18
–	116632	90511	31547	23495	669	19
–	–	40049	57481	94074	3514	20
–	–	–	–	71497	92647	21
<i>bezwzględnych</i>						
122	184	251	29	120	46	22
94	115	86	10	24		23
29	65	130		46	12	24
–	4	35		32	11	25
–	–	19	–	14		26
–	–	–	–	11	17	27
<i>hektarach</i>						
63	121	379	31	326	863	28
26	45	35	6	13		29
37	66	179		57	17	30
–	10	85		86	34	31
–	–	104	–	91		32
–	–	–	–	129	762	33

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe	
			1 – 2 ha	2 – 3
Użytkowanie gruntów				
<i>w liczbach</i>				
1	Gospodarstwa prowadzące uprawę ziemniaków.....	56875	3379	4062
według skali uprawy:				
2	Poniżej 1 ha.....	46146	3040	3567
3	1–2.....	5857	340	74
4	2–5.....	3420	–	421
5	5–10.....	955	–	–
6	10–20.....	380	–	–
7	20 ha i więcej.....	117	–	–
<i>w</i>				
8	Powierzchnia uprawy ziemniaków	45220	1023	1858
według skali uprawy:				
9	Poniżej 1 ha.....	13230	568	897
10	1–2.....	7521	455	90
11	2–5.....	9371	–	871
12	5–10.....	6365	–	–
13	10–20.....	4972	–	–
14	20 ha i więcej.....	3760	–	–
<i>w liczbach</i>				
15	Gospodarstwa prowadzące uprawę roślin przemysłowych.....	8800	206	308
według skali uprawy:				
16	Poniżej 1 ha.....	742	44	73
17	1–2.....	1263	162	89
18	2–5.....	3824	–	146
19	5–10.....	1681	–	–
20	10–20.....	918	–	–
21	20 ha i więcej.....	371	–	–
<i>w</i>				
22	Powierzchnia uprawy roślin przemysłowych...	50738	247	566
według skali uprawy:				
23	Poniżej 1 ha.....	372	23	35
24	1–2.....	1870	224	169
25	2–5.....	11992	–	362
26	5–10.....	10929	–	–
27	10–20.....	11848	–	–
28	20 ha i więcej.....	13726	–	–
<i>w liczbach</i>				
29	Gospodarstwa prowadzące uprawę buraków cukrowych.....	2555	29	–
według skali uprawy:				
30	Poniżej 1 ha.....	321	–	–
31	1–2.....	481	29	–
32	2–5.....	1239	–	–
33	5–10.....	372	–	–
34	10–20.....	120	–	–
35	20 ha i więcej.....	22	–	–

WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych							Lp.
3 – 5	5 – 10	10 – 15	15 – 20	20 – 50	50 ha i więcej		
i powierzchnia zasiewów (cd.)							
<i>bezwzględnych</i>							
9400	18335	11078	4893	5312	416	1	
8341	15933	8442	3420	3246	158	2	
887	1513	1410	808	773	51	3	
172	801	898	438	660	30	4	
–	88	291	205	303	68	5	
–	–	38	22	275	47	6	
–	–	–	–	55	62	7	
<i>hektarach</i>							
3812	9129	9387	5142	11172	3697	8	
2213	4566	2666	1159	1109	51	9	
1134	1971	1807	1040	966	59	10	
465	2049	2591	1284	2027	84	11	
–	542	1923	1392	2070	438	12	
–	–	399	266	3670	637	13	
–	–	–	–	1331	2429	14	
<i>bezwzględnych</i>							
985	1616	1198	1389	2414	685	15	
135	265	191		34		16	
195	346	225	138	107		17	
654	746	683	606	956	34	18	
–	260	172	289	818	144	19	
–	–	283		421	214	20	
–	–	–	–	370		21	
<i>hektarach</i>							
2462	4581	3522	7510	15685	16166	22	
121	89	95		10		23	
293	488	333	198	164		24	
2048	2425	1990	1967	3083	117	25	
–	1578	1121	1804	5381	1045	26	
–	–	3523		5277	3048	27	
–	–	–	–	13726		28	
<i>bezwzględnych</i>							
44	353	347	569	974	240	29	
–	214	46	39	22		30	
44	97	184	52	74		31	
–	41	117	447	605	30	32	
–	–	–	30	246	96	33	
–	–	–	–	29	90	34	
–	–	–	–	22		35	

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe	
			1 – 2 ha	2 – 3
Użytkowanie gruntów				
<i>w</i>				
1	Powierzchnia uprawy buraków cukrowych ...	9142	51	–
według skali uprawy:				
2	Poniżej 1 ha.....	90	–	–
3	1–2.....	705	51	–
4	2–5.....	3764	–	–
5	5–10.....	2338	–	–
6	10–20.....	1521	–	–
7	20 ha i więcej.....	724	–	–
<i>w liczbach</i>				
8	Gospodarstwa prowadzące uprawę rzepaku i rzepiku.....	6670	133	279
według skali uprawy:				
9	Poniżej 1 ha.....	274	–	44
10	1–2.....	806	133	89
11	2–5.....	3082	–	146
12	5–10.....	1537	–	–
13	10–20.....	652	–	–
14	20 ha i więcej.....	318	–	–
<i>w</i>				
15	Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku	41244	173	542
według skali uprawy:				
16	Poniżej 1 ha.....	189	–	11
17	1–2.....	1198	173	169
18	2–5.....	9939	–	362
19	5–10.....	10025	–	–
20	10–20.....	8553	–	–
21	20 ha i więcej.....	11340	–	–
<i>w liczbach</i>				
22	Gospodarstwa prowadzące uprawę warzyw gruntowych.....	11451	1465	824
według skali uprawy:				
23	Poniżej 0,1 ha.....	2736	370	389
24	0,1–0,5.....	2914	724	177
25	0,5–1.....	1426	190	135
26	1–2.....	2280	182	111
27	2–5.....	1422	–	12
28	5 ha i więcej.....	672	–	–
<i>w</i>				
29	Powierzchnia uprawy warzyw gruntowych	15964	479	352
według skali uprawy:				
30	Poniżej 0,1 ha.....	96	9	22
31	0,1–0,5.....	634	130	36
32	0,5–1.....	933	126	104
33	1–2.....	2975	215	159
34	2–5.....	4051	–	30
35	5 ha i więcej.....	7277	–	–

WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych							Lp.
3 – 5	5 – 10	10 – 15	15 – 20	20 – 50	50 ha i więcej		
i powierzchnia zasiewów (cd.)							
<i>hektarach</i>							
80	322	572	1587	3855	2675	1	
–	62	10	15	4		2	
80	136	240	83	115		3	
–	124	322	1337	1870	110	4	
–	–	–	152	1531	655	5	
–	–	–	–	337	1184	6	
–	–	–	–	724		7	
<i>bezwzględnych</i>							
893	1188	897	953	1724	601	8	
133	20	65		13		9	
106	211	123	87	57	–	10	
654	706	558	340	636	42	11	
–	252	172	339	658	116	12	
–	–	166		289	197	13	
–	–	–	–	318		14	
<i>hektarach</i>							
2318	4140	2931	5896	11798	13446	15	
119	12	41		6		16	
151	313	190	115	87	–	17	
2048	2301	1590	1247	2245	146	18	
–	1514	1102	2245	4279	886	19	
–	–	2297		3603	2653	20	
–	–	–	–	11340		21	
<i>bezwzględnych</i>							
2361	3625	1735	694	662	86	22	
532	950	280	130	75	12	23	
642	952	250	110	60	–	24	
237	419	272	86	87		25	
711	735	336	120	86		26	
240	389	410	207	158	6	27	
–	181	186	41	202	62	28	
<i>hektarach</i>							
1850	3803	3333	1066	2970	2110	29	
18	30	9	4	3	0	30	
139	238	48	27	16	–	31	
149	276	178	49	50		32	
918	976	430	169	106		33	
625	1142	1250	512	469	23	34	
–	1139	1418	306	2333	2080	35	

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe	
			1 – 2 ha	2 – 3
Użytkowanie gruntów				
<i>w liczbach</i>				
1	Gospodarstwa prowadzące uprawę truskawek gruntowych i spod osłon.....	15427	1304	1478
według skali uprawy:				
2	Poniżej 1 ha.....	10281	2418	
3	1–2.....	2651	270	
4	2–5.....	1764	–	94
5	5–10.....	604	–	–
6	10 ha i więcej.....	127	–	–
<i>w</i>				
7	Powierzchnia uprawy truskawek gruntowych i spod osłon.....	18569	553	902
według skali uprawy:				
8	Poniżej 1 ha.....	3208	843	
9	1–2.....	3382	416	
10	2–5.....	5477	–	195
11	5–10.....	4075	–	–
12	10 ha i więcej.....	2426	–	–
<i>w liczbach</i>				
13	Gospodarstwa prowadzące uprawę sadów.....	32735	5275	3087
według skali uprawy:				
14	Poniżej 1 ha.....	11699	2718	1324
15	1–2.....	5965	2557	576
16	2–5.....	6943	–	1187
17	5–10.....	5797	–	–
18	10–20.....	2065	–	–
19	20 ha i więcej.....	267	–	–
<i>w</i>				
20	Powierzchnia uprawy sadów	109088	4309	4077
według skali uprawy:				
21	Poniżej 1 ha.....	3867	810	534
22	1–2.....	8051	3500	752
23	2–5.....	22596	–	2791
24	5–10.....	39628	–	–
25	10–20.....	26526	–	–
26	20 ha i więcej.....	8421	–	–
<i>w liczbach</i>				
Gospodarstwa prowadzące uprawy:				
27	Poplonów jarych	6509	212	712
28	Poplonów ozimych	4623	273	279
29	Grzybów jadalnych.....	377	45	47
<i>w</i>				
Powierzchnia upraw:				
30	Poplonów jarych	18096	223	1132
31	Poplonów ozimych	17884	364	369
32	Grzybów jadalnych (w m ²).....	421267	56447	44208

WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych							Lp.
3 – 5	5 – 10	10 – 15	15 – 20	20 – 50	50 ha i więcej		
i powierzchnia zasiewów (dok.)							
<i>bezwzględnych</i>							
2143	5629	2826	1120	830	96	1	
1735	3498	1779	523	315	14	2	
281	1262	401	260	165	13	3	
127	693	406	212	200	32	4	
–	176	223	106	86	12	5	
–	–	17	19	66	25	6	
<i>hektarach</i>							
1131	5989	4074	2123	2537	1260	7	
425	1083	565	186	103	3	8	
364	1599	473	295	219	16	9	
343	2188	1320	655	683	93	10	
–	1118	1530	739	610	78	11	
–	–	186	249	922	1070	12	
<i>bezwzględnych</i>							
5984	10571	4946	1257	1417	198	13	
2249	2811	1575	392	586	45	14	
1007	1187	400	117	102	18	15	
2728	2011	619	198	181	20	16	
–	4562	970	100	152	13	17	
–	–	1382	450	195	39	18	
–	–	–	–	203	64	19	
<i>hektarach</i>							
11783	39718	26594	8244	10210	4151	20	
789	932	487	110	193	13	21	
1343	1584	543	157	145	26	22	
9651	7128	1834	592	532	68	23	
–	30075	7536	717	1214	86	24	
–	–	16193	6669	3102	561	25	
–	–	–	–	5023	3398	26	
<i>bezwzględnych</i>							
1066	1945	1335	590	554	94	27	
453	1530	767	437	704	181	28	
81	113	45	21	19	6	29	
<i>hektarach</i>							
1879	3865	3984	2576	3036	1400	30	
736	4004	2100	1694	4649	3969	31	
59438	106212	48327	43517	50124	12994	32	

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe	
			1 – 2 ha	2 – 3
				Zwierzęta <i>w liczbach</i>
	Gospodarstwa posiadające zwierzęta			
1	gospodarskie.....	103081	6245	6328
2	Gospodarstwa utrzymujące bydło.....	68867	1258	1625
	według skali chowu:			
3	1–2 szt.	14062	876	1044
4	3–9	23506	370	557
5	10 szt. i więcej.....	31299	12	24
				<i>w</i>
6	Pogłowie bydła	1060115	3075	4576
	według skali chowu:			
7	1–2 szt.	21314	1265	1478
8	3–9	123960	1660	2491
9	10 szt. i więcej.....	914840	150	607
				<i>w liczbach</i>
10	Gospodarstwa utrzymujące krowy	57956	928	1136
	według skali chowu:			
11	1–2 szt.	23331	872	1113
12	3–9	15730	56	12
13	10 szt. i więcej.....	18895	–	12
				<i>w</i>
14	Pogłowie krów	508713	1377	1573
	według skali chowu:			
15	1–2 szt.	31179	1115	1297
16	3–9	83874	262	92
17	10 szt. i więcej.....	393660	–	184
				<i>w liczbach</i>
18	Gospodarstwa utrzymujące świnię.....	29185	496	916
	według skali chowu:			
19	1–2 szt.	4999	270	281
20	3–9	9450	189	410
21	10–49.....	11523	29	206
22	50 szt. i więcej.....	3213	9	19
				<i>w</i>
23	Pogłowie świń.....	1035299	4560	6960
	według skali chowu:			
24	1–2 szt.	7572	495	420
25	3–9	53166	946	2236
26	10–49.....	231439	400	2986
27	50 szt. i więcej.....	743122	2718	1318
				<i>w liczbach</i>
28	Gospodarstwa utrzymujące lochy.....	20272	108	340
	według skali chowu:			
29	1–2 szt.	13444	100	291
30	3–9	5634	8	49
31	10–49.....	1026	–	–
32	50 szt. i więcej.....	167	–	–

WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych						Lp.
3 – 5	5 – 10	10 – 15	15 – 20	20 – 50	50 ha i więcej	
gospodarskie						
<i>bezwzględnych</i>						
15077	33233	18216	9304	13209	1471	1
7519	22042	15277	8203	11748	1195	2
3919	6128	1504	369	204	17	3
3388	10867	5773	1514	1013	25	4
212	5047	7999	6320	10532	1154	5
<i>sztukach</i>						
23483	144367	190096	166357	425405	102755	6
5769	9540	2368	534	331	28	7
14886	56767	33041	8862	6112	141	8
2828	78059	154687	156960	418962	102587	9
<i>bezwzględnych</i>						
6009	17483	13292	7190	10816	1102	10
5128	9755	4374	1123	923	42	11
815	6239	5152	2029	1387	40	12
65	1488	3766	4038	8507	1020	13
<i>sztukach</i>						
10399	63110	89580	81637	210876	50160	14
6324	13217	6129	1707	1335	55	15
3348	30835	28572	12200	8350	214	16
727	19057	54879	67731	201191	49891	17
<i>bezwzględnych</i>						
3655	10884	6380	3005	3539	309	18
1151	2020	672	270	325	11	19
1801	4315	1623	679	421	12	20
645	4306	3381	1419	1481	56	21
58	244	703	637	1311	231	22
<i>sztukach</i>						
32850	152934	180558	138421	369913	149103	23
1678	3094	1023	373	469	20	24
9205	24559	9639	4148	2358	75	25
9352	80639	68992	32179	35340	1551	26
12615	44642	100904	101720	331746	147459	27
<i>bezwzględnych</i>						
1842	7381	5045	2539	2802	215	28
1634	5676	3213	1379	1109	41	29
179	1597	1662	956	1139	44	30
–	102	165	189	498	73	31
29	6	5	16	55	58	32

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe	
			1 – 2 ha	2 – 3
				Zwierzęta
				<i>w</i>
1	Pogłowie loch	81727	167	498
	według skali chowu:			
2	1–2 szt.	18424	127	349
3	3–9	25407	40	149
4	10–49.....	19820	–	–
5	50 szt. i więcej.....	18076	–	–
				<i>w liczbach</i>
6	Gospodarstwa utrzymujące owce.....	140		11
				<i>w</i>
7	Pogłowie owiec	5526		154
				<i>w liczbach</i>
8	Gospodarstwa utrzymujące kozy.....	1104	90	136
				<i>w</i>
9	Pogłowie kóz	5956	269	760
				<i>w liczbach</i>
10	Gospodarstwa utrzymujące drób kurzy.....	57605	4874	4791
	według skali chowu:			
11	1–49 szt.	52740	4685	4293
12	50–149.....	4169	135	416
13	150–499.....	201	33	
14	500–4999.....	73	13	
15	5000 szt. i więcej.....	422	43	45
				<i>w</i>
16	Pogłowie drobiu kurzego	19446513	1143977	1024230
	według skali chowu:			
17	1–49 szt.	1035153	85861	77245
18	50–149.....	262966	7268	26299
19	150–499.....	40277	6431	
20	500–4999.....	163783	29053	
21	5000 szt. i więcej.....	17944334	1036242	899806
				<i>w liczbach</i>
22	Gospodarstwa utrzymujące kury nioski.....	54823	4759	4623
	według skali chowu:			
23	1–49 szt.	51537	4641	4247
24	50–149.....	2863	91	327
25	150–499.....	197	33	
26	500–4999.....	60	9	
27	5000 szt. i więcej.....	166	18	14
				<i>w</i>
28	Pogłowie kur niosek	7631964	403713	235644
	według skali chowu:			
29	1–49 szt.	940935	80516	69327
30	50–149.....	175761	4768	19888
31	150–499.....	38675	6334	
32	500–4999.....	134022	21613	
33	5000 szt. i więcej.....	6342570	305781	131130

WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych							Lp.
3 – 5	5 – 10	10 – 15	15 – 20	20 – 50	50 ha i więcej		
gospodarskie (cd.)							
<i>sztukach</i>							
5622	15947	15295	11449	23818	8931	1	
2062	7614	4627	2002	1573	70	2	
671	6331	7327	4662	5958	270	3	
–	1446	2779	3306	10483	1806	4	
2889	556	562	1480	5804	6785	5	
<i>bezwzględnych</i>							
	19	33	31	35	10	6	
<i>sztukach</i>							
	600	1039	703	2084	945	7	
<i>bezwzględnych</i>							
355	361	85	31	41	5	8	
<i>sztukach</i>							
1253	2627	477	161	286	121	9	
<i>bezwzględnych</i>							
10235	20183	8386	4086	4687	364	10	
9580	18641	7578	3605	4077	280	11	
591	1409	686	408	488	36	12	
27		64	31	46		13	
14		16	7	21		14	
58	97	42	35	63	38	15	
<i>sztukach</i>							
3045307	5123782	1471154	1418626	3178286	3041153	16	
191596	374386	148266	68781	83170	5847	17	
36570	85467	47026	25863	32209	2266	18	
6147		12683	6329	8687		19	
36364		22640	21400	54326		20	
2806414	4632144	1240539	1296252	3024344	3008590	21	
<i>bezwzględnych</i>							
9876	19172	7932	3779	4367	314	22	
9440	18192	7355	3470	3924	268	23	
415	900	483	266	363	18	24	
24		64	31	45		25	
13		14	5	19		26	
18	46	18	7	25	19	27	
<i>sztukach</i>							
478215	2240501	825064	396243	1433300	1619286	28	
170432	340252	137328	62396	75332	5352	29	
25993	51447	33121	16003	23392	1151	30	
5379		12595	6103	8264		31	
31839		18300	13520	24450	24300	32	
275280	1818094	623720	298220	1302012	1588334	33	

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe	
			1 – 2 ha	2 – 3
				Zwierzęta <i>w liczbach</i>
1	Gospodarstwa utrzymujące konie.....	12155	758	948
	według skali chowu:			
2	1 szt.	5711	592	491
3	2	2839	90	199
4	3 szt. i więcej.....	3605	76	258
5	Pogłowie koni	31285	1187	1905
	według skali chowu:			
6	1 szt.	5711	592	491
7	2.....	5678	180	397
8	3 szt. i więcej.....	19896	415	1017
				Ciągniki, maszyny <i>w liczbach</i>
9	Gospodarstwa posiadające ciągniki własne lub wspólne.....	141306	8976	9613
	o mocy silnika:			
10	Do 15 kW	3342	334	229
11	15–25	62297	4432	5242
12	25–40	53370	3222	2729
13	40–60	47062	948	1533
14	60–100	19219	361	
15	100 kW i więcej.....	3648	45	
16	Liczba ciągników własnych i wspólnych.....	211371	9322	10515
	o mocy silnika:			
17	Do 15 kW	3837	335	230
18	15–25	65502	4526	5509
19	25–40	59929	3312	2915
20	40–60	54177	949	1624
21	60–100	23551	392	
22	100 kW i więcej.....	4376	45	
				<i>w liczbach</i>
	Gospodarstwa posiadające maszyny i urządzenia rolnicze:			
23	Kombajny zbożowe.....	18752	189	108
24	Kombajny ziemniaczane.....	10836	14	12
25	Kombajny buraczane.....	898	–	–
26	Silosokombajny.....	1208	–	–
27	Kosiarki ciągnikowe.....	86119	2932	3904
28	Przyczepy zbierające	14571	238	265
29	Prasy zbierające.....	31262	74	189
30	Ładowacze.....	32922	87	254
31	Kopaczki do ziemniaków.....	38284	1025	1912
32	Sadzarki do ziemniaków.....	44803	1275	1720
33	Rozsiewacze nawozów i wapnia.....	86731	2423	3867
34	Rozrzutniki obornika.....	81298	1768	2769
35	Polowe opryskiwacze ciągnikowe.....	69544	2164	3902
36	Sadownicze opryskiwacze ciągnikowe.....	17349	1510	1614

WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych							Lp.
3 – 5	5 – 10	10 – 15	15 – 20	20 – 50	50 ha i więcej		
gospodarskie (dok.)							
<i>bezwzględnych</i>							
2485	4602	1628	784	793	158	1	
1480	2089	575	242	212	30	2	
436	1217	467	238	175	16	3	
569	1297	585	304	405	111	4	
<i>sztukach</i>							
4659	11031	4498	2225	3486	2294	5	
1480	2089	575	242	212	30	6	
873	2434	934	477	349	33	7	
2306	6508	2989	1506	2924	2231	8	
i urzędnia rolnicze							
<i>bezwzględnych</i>							
21279	48464	24339	11552	14985	2099	9	
831	1203	363	147	209	24	10	
9355	22431	10162	4884	5265	525	11	
6488	16953	10642	5520	7020	796	12	
4949	13176	9778	5845	9513	1323	13	
446	2250	3276	3492	7839	1558	14	
173	422	496	270	1328	914	15	
<i>sztukach</i>							
23152	61139	39193	22783	37991	7276	16	
832	1539	409	172	287	32	17	
9643	23695	10818	5100	5591	621	18	
6853	18796	12445	6361	8289	958	19	
5185	13969	11268	6873	12429	1881	20	
466	2687	3733	3974	9880	2421	21	
173	453	520	304	1517	1364	22	
<i>bezwzględnych</i>							
358	3045	3868	3147	6698	1340	23	
622	2008	2734	1896	3183	367	24	
–	85	98	171	446	98	25	
80	50	190	182	553	152	26	
9605	29054	17703	9005	12374	1541	27	
1017	4180	3492	1848	3037	494	28	
949	6170	7107	5692	9787	1294	29	
983	6881	6893	5958	10425	1442	30	
4393	14854	8312	3766	3724	298	31	
4471	15221	9959	5144	6378	634	32	
8858	29669	18005	9242	12944	1723	33	
8196	27664	17313	9286	12797	1503	34	
7436	21907	14050	7411	11182	1492	35	
2996	6750	2733	879	772	96	36	

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe	
			1 – 2 ha	2 – 3
				Ciągniki, maszyny
				<i>w</i>
	Liczba maszyn i urządzeń rolniczych:			
1	Kombajny zbożowe.....	19157	189	108
2	Kombajny ziemniaczane.....	10937	14	12
3	Kombajny buraczane.....	923	–	–
4	Silosokombajny.....	1260	–	–
5	Kosiarki ciągnikowe.....	90032	2976	3994
6	Przyczepy zbierające	15210	238	265
7	Prasy zbierające.....	32667	74	189
8	Ładowacze.....	35059	87	256
9	Kopaczki do ziemniaków.....	38387	1025	1912
10	Sadzarki do ziemniaków.....	45088	1275	1720
11	Rozsiewacze nawozów i wapnia.....	89076	2467	3871
12	Rozrzutniki obornika.....	83129	1768	2859
13	Polowe opryskiwacze ciągnikowe.....	70818	2164	3932
14	Sadownicze opryskiwacze ciągnikowe.....	21111	1555	1701
				Powierzchnia
				<i>w</i>
15	Powierzchnia upraw nawadnianych przynajmniej raz w roku.....	11460	269	226
				Nawożenie i środki
				<i>w liczbach</i>
	Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne			
16	lub wapniowe.....	147916	16381	13402
17	Mineralne.....	145049	15994	13124
18	azotowe.....	139257	15086	12189
19	fosforowe.....	15340	1038	844
20	potasowe.....	9702	411	447
21	wieloskładnikowe.....	31020	2741	2361
22	Wapniowe.....	14099	739	1276
	Gospodarstwa stosujące nawozy naturalne			
23	 pochodzenia zwierzęcego.....	104547	8409	7332
24	Obornik.....	102826	8184	7240
25	Gnojówkę.....	15721	164	126
26	Gnojowicę.....	8553	137	180
				<i>w</i>
	Zużycie nawozów mineralnych (NPK) na 1 hektar użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej.....	93,4	48,0	36,6
				<i>w liczbach</i>
28	Gospodarstwa rolne stosujące środki ochrony roślin.....	130245	13673	11391
				Pracujący w
				<i>w tysiącach</i>
29	Liczba pełnozatrudnionych^a	294,5	26,4	22,9

^a Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pozostałych osób oraz

WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych							Lp.
3 – 5	5 – 10	10 – 15	15 – 20	20 – 50	50 ha i więcej		
i urządzenia rolnicze (dok.)							
<i>sztukach</i>							
380	3119	3916	3222	6758	1464	1	
622	2020	2742	1905	3221	401	2	
–	85	98	179	460	101	3	
80	50	190	190	595	156	4	
9710	29614	18364	9390	13962	2022	5	
1084	4253	3596	1907	3221	646	6	
949	6202	7294	5982	10544	1433	7	
988	6913	7153	6238	11628	1797	8	
4393	14874	8350	3775	3744	313	9	
4471	15221	10025	5192	6533	651	10	
9036	30014	18376	9541	13736	2034	11	
8406	27722	17429	9470	13682	1792	12	
7502	22153	14334	7563	11533	1636	13	
3331	8202	3790	1237	1166	130	14	
nawadniana							
<i>hektarach</i>							
521	4114	3187	1484	1545	114	15	
ochrony roślin							
<i>bezwzględnych</i>							
25190	44336	22139	10579	14044	1845	16	
24691	43471	21717	10456	13802	1793	17	
23617	42016	21036	10130	13444	1740	18	
1788	4602	2725	1808	2324	211	19	
567	2432	1793	1270	2363	419	20	
4599	7695	5190	2965	4707	762	21	
1683	4218	2613	1068	2106	397	22	
14226	32351	18426	9209	13071	1522	23	
13967	31842	18174	9150	12802	1466	24	
431	2708	3347	3051	5301	593	25	
386	1669	1807	1244	2703	426	26	
<i>kilogramach</i>							
68,8	68,7	79,6	94,7	135,2	114,3	27	
<i>bezwzględnych</i>							
21756	39201	19914	9472	13068	1769	28	
gospodarstwie rolnym							
<i>AWU</i>							
42,9	88,6	49,7	24,5	33,8	5,6	29	

pomocą sąsiedzką.

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe	
			1 – 2 ha	2 – 3
Dochody gospodarstw domowych				
<i>w liczbach</i>				
Gospodarstwa domowe z użytkownikiem gospodarstwa rolnego, w których wystąpiły dochody z tytułu:				
1	Prowadzenia działalności pozarolniczej.....	29319	4901	3706
2	Pracy najemnej.....	103846	19909	13718
3	Emerytury lub renty	47299	9523	5499
4	Innych źródeł niezarobkowych poza emeryturą lub rentą	8594	2072	1106
Gospodarstwa domowe o dochodach przekraczających 50% dochodów:				
5	Z działalności rolniczej.....	84365	2878	4233
6	Z działalności rolniczej i pracy najemnej.....	1319	163	57
7	Z pracy najemnej.....	63503	15170	10641
8	Z pracy najemnej i działalności rolniczej.....	4388	627	355
9	Z działalności pozarolniczej.....	14958	3172	2627
10	Z emerytury i renty.....	20375	7569	3368
11	Z niezarobkowych źródeł utrzymania poza emeryturą i rentą.....	2265	704	271
12	Gospodarstwa domowe z użytkownikiem gospodarstwa rolnego, które zużywały powyżej 50% końcowej produkcji rolniczej na potrzeby gospodarstwa domowego.....	40709	8271	5897
Pracujący				
<i>w tysiącach</i>				
13	Członkowie rodziny użytkownika gospodarstwa rolnego pracujący w gospodarstwie rolnym.....	490,1	67,0	51,2
14	mężczyźni.....	270,5	33,8	28,4
15	kobiety.....	219,6	33,2	22,7
osoby w wieku:				
16	do 24 lat.....	53,5	4,8	4,0
17	25–34.....	82,4	11,0	7,8
18	35–44.....	87,1	9,9	8,7
19	45–54.....	114,4	14,4	12,6
20	55–64.....	112,2	18,8	13,1
21	65 lat i więcej.....	40,5	8,2	5,1
22	Użytkownicy gospodarstw rolnych	207,1	32,2	22,6
23	mężczyźni.....	146,2	16,4	13,5
24	kobiety.....	61,0	15,8	9,0
osoby w wieku:				
25	do 24 lat.....	2,8	0,7	0,1
26	25–34.....	24,2	3,5	1,9
27	35–44.....	50,5	6,2	5,8
28	45–54.....	64,3	8,1	6,9
29	55–64.....	49,1	8,2	5,6
30	65 lat i więcej.....	16,3	5,5	2,3

WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (cd.)

użytków rolnych							Lp.
3 – 5	5 – 10	10 – 15	15 – 20	20 – 50	50 ha i więcej		
z użytkownikiem gospodarstwa rolnego							
<i>bezwzględnych</i>							
5712	8102	3270	1332	1700	597	1	
22412	33931	7859	2972	2749	295	2	
10116	12982	4732	1980	2239	227	3	
1277	2479	912	389	326	31	4	
9019	25609	17681	9469	13480	1996	5	
96	496	271	73	157	7	6	
15426	16806	3725	1133	528	74	7	
1004	1855	430	53	56	9	8	
3553	3847	1020	345	289	105	9	
5455	3369	436	122	53	3	10	
672	441	89	50	39	–	11	
8816	9836	4092	1782	1867	148	12	
w gospodarstwie rolnym							
<i>osób</i>							
86,0	141,5	66,1	31,0	41,5	5,9	13	
47,7	78,6	37,4	17,6	23,6	3,4	14	
38,3	62,9	28,7	13,4	17,9	2,5	15	
6,8	16,0	9,6	4,8	6,6	0,9	16	
13,4	24,9	11,0	5,6	7,6	1,2	17	
14,5	26,2	12,3	5,9	8,3	1,4	18	
19,7	32,7	16,1	7,9	9,7	1,3	19	
23,4	31,0	12,9	5,1	6,9	1,0	20	
8,1	10,6	4,2	1,7	2,3	0,3	21	
37,9	58,3	26,3	12,1	15,4	2,3	22	
25,0	43,1	21,8	10,5	13,8	2,0	23	
12,9	15,3	4,5	1,6	1,6	0,3	24	
0,4	0,6	0,5	0,2	0,3	0,0	25	
2,9	7,8	3,5	1,9	2,4	0,3	26	
8,4	14,9	6,9	3,2	4,4	0,7	27	
11,8	18,2	9,0	4,3	5,4	0,7	28	
10,4	13,9	5,5	2,3	2,7	0,4	29	
4,0	2,9	1,0	0,3	0,3	0,1	30	

TABL. 4. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (dok.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe	
			1 – 2 ha	2 – 3
				Pracujący w tysiącach
	Członkowie rodziny użytkownika gospodarstwa rolnego pracujący w gospodarstwie rolnym (dok.)			
1	Małżonkowie użytkowników	110,0	13,9	11,5
2	mężczyźni.....	29,5	6,4	4,9
3	kobiety.....	80,5	7,5	6,7
	osoby w wieku:			
4	do 24 lat.....	0,6	0,1	0,1
5	25–34.....	14,2	1,4	1,3
6	35–44.....	30,8	3,4	2,4
7	45–54.....	37,7	3,8	3,9
8	55–64.....	21,9	3,9	2,8
9	65 lat i więcej.....	4,8	1,4	1,1
10	Pozostali członkowie rodziny	172,9	20,9	17,1
11	mężczyźni.....	94,8	11,0	10,0
12	kobiety.....	78,1	9,9	7,1
	osoby w wieku:			
13	do 24 lat.....	50,1	4,1	3,8
14	25–34.....	44,0	6,1	4,6
15	35–44.....	5,9	0,3	0,5
16	45–54.....	12,4	2,5	1,8
17	55–64.....	41,2	6,6	4,6
18	65 lat i więcej.....	19,4	1,3	1,8
	Pracujący wyłącznie w swoim gospodarstwie rolnym.....	340,6	39,1	32,0
19	mężczyźni.....	176,1	17,2	16,5
20	kobiety.....	164,5	21,9	15,4
	Pracujący głównie w swoim gospodarstwie rolnym i dodatkowo poza gospodarstwem	15,9	2,1	0,8
21	mężczyźni.....	11,8	1,8	0,5
22	kobiety.....	4,1	0,3	0,3
	Pracujący głównie poza swoim gospodarstwem rolnym i dodatkowo w gospodarstwie	133,7	25,8	18,4
23	mężczyźni.....	82,7	14,8	11,4
24	kobiety.....	51,0	11,0	7,0
	Pracownicy najemni (spoza gospodarstwa domowego) zatrudnieni w gospodarstwie rolnym na stałe.....	4,2	0,2	0,1
25	Liczba pełnozatrudnionych^a.....	294,5	26,4	22,9
	w tym:			<i>w tysiącach</i>
26	Członkowie rodziny użytkownika gospodarstwa rolnego pracujący w gospodarstwie rolnym.....	267,5	25,6	22,4
27	użytkownicy gospodarstw rolnych.....	129,7	11,6	10,7
28	małżonkowie użytkowników.....	66,1	5,0	5,0
29	pozostali członkowie rodziny.....	71,7	9,0	6,7

^a Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pozostałych osób oraz

WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH (dok.)

użytków rolnych							Lp.
3 – 5	5 – 10	10 – 15	15 – 20	20 – 50	50 ha i więcej		
w gospodarstwie rolnym (dok.)							
<i>osób</i>							
							13
18,6	31,4	15,4	7,4	10,3	1,4	1	
6,5	7,5	2,3	1,0	0,8	0,1	2	
12,1	23,9	13,0	6,5	9,5	1,3	3	
0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	4	
1,9	4,2	2,2	1,1	1,9	0,3	5	
5,0	9,0	4,6	2,4	3,5	0,5	6	
5,8	11,2	6,1	2,9	3,6	0,4	7	
4,7	6,2	2,1	0,9	1,1	0,2	8	
1,1	0,8	0,3	0,1	0,0	0,0	9	
29,5	51,7	24,5	11,4	15,8	2,2	10	
16,1	28,0	13,3	6,1	9,0	1,3	11	
13,3	23,7	11,2	5,3	6,8	0,9	12	
6,3	15,3	9,0	4,5	6,2	0,8	13	
8,6	12,9	5,2	2,7	3,3	0,6	14	
1,1	2,3	0,9	0,3	0,4	0,1	15	
2,1	3,3	1,1	0,7	0,7	0,1	16	
8,3	11,0	5,2	1,9	3,2	0,4	17	
3,0	6,9	3,0	1,4	1,9	0,2	18	
54,0	97,3	51,8	25,6	35,7	5,1	19	
27,1	50,2	28,0	13,9	20,2	2,9	20	
27,0	47,1	23,8	11,7	15,4	2,2	21	
2,3	5,3	2,6	1,1	1,4	0,3	22	
1,6	3,8	1,9	0,9	1,1	0,2	23	
0,7	1,6	0,7	0,2	0,3	0,1	24	
29,7	38,8	11,7	4,3	4,4	0,6	25	
19,0	24,6	7,5	2,8	2,3	0,3	26	
10,7	14,2	4,3	1,5	2,1	0,3	27	
0,2	0,7	0,7	0,3	0,8	1,0	28	
<i>AWU</i>							
42,9	88,6	49,7	24,5	33,8	5,6	29	
41,1	80,6	43,1	21,3	29,3	4,3	30	
19,6	39,8	21,4	10,5	14,2	2,1	31	
9,7	19,8	11,4	5,8	8,3	1,1	32	
11,8	21,0	10,3	5,0	6,8	1,1	33	

pomocą sąsiedzką.

TABL. 5. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW INDYWIDUALNYCH WEDŁUG GŁÓWNEGO

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa domowe, w których	
			działalności rolniczej	działalności rolniczej i pracy najemnej
1	Gospodarstwa ogółem.....	211896	84928	1322
2	Gospodarstwa, w których kierujący posiada wykształcenie rolnicze.....	101410	54114	836
3	Wyższe	5305	2659	54
4	Policealne	537	293	9
5	Średnie zawodowe	25917	14380	194
6	Zasadnicze zawodowe	33875	21122	380
7	Kurs rolniczy	35775	15659	199
	Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres:			
8	Do 1 roku.....	2454	733	–
9	2–5	21207	7036	205
10	6–10	35632	10665	273
11	11–20	69044	27074	348
12	21 lat i więcej	83559	39420	497
13	Gospodarstwa, w których prowadzona była zarobkowa działalność gospodarcza inna niż rolnicza bezpośrednio związana z gospodarstwem rolnym.....	3755	1335	87
14	Gospodarstwa, w których wartość bezpośredniej sprzedaży konsumentom wynosi co najmniej 50% wartości ogólnej sprzedaży produkcji rolniczej gospodarstwa rolnego	40298	14032	149
15	Gospodarstwa z powierzchnią gruntów.....	211871	84915	1322
16	Użytków rolnych.....	211505	84677	1319
17	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	210956	84596	1319
18	pod zasiewami.....	174705	72944	1119
19	gruntów ugorowanych.....	18489	7387	130
20	ogrodów przydomowych.....	27659	10450	329
21	łąk trwałych	143561	60616	962
22	pastwisk trwałych	31727	19333	302
23	upraw trwałych.....	35258	18149	297
24	w tym sadow.....	33076	17211	247
25	użytków rolnych pozostałych	14513	4466	59
26	Lasów i gruntów leśnych.....	114424	49124	789
27	Pozostałych gruntów.....	184865	77758	1240

ŹRÓDŁA DOCHODU GOSPODARSTWA DOMOWEGO

ponad 50% dochodów ogółem stanowiły dochody z					Gospodarstwa pozostałe	Lp.
pracy najemnej	pracy najemnej i działalności rolniczej	działalności pozarolniczej	emerytury i renty	niezarobkowych źródeł utrzymania poza emeryturą i rentą		
64970	4391	15274	21137	2399	17476	1
21401	1777	6292	7475	782	8734	2
1458	21	484	246	17	365	3
50	–	89	29	–	68	4
5851	703	1621	845	232	2092	5
5964	325	1427	1364	208	3086	6
8078	729	2672	4990	326	3123	7
1001	78	88	210	63	280	8
8633	564	1471	965	120	2214	9
15117	800	3196	1985	408	3188	10
24053	1182	6232	4331	876	4949	11
16164	1767	4287	13646	932	6846	12
649	77	1132	121		354	13
15010	1366	2972	3475	402	2889	14
64965	4390	15273	21134	2399	17475	15
64893	4390	15252	21133	2399	17443	16
64799	4390	15223	20791	2399	17439	17
52085	4006	12268	15638	1646	14998	18
5487	340	1218	2017	449	1462	19
8410	647	1758	3414	248	2402	20
42357	3405	9523	13384	1666	11648	21
5717	495	1363	1682	297	2538	22
7665	431	2855	2445	289	3128	23
7178	402	2630	2340	249	2819	24
4330	603	1502	2525	239	789	25
32917	2645	7687	10182	1157	9923	26
53641	4303	12025	18526	1687	15684	27

TABL. 5. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW INDYWIDUALNYCH WEDŁUG GŁÓWNEGO

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa domowe, w których	
			działalności rolniczej	działalności rolniczej i pracy najemnej
1	Powierzchnia gruntów w ha.....	2160516	1333205	16009
2	Użytków rolnych.....	1863594	1181697	13900
3	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	1842967	1175385	13746
4	pod zasiewami.....	1144128	732241	8806
5	gruntów ugorowanych.....	61881	32261	552
6	ogrodów przydomowych.....	4239	1578	25
7	łąk trwałych	419181	249235	2785
8	pastwisk trwałych	98271	73902	617
9	upraw trwałych.....	115267	86168	960
10	w tym sadow.....	109381	82969	840
11	użytków rolnych pozostałych	20627	6312	155
12	Lasów i gruntów leśnych.....	192788	99256	1338
13	Pozostałych gruntów.....	104134	52252	771
14	Średnia powierzchnia gruntów w jednym gospodarstwie rolnym w ha.....	10,20	15,70	12,11
15	Użytków rolnych.....	8,79	13,91	10,51
16	Użytków rolnych w dobrej kulturze.....	8,70	13,84	10,40
17	Gospodarstwa domowe z użytkownikiem gospodarstwa rolnego, które zużywały powyżej 50% końcowej produkcji rolniczej na potrzeby gospodarstwa domowego.....	41349	12871	316
18	Liczba pełnozatrudnionych^a w tys. AWU.....	298,5	176,1	2,1

^a Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pozostałych osób oraz

ŹRÓDŁA DOCHODU GOSPODARSTWA DOMOWEGO (dok.)

ponad 50% dochodów ogółem stanowiły dochody z					Gospodarstwa pozostałe	Lp.
pracy najemnej	pracy najemnej i działalności rolniczej	działalności pozarolniczej	emerytury i renty	niezarobkowych źródeł utrzymania poza emeryturą i rentą		
382440	32789	119622	90350	12128	173972	1
311691	26961	100200	72501	10012	146631	2
305897	26267	97593	68851	9708	145521	3
189636	17269	58696	39362	4678	93439	4
13702	411	5502	3669	1396	4388	5
1119	89	467	452	36	473	6
81685	6894	23043	20788	2856	31893	7
9227	1038	3950	2053	498	6987	8
10527	567	5935	2527	245	8340	9
9779	556	5226	2270	166	7575	10
5794	694	2606	3651	304	1111	11
46304	3755	11471	11273	1305	18087	12
24445	2072	7952	6576	811	9254	13
5,89	7,47	7,83	4,27	5,06	9,95	14
4,80	6,14	6,56	3,43	4,17	8,39	15
4,71	5,98	6,39	3,26	4,05	8,33	16
12733	976	3320	7023	564	3546	17
54,6	4,3	14,1	21,1	2,3	24,0	18

pomocą sąsiedzką.

TABL. 6. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG PŁCI I WIEKU OSOBY KIERUJĄCEJ

Wyszczególnienie	Ogółem	Razem			Mężczyźni			Kobiety		
		poniżej 40 lat	40-64	65 lat i więcej	poniżej 40 lat	40-64	65 lat i więcej	poniżej 40 lat	40-64	65 lat i więcej
Informacje ogólne										
<i>w liczbach bezwzględnych</i>										
Gospodarstwa ogółem.....	212159	51780	143661	16717	38793	104559	10213	12987	39103	6505
o powierzchni użytków rolnych:										
Do 1 ha włącznie.....	3651	691	2784	175	557	1509	84	134	1275	91
Powyżej 1 ha razem.....	208508	51089	140877	16542	38236	103050	10129	12853	37827	6413
1–2 ha.....	32198	6512	20219	5468	3291	11034	2662	3221	9184	2806
2–3.....	23205	4522	16165	2518	3156	10362	1670	1366	5803	848
3–5.....	38070	8267	25880	3924	6072	17699	2439	2195	8181	1485
5–10.....	58540	15627	39991	2921	11978	30210	1906	3649	9781	1015
10–15.....	26357	7003	18368	986	5628	15586	828	1374	2782	159
15–20.....	12189	3738	8167	284	3171	7236	223	567	930	61
20–50.....	15501	4653	10483	365	4255	9494	333	398	989	32
50 ha i więcej.....	2448	769	1604	75	685	1427	67	84	177	8
Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wyszkolenie rolnicze.....	101576	20152	74498	6926	16798	60329	5556	3355	14170	1371
Wyższe.....	5386	2761	2355	270	2206	1687	221	555	669	50
Policealne i średnie zawodowe.....	26508	8504	17340	664	6895	12960	557	1609	4380	107
Zasadnicze zawodowe.....	33882	4250	28683	949	3821	24088	830	429	4595	119
Kurs rolniczy.....	35800	4637	26120	5043	3876	21594	3948	762	4526	1095
Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres:										
Do 1 roku.....	2469	1796	566	106	1245	268	17	551	298	89
2–5.....	21258	15896	5322	41	11824	3376	35	4072	1946	5
6–10.....	35707	19451	15668	588	14365	10037	443	5086	5631	145
11–20.....	69106	14239	52982	1885	11035	37859	899	3204	15124	986
21 lat i więcej.....	83619	398	69124	14098	323	53019	8818	75	16104	5280
Gospodarstwa, w których udział przychodów ze sprze- daży wyrobów i usług z dzia- łalności gospodarczej innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem rolnym w ogólnej sprzedaży produkcji gospodarstwa rolnego wynosi więcej niż 50%.....	1132	178	890	64	170	704	64	9	185	–
Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów										
<i>w liczbach bezwzględnych</i>										
Gospodarstwa z powierzchnią	212134	51773	143645	16716	38787	104544	10211	12986	39102	6505
Użytków rolnych.....	211760	51665	143385	16710	38703	104374	10208	12962	39011	6502
użytków rolnych w dobrej kulturze.....	211205	51551	143110	16543	38667	104181	10086	12884	38929	6458
pod zasiewami.....	174875	44492	118615	11768	33835	88790	7278	10658	29825	4490
gruntów ugorowanych.....	18537	3896	13131	1510	2904	8952	873	992	4180	637

TABL. 6. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG PŁCI I WIEKU OSOBY KIERUJĄCEJ (cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem	Razem			Mężczyźni			Kobiety		
		poniżej 40 lat	40-64	65 lat i więcej	poniżej 40 lat	40-64	65 lat i więcej	poniżej	40-64	65 lat i więcej
Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów (cd.)										
<i>w liczbach bezwzględnych</i>										
Użytków rolnych (dok.)										
ogrodów przydomowych.....	27667	6186	18385	3096	4221	13719	1529	1965	4666	1567
łąk trwałych.....	143705	34603	99367	9735	25995	72629	6025	8608	26738	3711
pastwisk trwałych.....	31817	8218	21931	1668	6337	18023	1024	1881	3909	644
upraw trwałych.....	35300	8333	24074	2894	6400	17328	1765	1933	6746	1128
w tym sadów.....	33104	7838	22523	2743	5983	16195	1637	1856	6327	1106
użytków rolnych pozostałych.....	14564	2606	9917	2042	2058	6937	1350	548	2979	691
Lasów i gruntów leśnych.....	114529	29082	77773	7673	21745	58546	4793	7337	19228	2880
Pozostałych gruntów.....	185052	45084	125529	14439	34118	93637	8877	10966	31893	5562
<i>w hektarach</i>										
Powierzchnia ogółem.....	2207883	590624	1509440	107819	485826	1238929	78695	104798	270511	29124
Użytków rolnych.....	1901921	513982	1298352	89587	424798	1073395	66422	89184	224958	23165
użytków rolnych w dobrej kulturze.....	1879832	510139	1283926	85767	421846	1062842	63826	88292	221084	21941
pod zasiewami.....	1168621	326948	793099	48574	272469	667684	36240	54479	125415	12334
gruntów ugorowanych.....	63213	14894	44013	4306	11174	33195	2781	3720	10818	1525
ogrodów przydomowych.....	4247	932	2887	427	656	2020	224	276	867	203
łąk trwałych.....	425382	113034	291842	20507	94134	234602	15052	18900	57240	5455
pastwisk trwałych.....	100787	24871	70751	5165	20351	61476	4304	4520	9275	862
upraw trwałych.....	117582	29459	81334	6788	23063	63864	5225	6397	17470	1563
w tym sadów.....	109859	27894	75850	6114	21716	59205	4758	6179	16646	1355
użytków rolnych pozostałych.....	22090	3843	14426	3820	2952	10553	2596	891	3873	1224
Lasów i gruntów leśnych.....	194641	49520	133644	11477	39051	104899	7986	10469	28745	3491
Pozostałych gruntów.....	111321	27122	77444	6755	21977	60635	4287	5145	16809	2468
Średnia powierzchnia gruntów w jednym gospodarstwie rolnym.....	10,41	11,41	10,51	6,45	12,52	11,85	7,71	8,07	6,92	4,48
Użytków rolnych.....	8,96	9,93	9,04	5,36	10,95	10,27	6,50	6,87	5,75	3,56
Użytków rolnych w dobrej kulturze.....	8,86	9,85	8,94	5,13	10,87	10,16	6,25	6,80	5,65	3,37
<i>w liczbach bezwzględnych</i>										
Gospodarstwa prowadzące uprawę:										
Zbóż.....	157762	40215	107218	10329	30472	81016	6404	9743	26202	3925
Strączkowych na ziarno.....	5794	1463	3770	560	1094	2860	469	370	911	91
Ziemniaków.....	57099	13567	40525	3008	10964	31878	1929	2603	8647	1079
Roślin przemysłowych.....	8854	2971	5501	382	2680	4604	209	291	897	173
Warzyw gruntowych.....	11674	2699	8468	507	1815	6517	338	884	1951	169
Warzyw pod osłonami.....	3364	1261	2049	54	1060	1744	51	200	304	3
Truskawek gruntowych i spod osłon.....	15670	5025	10188	457	3779	7963	282	1246	2224	175

TABL. 6. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG PŁCI I WIEKU OSOBY KIERUJĄCEJ (cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem	Razem			Mężczyźni			Kobiety		
		poniżej 40 lat	40-64	65 lat i więcej	poniżej 40 lat	40-64	65 lat i więcej	poniżej 40 lat	40-64	65 lat i więcej
Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów (dok.)										
<i>w hektarach</i>										
Powierzchnia uprawy:										
Zbóż.....	875647	240056	596707	38884	196128	498939	28532	43928	97767	10352
Strączkowych na ziarno.....	11422	3062	7472	888	2468	6001	646	595	1470	241
Ziemniaków.....	45854	9658	34732	1464	8072	29641	972	1586	5091	493
Roślin przemysłowych.....	54974	17514	35327	2134	16217	31236	1906	1296	4091	228
Warzyw gruntowych.....	16187	3855	11844	489	3437	10021	463	417	1823	25
Warzyw pod osłonami.....	2421	1062	1336	23	917	1148	20	145	188	3
Truskawek gruntowych i spod osłon.....	18790	6713	11719	358	5560	9324	255	1153	2395	103
Zwierzęta gospodarskie										
<i>w liczbach bezwzględnych</i>										
Gospodarstwa utrzymujące:										
Bydło.....	69070	18466	48050	2554	15078	39567	1797	3388	8483	757
w tym krowy.....	58078	14864	40940	2274	12036	33867	1618	2828	7074	657
Świnie.....	29227	7512	20376	1339	6111	17082	858	1401	3294	481
w tym lochy.....	20306	5170	14561	575	4210	12488	440	960	2074	135
Owce.....	151	37	98	16	33	82	13	4	18	
Kozy.....	1114	218	659	236	149	455	54	69	204	182
Drób kurzy.....	57969	13428	39492	5049	9890	29901	2975	3539	9591	2073
w tym kury nioski.....	55063	12635	37468	4960	9308	28190	2907	3327	9278	2053
Konie.....	12213	2376	8921	916	1729	7148	674	648	1772	242
<i>w sztukach</i>										
Pogłowie:										
Bydła.....	1068388	317742	730170	20476	284534	656168	17986	33208	74002	2490
w tym krów.....	512187	144084	357906	10197	128317	322486	8922	15768	35419	1275
Świń.....	1063328	328542	708136	26650	286147	645970	22950	42395	62166	3701
w tym loch.....	88307	26384	59740	2183	22678	53777	1282	3705	5964	901
Owiec.....	6131	1187	4150	795	1053	3353	677	134	916	
Kóz.....	6260	1917	3483	860	1708	2068	167	209	1414	693
Drobiego kurzego w tys. szt.....	26277,9	12611,5	12745,1	921,4	10882,2	10586,5	834,9	1729,2	2158,6	86,5
w tym kur niosek w tys. szt.....	9219,6	3331,9	5569,5	318,3	2719,3	4664,3	257,6	612,5	905,1	60,7
Koni.....	31765	6865	23153	1748	5249	19752	1336	1616	3400	411
Ciągniki rolnicze										
<i>w liczbach bezwzględnych</i>										
Gospodarstwa posiadające ciągniki własne lub wspólne.	142459	37962	97978	6519	30368	78233	5088	7594	19745	1430
o mocy silnika:										
Do 15 kW.....	3366	758	2304	304	635	1683	219	123	621	85
15–25.....	62804	15992	43891	2921	12378	34096	2417	3614	9794	504
25–40.....	53768	14846	36525	2397	11856	30317	1797	2990	6208	600
40–60.....	47266	12341	33558	1367	10655	28466	1139	1687	5092	228
60–100.....	19325	6161	12787	377	5564	11809	360	597	978	17
100 kW i więcej.....	3754	1095	2447	212	1008	2281	55	86	166	157

TABL. 6. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG PŁCI I WIEKU OSOBY KIERUJĄCEJ (dok.)

Wyszczególnienie	Ogółem	Razem			Mężczyźni			Kobiety		
		poniżej 40 lat	40-64	65 lat i więcej	poniżej 40 lat	40-64	65 lat i więcej	poniżej	40-64	65 lat i więcej
<i>w sztukach</i>										
Liczba ciągników własnych i wspólnych.....	213177	57935	147090	8153	47957	122333	6551	9977	24757	1601
o mocy silnika:										
Do 15 kW.....	3907	964	2624	319	840	1990	233	124	635	85
15–25.....	66081	16636	46399	3046	12802	36055	2541	3834	10344	504
25–40.....	60404	16933	40862	2609	13592	34033	2002	3341	6828	607
40–60.....	54486	14519	38449	1518	12646	32862	1289	1873	5587	230
60–100.....	23766	7662	15689	415	6955	14521	398	707	1169	18
100 kW i więcej.....	4534	1222	3067	246	1122	2873	88	99	194	157
Nawożenie										
<i>w liczbach bezwzględnych</i>										
Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne lub wapniowe..	149632	39047	101036	9549	31022	76840	6182	8025	24196	3366
Gospodarstwa stosujące nawozy naturalne pochodzenia zwierzęcego.....	105123	27621	71888	5614	21428	56485	3850	6193	15403	1764
<i>w kilogramach</i>										
Zużycie NPK na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze....	93,4	106,8	89,4	74,0	114,0	94,2	81,0	72,4	66,5	53,4
Dochody gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego w gospodarstwach indywidualnych										
<i>w liczbach bezwzględnych</i>										
Gospodarstwa domowe, w których wystąpiły dochody z tytułu:										
Prowadzenia działalności pozarolniczej.....	29871	7877	20997	996	6168	15479	560	1710	5518	436
Pracy najemnej.....	105656	29752	73279	2625	20534	50043	1769	9217	23236	856
Emerytury lub renty.....	48433	7401	27863	13168	5327	18563	7521	2074	9300	5647
Innych źródeł niezarobkowych poza emeryturą i rentą.....	8765	2241	5893	630	1290	3784	385	952	2109	245
Gospodarstwa domowe o dochodach przekraczających 50% dochodów:										
Z działalności rolniczej.....	84928	20715	61689	2525	17425	50906	1830	3290	10783	695
Z działalności rolniczej i pracy najemnej.....	1322	556	737	29	411	580	10	145	157	19
Z pracy najemnej.....	64970	19380	44188	1402	13043	28251	1076	6337	15937	326
Z pracy najemnej i działalności rolniczej.....	4391	1241	2807	343	877	2030	101	363	776	242
Z działalności pozarolniczej.....	15274	3728	11160	387	2918	8217	339	810	2943	47
Z emerytury i renty.....	21137	865	10107	10164	628	5590	5560	237	4518	4604
Z niezarobkowych źródeł utrzymania poza emeryturą i rentą.....	2399	406	1629	364	231	846	192	174	783	171
Gospodarstwa domowe z użytkownikiem gospodarstwa rolnego, które zużywały powyżej 50% końcowej produkcji rolniczej na potrzeby gospodarstwa domowego.....	41349	9074	27237	5037	6412	20014	2748	2662	7223	2289

TABL. 7. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG TYPÓW ROLNICZYCH (według

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa o		
			specjalizujące się w uprawach polowych	specjalizujące się w uprawach ogrodniczych	specjalizujące się w uprawach trwałych
					Informacje w liczbach
1	Gospodarstwa ogółem.....	211021	93629	6245	19068
	o powierzchni użytków rolnych:				
2	Do 1 ha włącznie.....	3651	1577	436	429
3	Powyżej 1 ha razem.....	207370	92052	5809	18639
4	1–2 ha.....	32178	20782	480	3152
5	2–3.....	23027	15324	1061	1940
6	3–5.....	37622	20783	955	3574
7	5–10.....	58572	22496	2050	6550
8	10–15.....	26292	6892	811	2436
9	15–20.....	12049	2709	189	542
10	20–50.....	15390	2321	236	391
11	50 ha i więcej.....	2242	744	27	54
	Gospodarstwa o klasie wielkości ekonomicznej:				
12	0–2 tys. euro.....	52248	41783	814	
13	2–4.....	37872	26370	49	2429
14	4–8.....	39073	14683	422	3436
15	8–15.....	29138	6752	457	4028
16	15–25.....	20565	2159	864	4195
17	25–50.....	20260	1250	1733	3613
18	50–100.....	8287	437	1496	492
19	100 tys. euro i więcej.....	3578	195	1285	
	Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wykształcenie rolnicze.....	101284	36925	3588	11842
20	Wyższe.....	5411	1944	238	1415
21	Policealne i średnie zawodowe.....	26541	9248	778	3748
22	Zasadnicze zawodowe.....	33579	11914	927	3335
23	Kurs rolniczy.....	35753	13820	1646	3344
	Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres:				
24	Do 1 roku.....	2469	1134	45	97
25	2–5.....	20976	11311	997	1438
26	6–10.....	35172	16884	861	3471
27	11–20.....	68848	31569	2164	6133
28	21 lat i więcej.....	83556	32730	2178	7929

siedziby gospodarstwa)

typie rolniczym							Lp.
specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi	mieszane - różne uprawy	mieszane - różne zwierzęta	mieszane - różne uprawy i zwierzęta	niesklasyfikowane		
ogólne							
<i>bezwzględnych</i>							
34739	4410	7407	8698	33135	3690	1	
199	227	44	–	214	524	2	
34540	4183	7362	8698	32922	3166	3	
852	734	1821	357	2311	1688	4	
636	429	657	620	1894	465	5	
2979	467	1393	1420	5507	544	6	
8645	962	1768	3278	12551	271	7	
7476	477	894	1630	5559	116	8	
5049	335	374	592	2187	72	9	
8103	625	371	758	2581	5	10	
800	155	83	43	333	4	11	
475	1340	1308	133	2704	3690	12	
2020	173	1115	845	4871	–	13	
4933	198	1860	2470	11070	–	14	
5910	287	1214	2488	8002	–	15	
7110	363	858	1398	3617	–	16	
9434	474	684	1047	2024	–	17	
4196	440	285	272	670	–	18	
659	1134	82	44	177	–	19	
21128	2341	3189	4597	16764	910	20	
722	199	273	79	475	66	21	
5815	791	912	1196	3819	234	22	
8394	486	949	1456	6027	93	23	
6196	865	1055	1865	6445	517	24	
401	83	73	170	434	31	25	
2913	421	595	690	2188	421	26	
5103	634	1109	1430	5006	676	27	
10787	1368	2053	2705	10789	1281	28	
15534	1904	3577	3703	14718	1282	29	

TABL. 7. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG TYPÓW ROLNICZYCH (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa o		
			specjalizujące się w uprawach polowych	specjalizujące się w uprawach ogrodniczych	specjalizujące się w uprawach trwałych
					Informacje w liczbach
1	Gospodarstwa, w których wartość bezpośredniej sprzedaży konsumentom wynosi co najmniej 50% wartości ogólnej sprzedaży produkcji rolniczej gospodarstwa rolnego.....	40306	22626	1679	4158
2	Gospodarstwa, w których udział przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług z działalności gospodarczej innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem rolnym w ogólnej sprzedaży produkcji gospodarstwa rolnego wynosi więcej niż 50 %.....	1195	564	31	108
					Użytkowanie gruntów w liczbach
3	Gospodarstwa z powierzchnią.....	210997	93629	6245	19068
4	Użytków rolnych.....	210624	93629	6114	19068
5	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	210068	93629	6097	19068
6	pod zasiewami.....	174254	81256	5820	4839
7	gruntów ugorowanych.....	18337	6030	989	3169
8	ogrodów przydomowych.....	27534	9997	562	2281
9	łąk trwałych.....	143140	57922	3095	5458
10	pastwisk trwałych.....	31548	6494	396	402
11	upraw trwałych.....	35254	2938	1496	19068
12	w tym sadów.....	33121	2610	1288	18421
13	użytków rolnych pozostałych.....	14392	6161	532	1329
14	Lasów i gruntów leśnych.....	113677	44332	3181	5847
15	Pozostałych gruntów.....	184091	73771	5629	14690
					w
16	Powierzchnia ogółem.....	2163492	702759	50654	139150
17	Użytków rolnych.....	1863953	595768	44402	124842
18	użytków rolnych w dobrej kulturze.....	1842831	587574	43416	122938
19	pod zasiewami.....	1150748	431253	32989	9805
20	gruntów ugorowanych.....	59742	22862	2412	6487
21	ogrodów przydomowych.....	4197	1438	81	614
22	łąk trwałych.....	415158	118002	4106	7367
23	pastwisk trwałych.....	97070	12741	378	770
24	upraw trwałych.....	115916	1278	3450	97896
25	w tym sadów.....	108871	1148	2439	93252
26	użytków rolnych pozostałych.....	21122	8194	986	1904
27	Lasów i gruntów leśnych.....	192049	66913	3535	7052
28	Pozostałych gruntów.....	107491	40078	2718	7256

typie rolniczym							Lp.
specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi	mieszane - różne uprawy	mieszane - różne zwierzęta	mieszane - różne uprawy i zwierzęta	niesklasyfikowane		
ogólne (dok.)							
<i>bezwzględnych</i>							
3323	701	1267	1075	5325	156	1	
127	27	102	191		45	2	
i powierzchnia zasiewów							
<i>bezwzględnych</i>							
34739	4410	7407	8698	33112	3690	3	
34691	4267	7407	8698	33060	3690	4	
34672	3752	7407	8696	33057	3690	5	
31600	2725	7024	8515	32474	–	6	
2062	711	1062	635	1786	1892	7	
4364	812	1260	1491	5961	805	8	
32822	2025	3863	8008	28174	1773	9	
15945	260	521	2040	5441	47	10	
981	134	6510	527	3599	–	11	
897	118	6022	493	3273	–	12	
1746	1007	340	428	2243	606	13	
26221	2409	3126	5604	22039	919	14	
34738	4410	6993	8698	33104	2059	15	
<i>hektarach</i>							
640077	64056	67511	99741	386099	13444	16	
553576	56139	59246	86056	333843	10079	17	
550189	54009	58466	85618	331217	9405	18	
279857	44291	37523	59434	255595	–	19	
9536	3778	2360	2119	4871	5319	20	
504	106	245	214	858	137	21	
190570	4731	7418	20435	58674	3854	22	
69377	894	785	3259	8772	95	23	
345	209	10135	157	2447	–	24	
262	199	9403	146	2023	–	25	
3388	2131	780	438	2627	674	26	
60177	4066	4310	9028	34583	2386	27	
26324	3851	3956	4657	17673	979	28	

TABL. 7. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG TYPÓW ROLNICZYCH (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa o		
			specjalizujące się w uprawach polowych	specjalizujące się w uprawach ogrodniczych	specjalizujące się w uprawach trwałych
Użytkowanie gruntów					
<i>w</i>					
1	Średnia powierzchnia gruntów w jednym gospodarstwie rolnym.....	10,25	7,51	8,11	7,30
2	Użytków rolnych.....	8,83	6,36	7,11	6,55
3	Użytków rolnych w dobrej kulturze.....	8,73	6,28	6,95	6,45
<i>w liczbach</i>					
Gospodarstwa prowadzące uprawę:					
4	Zbóż.....	157307	73185	4264	2975
5	Strączkowych na ziarno.....	5820	3050	160	155
6	Ziemniaków.....	57226	19011	1314	761
7	Roślin przemysłowych.....	8883	5254	38	73
8	Warzyw gruntowych.....	11694	4590	1806	312
9	Warzyw pod osłonami.....	3364	–	3024	–
10	Truskawek gruntowych i spod osłon.....	15715	5882	1947	1305
<i>w</i>					
Powierzchnia uprawy:					
11	Zbóż.....	864981	328026	15948	7172
12	Strączkowych na ziarno.....	10852	6313	195	157
13	Ziemniaków.....	45785	20332	920	306
14	Roślin przemysłowych.....	53563	34195	307	88
15	Warzyw gruntowych.....	16076	6001	5221	301
16	Warzyw pod osłonami.....	2464	–	2413	–
17	Truskawek gruntowych i spod osłon.....	18458	4915	6589	1018
Zwierzęta					
<i>w liczbach</i>					
Gospodarstwa utrzymujące:					
18	Bydło.....	69051	2657	981	227
19	w tym krowy.....	58068	1310	822	108
20	Świnie.....	29201	3332	344	61
21	w tym lochy.....	20262	2054	212	29
22	Owce.....	144	7	10	
23	Kozy.....	1134	102	9	
24	Drób kurzy.....	57978	14046	832	1111
25	w tym kury nioski.....	55079	13487	818	1090
26	Konie.....	12221	342	236	33
<i>w</i>					
Pogłowie:					
27	Bydła.....	1066359	14461	5334	920
28	w tym krów.....	511516	3787	2169	265
29	Świń.....	1057523	31401	3926	954
30	w tym loch.....	87786	4281	517	46
31	Owiec.....	6008	528	143	
32	Kóz.....	6227	335	14	
33	Drobiego kurzego.....	26106408	307645	23520	27040
34	w tym kur niosek.....	9223511	272604	20871	22753
35	Koni.....	31577	951	476	132

typie rolniczym							Lp.
specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi	mieszane - różne uprawy	mieszane - różne zwierzęta	mieszane - różne uprawy i zwierzęta	niesklasyfikowane		
i powierzchnia zasiewów (dok.)							
<i>hektarach</i>							
18,43	14,53	9,11	11,47	11,65	3,64	1	
15,94	12,73	8,00	9,89	10,08	2,73	2	
15,84	12,25	7,89	9,84	10,00	2,55	3	
<i>bezwzględnych</i>							
28571	2611	5548	8239	31914	–	4	
462	97	221	227	1448	–	5	
11745	528	2735	4217	16915	–	6	
1017	289	112	225	1874	–	7	
569	36	2078	229	2073	–	8	
4	–	261	–	76	–	9	
619	103	2449	289	3121	–	10	
<i>hektarach</i>							
186616	40323	24257	50851	211787	–	11	
707	286	426	176	2593	–	12	
5498	383	2841	1953	13553	–	13	
3883	2438	940	1002	10711	–	14	
75	17	3433	15	1013	–	15	
1	–	42	–	8	–	16	
216	67	3915	87	1651	–	17	
gospodarskie							
<i>bezwzględnych</i>							
33050	398	831	8124	22782	–	18	
30892	219	587	6841	17288	–	19	
2869	2322	728	6289	13256	–	20	
2136	1531	442	4666	9192	–	21	
38		9	14	65	–	22	
159	41	7	169	647	–	23	
11927	2279	1999	6289	19495	–	24	
11229	1913	1897	5965	18680	–	25	
4795	121	221	1681	4791	–	26	
<i>sztukach</i>							
799105	4086	5119	73627	163709	–	27	
420581	1014	1550	26302	55848	–	28	
23769	603246	11988	144060	238178	–	29	
3263	36739	1204	14762	26974	–	30	
1664		452	760	2461	–	31	
2277	172	225	857	2347	–	32	
251242	24704225	56869	215735	520131	–	33	
215032	8022163	50876	172937	446277	–	34	
15138	269	540	3742	10330	–	35	

TABL. 7. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG TYPÓW ROLNICZYCH (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa o		
			specjalizujące się w uprawach polowych	specjalizujące się w uprawach ogrodniczych	specjalizujące się w uprawach trwałych
					Ciągniki <i>w liczbach</i>
	Gospodarstwa posiadające ciągniki				
1	własne lub wspólne.....	142493	45668	5134	15574
	o mocy silnika:				
2	Do 15 kW.....	3374	1322	123	418
3	15–25.....	62939	20859	2457	7111
4	25–40.....	53682	14590	1787	6913
5	40–60.....	47271	12170	1645	3929
6	60–100.....	19256	3728	386	803
7	100 kW i więcej.....	3712	1093	65	100
					<i>w</i>
	Liczba ciągników własnych				
8	i wspólnych.....	212978	57267	7316	24465
	o mocy silnika:				
9	Do 15 kW.....	3915	1376	174	565
10	15–25.....	66214	21623	2715	8034
11	25–40.....	60284	15620	1967	9309
12	40–60.....	54471	12925	1886	5179
13	60–100.....	23650	4423	482	1276
14	100 kW i więcej.....	4444	1299	91	102
					Nawo <i>w liczbach</i>
	Gospodarstwa stosujące nawozy				
15	mineralne lub wapniowe.....	149692	60586	5271	13475
16	Gospodarstwa stosujące nawozy naturalne pochodzenia zwierzęcego.....	104722	25832	3334	2222
					<i>w</i>
17	Zużycie NPK na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze.....	95,0	100,0	99,8	60,2
					Pracujący w <i>w tysiącach</i>
18	Liczba pełnozatrudnionych^a	229,1	93,4	22,9	35,7

^a Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pozostałych

typie rolniczym							Lp.
specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi	mieszane - różne uprawy	mieszane - różne zwierzęta	mieszane - różne uprawy i zwierzęta	niesklasyfikowane		
rolnicze							
<i>bezwzględnych</i>							
32162	2901	5674	7862	26932	587	1	
536	24	68	180	656	46	2	
13166	978	2197	3435	12400	334	3	
13233	1086	2849	3150	9955	118	4	
15278	1341	1395	2808	8646	60	5	
8856	979	412	1082	2980	30	6	
1277	294	73	143	668	–	7	
<i>sztukach</i>							
60519	5343	7718	11707	38054	589	8	
660	34	70	199	792	46	9	
13783	1007	2433	3506	12779	334	10	
14756	1175	3130	3492	10717	118	11	
18652	1558	1517	3149	9543	61	12	
11118	1205	472	1186	3459	30	13	
1550	364	97	175	765	–	14	
żenie							
<i>bezwzględnych</i>							
27632	2361	5272	7392	26789	913	15	
31391	2918	2764	8036	28062	163	16	
<i>kilogramach</i>							
106,4	111,9	70,2	85,4	85,9	13,2	17	
gospodarstwie rolnym							
<i>AWU</i>							
61,3	7,1	13,2	14,6	48,4	2,4	18	

osób oraz pomocą sąsiedzką.

TABL. 7. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG TYPÓW ROLNICZYCH (dok.)

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa o		
			specjalizujące się w uprawach polowych	specjalizujące się w uprawach ogrodniczych	specjalizujące się w uprawach trwałych
Dochody gospodarstw domowych z użytkownikiem					
<i>w liczbach</i>					
Gospodarstwa domowe, w których					
wystąpiły dochody z tytułu:					
1	Prowadzenia działalności pozarolniczej.....	29557	15393	758	3130
2	Pracy najemnej.....	104872	59352	1483	6299
3	Emerytury lub renty.....	48067	21738	621	3018
Innych źródeł niezarobkowych poza					
4	emeryturą i rentą.....	8626	4176	156	548
Gospodarstwa domowe o dochodach					
przekraczających 50% dochodów:					
5	Z działalności rolniczej.....	84696	19132	4591	10540
Z działalności rolniczej i pracy					
6	najemnej.....	1335	280	10	147
7	Z pracy najemnej.....	64236	40868	826	4151
Z pracy najemnej i działalności					
8	rolniczej.....	4430	2481	9	167
9	Z działalności pozarolniczej.....	15290	9173	258	1403
10	Z emerytury i renty.....	21046	12537	90	1173
Z niezarobkowych źródeł utrzymania					
11	poza emeryturą i rentą.....	2365	1514	4	83
Gospodarstwa domowe z użytkownikiem					
gospodarstwa rolnego, które zużywały					
powyżej 50% końcowej produkcji					
rolniczej na potrzeby gospodarstwa					
12	domowego.....	41454	14043	370	1557

typie rolniczym							Lp.
specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi	specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi	mieszane - różne uprawy	mieszane - różne zwierzęta	mieszane - różne uprawy i zwierzęta	niesklasyfikowane		
gospodarstwa rolnego w gospodarstwach indywidualnych							
<i>bezwzględnych</i>							
2864	473	1567	873	3779	718	1	
10142	1822	3072	4035	16500	2167	2	
7204	771	1435	2509	9818	953	3	
997	89	228	624	1569	239	4	
25451	2387	3139	4569	14773	114	5	
247		77	134	439	–	6	
3738	993	1509	1815	8338	1999	7	
551	32	177	298	716	–	8	
858	148	1128	435	1531	356	9	
1445	497	588	620	3308	790	10	
83	47	107	136	167	225	11	
7729	771	2324	2899	11307	455	12	

TABL. 8. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI EKONOMICZNYCH (według siedziby gospodarstwa)

Wyszczególnienie	Ogółem	0–2 tys. euro	2–4	4–8	8–15	15–25	25–50	50–100	100 tys. euro i więcej
Informacje ogólne									
<i>w liczbach bezwzględnych</i>									
Gospodarstwa ogółem.....	211021	52248	37872	39073	29138	20565	20260	8287	3578
o powierzchni użytków rolnych:									
Do 1 ha włącznie.....	3651	2341	544	111	95	125	208	59	167
Powyżej 1 ha razem.....	207370	49907	37328	38962	29044	20440	20051	8228	3411
1–2 ha.....	32178	25596	3872	2276	95	49	137	71	80
2–3.....	23027	13756	4930	2844	567	96	199	533	101
3–5.....	37622	8497	15613	8461	3991	343	328	204	185
5–10.....	58572	1633	12648	20189	12457	8057	2472	498	618
10–15.....	26292	272	198	4862	8098	6631	5560	280	390
15–20.....	12049	106	40	252	2967	3212	4562	727	182
20–50.....	15390	34	98		852	2030	6544	5061	771
50 ha i więcej.....	2242	13	6		16	23	249	854	1081
Gospodarstwa według typów rolniczych:									
Specjalizujące się w uprawach polowych.....	93629	41783	26370	14683	6752	2159	1250	437	195
Specjalizujące się w uprawach ogrodniczych.....	6245	50		422	457	864	1733	1496	1222
Specjalizujące się w uprawach trwałych.....	19068	813	2429	3436	4028	4195	3613	492	63
Specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami objętościowymi.....	34739	475	2020	4933	5910	7110	9434	4196	659
Specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi.....	4410	1340	173	198	287	363	474	440	1134
Mieszane - różne uprawy.....	7407	1308	1115	1860	1214	858	684	285	82
Mieszane - różne zwierzęta.....	8698	978		2470	2488	1398	1047	272	44
Mieszane - różne uprawy i zwierzęta.....	33135	2704	4871	11070	8002	3617	2024	670	177
Niesklasyfikowane.....	3690	3690	–	–	–	–	–	–	–
Gospodarstwa, w których osoba kierująca posiada wyształcenie rolnicze.....	101284	14320	14545	18332	17147	13641	14415	6348	2536
Wyższe.....	5411	750	339	765	937	760	1040	434	386
Policealne i średnie zawodowe.....	26541	3340	3252	4486	4353	3905	4401	1958	847
Zasadnicze zawodowe.....	33579	3750	4182	6017	6025	5383	5346	2267	608
Kurs rolniczy.....	35753	6479	6772	7064	5832	3593	3628	1689	696
Gospodarstwa prowadzone przez osobę kierującą przez okres:									
Do 1 roku.....	2469	557	530	483	416	259	131	48	46
2–5.....	20976	5896	4026	3688	2554	1706	1897	960	248
6–10.....	35172	8518	6691	7928	4954	2897	2589	1113	482
11–20.....	68848	17629	13513	12984	8577	5963	6385	2568	1229
21 lat i więcej.....	83556	19649	13112	13990	12638	9740	9258	3598	1572

TABL. 8. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI EKONOMICZNYCH (cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem	0–2 tys. euro	2–4	4–8	8–15	15–25	25–50	50–100	100 tys. euro i więcej
Informacje ogólne (cd.)									
<i>w liczbach bezwzględnych</i>									
Gospodarstwa, w których wartość bezpośredniej sprzedaży konsumentom wynosi co najmniej 50% wartości ogólnej sprzedaży produkcji rolniczej gospodarstwa rolnego.....	40306	11117	9672	7160	4944	3202	2427	1290	494
Gospodarstwa, w których udział przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług z działalności gospodarczej innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem rolnym w ogólnej sprzedaży produkcji gospodarstwa rolnego wynosi więcej niż 50%.....	1195	476	169	166	200	50	75	29	29
Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów									
<i>w liczbach bezwzględnych</i>									
Gospodarstwa z powierzchnią....	210997	52248	37870	39063	29128	20563	20260	8287	3578
Użytków rolnych.....	210624	52247	37867	38994	29062	20511	20226	8263	3453
użytków rolnych w dobrej kulturze.....	210068	51774	37854	38990	29055	20503	20218	8254	3419
pod zasiewami.....	174254	36017	33247	35040	25216	16764	17026	7718	3228
gruntów ugorowanych.....	18337	6442	2993	2880	2252	1389	1462	455	465
ogrodów przydomowych.....	27534	7768	4558	4871	3718	2776	2574	964	305
łąk trwałych.....	143140	30014	25497	28688	20945	14807	14838	6104	2247
pastwisk trwałych.....	31548	2045	3575	5533	5555	5075	6598	2593	575
upraw trwałych.....	35254	2261	4542	7672	7257	6113	5398	1327	683
w tym sadów.....	33121	2073	4181	7107	6940	5787	5185	1254	593
użytków rolnych pozostałych.....	14392	5082	2983	2252	1515	971	987	355	247
Lasów i gruntów leśnych.....	113677	22463	19433	21780	17342	12421	12319	5806	2114
Pozostałych gruntów.....	184091	39533	32088	35341	27303	19253	19159	8060	3354
<i>w hektarach</i>									
Powierzchnia ogółem.....	2163492	157195	203777	306125	329924	285497	407391	271187	202396
Użytków rolnych.....	1863953	119373	165353	255226	280147	248621	362460	246892	185881
użytków rolnych w dobrej kulturze.....	1842831	112130	162278	252362	277788	247456	361032	245815	183968
pod zasiewami.....	1150748	56517	104427	165174	183023	148248	205236	156048	132076
gruntów ugorowanych.....	59742	15890	6160	8299	8232	4850	6040	3650	6620
ogrodów przydomowych.....	4197	1201	813	739	546	416	315	113	53
łąk trwałych.....	415158	36079	44101	61822	58410	52332	80541	55452	26421
pastwisk trwałych.....	97070	1904	3940	7803	11097	14613	29572	18267	9874
upraw trwałych.....	115916	540	2836	8526	16479	26996	39327	12286	8925
w tym sadów.....	108871	517	2543	7996	15680	26222	38337	11894	5682
użytków rolnych pozostałych.....	21122	7243	3074	2864	2359	1164	1428	1077	1913

TABL. 8. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI EKONOMICZNYCH (cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem	0–2 tys. euro	2–4	4–8	8–15	15–25	25–50	50–100	100 tys. euro i więcej
Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów (dok.)									
<i>w hektarach</i>									
Powierzchnia ogółem (dok.)									
Lasów i gruntów leśnych.....	192049	25115	25334	33015	30192	24308	29869	16299	7916
Pozostałych gruntów.....	107491	12707	13090	17883	19585	12568	15062	7995	8599
Średnia powierzchnia gruntów w jednym gospodarstwie rolnym.....	10,25	3,01	5,38	7,83	11,32	13,88	20,11	32,72	56,57
Użytków rolnych.....	8,83	2,28	4,37	6,53	9,61	12,09	17,89	29,79	51,95
Użytków rolnych w dobrej kulturze.....	8,73	2,15	4,28	6,46	9,53	12,03	17,82	29,66	51,42
<i>w liczbach bezwzględnych</i>									
Gospodarstwa prowadzące uprawę:									
Zbóż.....	157307	32881	28978	32355	23511	15165	14791	6886	2740
Strączkowych na ziarno.....	5820	551	937	1431	1084	707	619	341	149
Ziemniaków.....	57226	4029	9211	13362	12109	8370	7274	2349	522
Roślin przemysłowych.....	8883	220	1229	1290	1632	1270	1634	1163	445
Warzyw gruntowych.....	11694	650	1849	1998	2439	1907	1669	665	517
Warzyw pod osłonami.....	3364	–	–	19	87	207	812	1271	968
Truskawek gruntowych i spod osłon.....	15715	758	1852	3219	3766	2527	2695	668	230
<i>w hektarach</i>									
Powierzchnia uprawy:									
Zbóż.....	864981	51183	88050	141476	147765	111668	141084	95694	88060
Strączkowych na ziarno.....	10852	600	1165	1682	1967	1372	1224	1061	1781
Ziemniaków.....	45785	728	2918	6008	8251	7857	9958	6046	4019
Roślin przemysłowych.....	53563	292	2721	3869	7544	6754	8871	10895	12616
Warzyw gruntowych.....	16076	43	306	960	2388	2492	4277	2358	3252
Warzyw pod osłonami.....	2464	–	–	1	6	24	199	699	1536
Truskawek gruntowych i spod osłon.....	18458	137	476	1524	2675	3810	5884	2594	1357
Zwierzęta gospodarskie <i>w liczbach bezwzględnych</i>									
Gospodarstwa utrzymujące:									
Bydło.....	69051	693	4767	15104	15792	12576	13220	5640	1258
w tym krowy.....	58068	241	3089	11532	12907	11292	12435	5437	1135
Świnie.....	29201	421	2236	7247	7838	5355	3907	1459	737
w tym lochy.....	20262	110	897	4270	5963	4222	3273	1188	338
Owce.....	144	11	28	21	45	21	12	5	5
Kozy.....	1134	91	411	357	95	88	77	7	8
Drób kurzy.....	57978	6762	9667	15301	10973	6509	5773	2042	950
w tym kury nioski.....	55079	6539	9349	14864	10264	6080	5436	1927	621
Konie.....	12221	671	1896	4541	2687	1109	845	316	155
<i>w sztukach</i>									
Pogłowic:									
Bydła.....	1066359	1082	9561	50728	108983	167468	342305	279077	107154
w tym krów.....	511516	241	3241	17980	39221	78745	175355	144049	52683
Świń.....	1057523	1788	7717	48996	98344	118856	151645	151578	478599
w tym loch.....	87786	148	1273	6747	12754	12703	14628	15366	24167
Owiec.....	6008	272	816	1242	1370	1536	359	413	413
Kóz.....	6227	413	1376	1678	299	1489	410	174	388

TABL. 8. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI EKONOMICZNYCH (cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem	0–2 tys. euro	2–4	4–8	8–15	15–25	25–50	50–100	100 tys. euro i więcej
Zwierzęta gospodarskie (dok.)									
<i>w sztukach</i>									
Pogłowie (dok.):									
Drobieu kurzego.....	26106408	120252	207708	371855	272679	183605	196007	421848	24332453
w tym kur niosek.....	9223511	106859	180061	320458	235720	152223	159454	148905	7919831
Koni.....	31577	704	3074	8646	8740	3720	3379	1272	2041
Ciągniki rolnicze									
<i>w liczbach bezwzględnych</i>									
Gospodarstwa posiadające ciągniki własne lub wspólne.....	142493	13718	20582	30944	26614	19714	19650	8037	3234
o mocy silnika:									
Do 15 kW.....	3374	619	634	725	637	379	222	93	65
15–25.....	62939	7618	8973	14554	11438	8384	8096	3002	874
25–40.....	53682	3457	6169	9850	10608	9089	9578	3672	1258
40–60.....	47271	2101	4945	6930	8131	7748	10749	4965	1701
60–100.....	19256	177	438	1177	2232	3050	6095	4379	1708
100 kW i więcej.....	3712	96	78	418	420	301	681	953	766
<i>w sztukach</i>									
Liczba ciągników własnych i wspólnych.....	212978	14378	21872	35306	36111	32538	42465	21409	8898
o mocy silnika:									
Do 15 kW.....	3915	619	671	859	678	557	296	104	131
15–25.....	66214	7806	9267	14944	12065	9134	8821	3185	992
25–40.....	60284	3577	6386	10366	11614	10247	12085	4455	1554
40–60.....	54471	2103	5018	7226	8874	8871	13309	6753	2316
60–100.....	23650	177	452	1446	2442	3418	7196	5783	2738
100 kW i więcej.....	4444	96	78	466	438	312	757	1130	1167
Nawożenie									
<i>w liczbach bezwzględnych</i>									
Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne lub wapniowe.....	149692	25487	24701	29754	23731	17299	18253	7668	2799
Gospodarstwa stosujące nawozy naturalne pochodzenia zwierzęcego.....	104722	11104	13405	22855	19010	14058	14897	6836	2556
<i>w kilogramach</i>									
Zużycie NPK na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze.....	95,0	49,7	57,4	63,6	73,1	88,0	126,2	137,7	122,8
Pracujący w gospodarstwie rolnym									
<i>w tysiącach AWU</i>									
Liczba pełnozatrudnionych^a	299,1	42,0	38,5	49,0	45,6	40,3	50,6	21,1	12,0

^a Łącznie z wkładem pracy pracowników najemnych stałych, dorywczych, kontraktowych i pozostałych osób oraz pomocą sąsiedzką.

TABL. 8. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI EKONOMICZNYCH (dok.)

Wyszczególnienie	Ogółem	0–2 tys. euro	2–4	4–8	8–15	15–25	25–50	50–100	100 tys. euro i więcej
Dochody gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego w gospodarstwach indywidualnych w liczbach bezwzględnych									
Gospodarstwa domowe, w których wystąpiły dochody z tytułu:									
Prowadzenia działalności									
pozarolniczej.....	29557	7537	6753	6124	3926	2171	1855	683	509
Pracy najemnej.....	104872	32882	24740	23964	13690	5177	3064	932	422
Emerytury lub renty.....	48067	15192	9741	9595	5827	3551	2909	940	310
Innych źródeł niezarobkowych poza emeryturą i rentą.....	8626	2877	1851	1471	1240	564	416	128	77
Gospodarstwa domowe o dochodach przekraczających 50% dochodów:									
Z działalności rolniczej.....	84696	5208	6275	12070	15986	15984	18139	7794	3239
Z działalności rolniczej i pracy najemnej.....	1335	118	47	307	480	241	111	18	14
Z pracy najemnej.....	64236	25137	17041	13976	5887	1484	530	132	48
Z pracy najemnej i działalności rolniczej.....	4430	1101	1202	1226	639	186	61	15	
Z działalności pozarolniczej.....	15290	5042	4089	3771	1493	501	265	80	49
Z emerytury i renty.....	21046	11385	5309	3323	721	237	44	23	4
Z niezarobkowych źródeł utrzymania poza emeryturą i rentą.....	2365	1248	752	194	141	21	5	4	–
Gospodarstwa domowe z użyt- kownikiem gospodarstwa rolnego, które zużywały powyżej 50% końcowej produkcji rolniczej na potrzeby gospodarstwa domowego.....	41454	11809	8539	9658	5407	2750	2409	726	156